

בעזרת השם יתברך

מי שלומד בכל יום ארת שלשת
הלמודים האלו, בונה לעצמו

בי"ת נצחי

זוה מרה שהו'ף לפניו ק'עז'מי
עז'מים ולנצח נצחים (אשר בחל).

למוד יומי

ב'בלי י'רושלמי ת'וספתא
בעריכה מפארת מונקדת ומפסקת

פרשת וישב תשע"ט

לוח שעורי למודים לאנשי שלומנו "חסידי ברסלב" תלמידי "היכל הקדוש"

שבוע פרשת _____

שב"ק	ו	ה	ד	ג	ב	א	
							חמש ורשי עם התרגום
							תנ"ך
							משניות
							בבלי
							ירושלמי
							תוספתא
							מדרש רבה
							מדרש תנחומא
							רמב"ם
							טור
							שלחן ערוך
							זהר
							תקוני זהר
							לקוטי מוהר"ן
							לקוטי הלכות

רבנו ז"ל אמר: מעט גם כן טוב, על כן ראה ללמד מכל שעור מעט או הרבה כפי הפנאי.

מנחות. פרק שלוש עשר – הרי עלי עשרון דף קז עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" ר"א רש"י

1 מוראה ונעמה – נורקין אצל מובה (הנפמים) ובלעין במקומן, כדאמרין במסכת יומא
2 בפרק קמא (כ.א.כ.). לא פסיקא ליה – דלמא דבר הקרב כולו למובה משום מנחת נסכים
3 – האיל ואיכא מנחת נדבה, האנה כולה למנחת. נסכא – חתיכה אחת של זב, שקורין
4 פלטיא. מציעורא קמנה – מולג קטן, מהמנין – מפליק ראש התפילה כשואר שרוק,
5 ובלעו מקומריה. ונסקינא בן נרות – של מנורה.

6 מאפרה שבתוכה. כליה עורב – מסמרות חרין
7 תרובין בראש גג ההיכל. כללות הערבין, שלא
8 ישבו עליה. **משנה** ג' על יין – לנסכים – לא
9 יפחות משלשה לוגין, שון פוחתין שבנסכים.
10 שמן לא יפחות מן הלוג – דהיי למנחת נדבה,
11 ואף על גב דהוא מתובין להקריבו בפני עמוז.
12 נסכים. וחד סתמא – כרבי טרפוה, דאמר
13 בפירקין דלעיל (ק.א): אף שא מתרובין שמו, כ"ז
14 מריבה – מפרש בגמרא. **נמרא** אויה –
15 בפרשת נסכים כתיב (מגדבר טו) "כל האורח
16 יעשה בביתו וכו' – קרא יתירא איה, שלשה לוגין
17 – בדעיו מהכי לא חוו. ויהי – דהם כתיב "ככס
18 כגד באורח יהיה" – משמע: יהיה לכם עד
19 נסכים אמרתי. וחד מינה – דשמן דבא נדבה –
20 גמורין. מנחת נדבה, כדאמר לקמן: "קרבן"
21 מלמד שמתרובין שמו, ויהא, בני מנחת נדבה
22 כתיב (ויקרא ז) "כל תקריב קרב מנחה. ואיך
23 מצאיתיה – נסכים" דשמן דבא בפני עמוז – הרי
24 כנסכים, דומיא דין. מאורח נמר לה – כי היכי
25 דגמירין לעיל יק, הכי נמי נדב רבי "אורח" –
26 מלמד שמתרובין שמו, ודון מינה. כל הנסכים
27 שלשה לוגין, קרבן מנחת בלבד בן – אלמא
28 מנחת נדבה גמר לה. **משנה** י"א כבש –
29 פוחת שבעולא, עולה ליבא, לספורא אלא
30 כוכרית – פירשתי – "איחד מקרבנות הבהמה"
31 ואיני יודע איזה מזה פירשתי. יבא – מכל
32 מיני בהמה הכורים גדולים, הדייני: פר ועגל
33 ואיל ושעיר גדי וטלה. פירשתי – "את המין,
34 ואיני יודע אם מן הבהמה ואם מן העוף".

25 **קמיה דרב פפא:** בדרון מינה ומינה, בדרון מינה ואוקים באתרה קא מיפלגי. רבנן סבירי:
26 דרין מינה ומינה, מה מנחה מתרובין – אף ששמן נמי מתרובין. ומינה, מה מנחה בלוג –
27 אף ששמן בלוג. ורבי סבר: דרין מינה ואוקי באתרה, מה מנחה מתרובין – אף ששמן נמי
28 מתרובין. ואוקי באתרה, פנסכים, מה נסכים שלשת לוגין – אף ששמן נמי שלשת לוגין.
29 אמר להו רב פפא: אי מנחה גמור לה רבי, דכולי עלמא לא פליגי דרין מינה ומינה, אלא
30 רבי מ"אורח" גמור לה. אמר ליה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא: ומי מצית אמתת
31 הכי? והתניא: "קרבן". ורב פפא מנחה מתרובין שמו, וכמה? שלשת לוגין. אמר ששערת ליה
32 דאמר שלשת לוגין? רבי, וקא מייחתי לה מקרבן! אמר ליה: אי תניא מנחה. "פירשתי" ליה
33 ואיני יודע מה פירשתי – יבא פיוס מרובה. תנא: כיום טוב הראשון של חג שחל להיות
34 בשבת. **משנה** "היי עלי עולה" – יבא פבש. רבי אלעזר בן עזריה אומר: או תור או בן
35 יונה. "פירשתי מן הפקר, ואיני יודע מה פירשתי" – יבא פר ועגל. "מן הבהמה, ואיני יודע
36 מה פירשתי" – יבא פר ועגל, איל, שעיר, גדי ומלה. "פירשתי, ואיני יודע מה פירשתי"
מוסף

1 **ודלמא** נסכא – נראה ונסכא פוחת מדינה, ומשפיל לא קשיא אלא קשיא להו דאלוין בתר
2 הפחות. כדקאמר (מנחות קד.ב.) "הרי עלי עשרונות" – יבא שנים, אבל טפי –
3 לא. "הרי עלי עולה" – יבא תור או בן יונה, וכן כולם. ובפרק בריא דכתובה (ק.ב.) ובבא
4 בתרא (ק.סח.ב.) אמר: תרוב בו כבס"פ – מנבדו דברי. ופריך: אימא נסכא ובלב דהוא
5 קיימאן לן ידי בעל הטרט על התחתון. ובמסכת
6 שקלים (א) אמרין: "הרי עלי עוב" – יבא דברי
7 זהב. אמר רבי אלעזר: הואו שחזכיר עוזה, אבל
8 לא חזכיר עוזה – מביא אפילו צערא. משמע
9 דצטורא פוחתה מדינה, הדיינו נסכא כדי לעשות
10 צערא. וקשיא מהא דאמרין ב"הגהל בריא"
11 (בבא קמא ע"ב): נסכא ובעדיהו וכו' – משמע,
12 דהוא פוחת מנסכא ושי לומר. דהתם הווי פשעו.
13 דהווי שמיני שבחורי. ואף על גב דנטק "ויהי סתם,
14 הכי נמי נתן בפרק "אף על פי" (כתובת סה.ב.)
15 כלים של משה וכו', ומפרש בגמרא: תמיש ווי
16 פשיטי. ובפרק "ידישן" (סוכה כ"ב.) אמר: כוונא –
17 מלעיל, כאישריא – מלחתה. וקסי לך: אישריא
18 פשיטי, דאברע מנייהו קימי באישריא. "באתרא
19 דלא מי פריטי ובספא" – הבא, וביגט פשוט
20 (כבא בתרא ק.סח.ב.) משני זככי ותמה: דבפרק
21 בתרא דכתובה (ק.ב.) אמרין: פריטי דכספא לא
22 בעדי איששו ועד קמיני" ד"נטק פשוט" (בבא
23 בתרא שם א) אמרין: מנבדו דברי, ובכתובה
24 (ק.ב.) קמני: מנבדו לה כל מה שירצו ויש
25 לומר. ד"פריטי" דהא וביגט פשוט – לאו
26 דוקא, דהכי פריך: "אימא פריטי" – כלומר,
27 מנדוניים או מנת אסירם, כי דהם ככתובת?
28 ומשני: באתרא דלא סיג. ובכתובת בריא ואימא
29 פרטות ממש. ואף על גב דקמיני "מנבדו לה כל
30 מה שירצה" – לא משמע ליה שיוכל להגביתו
31 פרטות, מדלא קמיני "מנבדו פרטות", שדא
32 הגרע שבכל המנחות.

33 **שמוהמין** בה את המנחות – לאו של
34 מנחה, דמלקיחיים את ליה, אלא
35 (ושל) שאר נרות שהיו במקדש, כדנתן במדוי (ל).
36 ובפרק קמא דסדרותין (יד.ב.) דאמרין: אפילו
37 צערא קמנה של הקשר צריבה עשרה בני אדם
38 לפורחה – לא נמו שפירש שם בקונטרס ששוקן
39 זה חזק. אלא כי הבא – שמוחטין בה את
40 המנחות אשכות צערא. כדנתן (כלים פרק ט'
41 משנה ו'): כוש שבלע את הצערא. **כליה** עורב
42 פירש שקטרסו: מסמרות חרין תרובין בראש גג
43 ההיכל. כללות הערבין עשה שבו עליה. ובמסג
44 אוד פריש: מניין מבלא חדה, וקופה על צידה,
45 וחדודה לתרוץ מנו כסין, ובסוף ערך "ככל פריש:
46 עששו עורה להבירה בה העופות מגג ההיכל,
47 כדך שטעוש כעשו שחמרי זרעים, וקאד אותה
48 "כליה עורב". ועוד פירש בערוך: מקדש ראשון,
49 ששיכנה שריהו בו – לא הווי צריכין כליה עורב,
50 שלא הווי עופות פרוחין עליה. אבל במקדש שני,
51 שלל היתה קודשתו כקודשת ראשון – והצרכו
52 לכליה עורב. ובפרק שני דמועד קטן (ט"א) לא משמע בן גבי יבית שעשה שלמה דאבלו ביום הבהרים, דקאמר: איבעי לשחור בבנין פורתא ומשני: שחור בנותן, לא משחיר.
53 איבעי ליה לשחור באמת ליה ערובו משמע שהיה שם כליה עורב. ושמו תחלה עשה כליה עורב. שלא היה יודע אחרין כן כשלא קדושתו – פסיק. **א** תנא תניא –
54 ולעול כאן דרוב מינה פליגי. והכי נמי איל ליה לרב פפא בפרק "כל התירא (כ.א.כ.) ובפרק "כל שפוחים (ל.א.כ.) והא דלא קאמר הכי בשם ר' יוחנן דמנחות כותא
55 מעה" (מנחות ס"ב). – דהייחא בעלמא הוא. **רבי** אלעזר בן עזריה אומר יבא תור או בן יונה – בגמרא אמרין ללא פליגי. דמר כי אתריה. ואף על פי שהיו גרילין לקנות
56 קרבנות בירושלים, בבא מציעא כ"א.א.) מנת שבמלא לפני סחרי בהמה, ואמרו (כריתות ת"ב.) משה ועמדו קנים ברבעתים – מכל מקום, דעת הנדר לפי מה שרואה
57 בעיר. **פירשתי** מן הבהמה כו' – הכי רטיקין: "יבא פר ועגל ואיל שעיר גדי וטלה. ויש ספרים דלא כתיב "שעיר", ועל כרחין גרסין ליה, כדקמיני גבי שלמים "שעירה".
58 מוסף

1 והבבשים – אשם נזיר ואשם מצורע, הבאים בני שנה, שאמרו בהן "כבש", יתקן
 2 לרעיה – מדומין לשופר השלישי. ואהבי לא מערב מותרין עם מותר גזילות
 3 ומעילות – משום דלא דמו דאלו – בני שנה, ואלו – בני שתי שנים, אלו –
 4 באין כפר, ואלו – לא בחישי. והשערים – שערי חטאת של ציבור של זרלים
 5 ומכפרים על טומאת מקדש וקדושתו, משאנין בה

6 ידיעה, כדאמרינן בשבועות (ב.א.), ולא מפי
 7 השמעה, ואין לנו בחומת ניתקת לרעיה אלא
 8 אלו, וכדבשה ושערה הבאין לחטאת יחד –
 9 אין ניתקות לרעיה, אלא מותרת. והמותרות –
 10 כל בני משקבך אחד מכל אלו, והפריש מעת
 11 לשם קב, וחזולו בהמות וניתותרו ומעת –
 12 נתון לשופר החיטיש, והמעק – קולבון, שכל
 13 יחד מביא מחצית השקל בחברעה באור. ואם
 14 נתנו בין שניהם שקל שלם – נתונין לקולבון
 15 אחד, מעה קטנה, מפני הברעה, שעכשיו לא
 16 נתנו בין שניהם אלא הברע אחד, ואילו הביאום
 17 במשפטו – היו שם שתי הברעות, לפיכך נתונין
 18 לקולבון. כל זה ודו' ויפה עבד – ואם באו
 19 לו קולבנות דרבא, שקול עירוק לשופר – אין לו
 20 ליטול כלום בערות בשליל קטן המעות שנתנו
 21 בשופר, כיוצאם לאו מקולבין – ולא חיטישין
 22 לזאת דרבי, דאמר: קטן וחיבאי גדול – לא יצא
 23 אלא מהתנבב נעל – נתן ומעת לשופר של

24 פר, והבתיים מקריבין פרים מהם, עד שיכלו כל
 25 המעות שיש שם. ומותרות – בהנמיח, להומר
 26 אידו חשיב חד שופר לנתרות, כולדו קנאי
 27 נמי דרשית מן הדתקין לרעיה מותרות ניהו,
 28 שניתותרו מכדי קרבן לשקלים אילו – לתרומת
 29 הלשכה עם שתי השקלים, לנדבה – לשפורת
 30 הזיב, כיסוין בנגד מותרת השאת מותר אשם
 31 נזיר ופותר אשם מצורע כו' – שהפריש מעות
 32 לאחד מכל אלו, וניתותרו – נתון לשפורת.
 33 ראשם" סתם היינו אשם גזילות ומעילות – לא
 34 מעירב קרבן ודריה בהם גזילות ואלו שנים נזיר
 35 ומצורע – לא מעירב בהדי אשם סתם, דזה –
 36 כן שתי שנים, ואיל – בני שנה, ואשם מצורע
 37 – לא מעירב בהדי אשם נזיר, ואשם נזיר –
 38 לא בחישידו לנזירות טהרה, ואין נתונן מדמו
 39 לכהונתו, ואין עטוים נסכים, ואשם מצורע –
 40 נתונן מדמו לכהונתו, ועטוין נסכים, ובא להזריו
 41 במתנה, ומותר דמנת חוטא – והואל ואיק"ר
 42 'חטאת' – אויל מותרה לנדבת צבור, ודבוי
 43 אמרינן במסכת תמורה (בב.א.) זה מדרש דרש
 44 היודע הבקן, כל בהא ובמתו חטאת וממותר
 45 אשם – וליקח בהם עולות, ודברש – לשם

והמעקה – קולבון, שכל יחיד מביא מחצית השקל בחברע באור, ואם נתנו בין שניהם שקל שלם נתונין – קולבון אחד, מעה קטנה, מפני הברע. שעכשיו לא נתנו שניהם אלא הברע אחד, ואילו הביאום במשפטו – היה שם שתי הברעות, לפיכך נתונין קולבון אחד, כך פירש בקוטרסר. וקשיא: דאם הברע עולה יותר ממעה יוצאין בחברע אחד בנתנה והלא חיטישין אחד הברכותו ואם לו שיעור הברע – למה דחק בקוטרסר לפרש כן? לפיכך נראה דבכל הברעות מיירי, ופלוגנא היא בתוספתא ושקלים, דתניא: כמה הורבא נתון? קולבון מעה כסף, אחד מעשרים וארבעה כסף לסלע. וחכמים אמרו: חצי מעה של ארבע איסרות. וקולבנות אלו נמי היו עשין מהן נופלין לשקלים, דכרי רבי מאיר, רבי אלעזר אומר: לנדבה.

1 **והמעקה – קולבון, שכל יחיד מביא מחצית השקל בחברע באור, ואם נתנו בין שניהם**
 2 **שקל שלם נתונין – קולבון אחד, מעה קטנה, מפני הברע. שעכשיו לא נתנו**
 3 **שניהם אלא הברע אחד, ואילו הביאום במשפטו – היה שם שתי הברעות, לפיכך נתונין**
 4 **קולבון אחד, כך פירש בקוטרסר. וקשיא: דאם הברע עולה יותר ממעה יוצאין בחברע אחד**
 5 **בנתנה והלא חיטישין אחד הברכותו ואם לו שיעור**
 6 **הברע – למה דחק בקוטרסר לפרש כן? לפיכך**
 7 **נראה דבכל הברעות מיירי, ופלוגנא היא**
 8 **בתוספתא ושקלים, דתניא: כמה הורבא נתון?**
 9 **קולבון מעה כסף, אחד מעשרים וארבעה כסף**
 10 **לסלע. וחכמים אמרו: חצי מעה של ארבע**
 11 **איסרות. וקולבנות אלו נמי היו עשין מהן נופלין**
 12 **לשקלים, דכרי רבי מאיר, רבי אלעזר אומר:**
 13 **לנדבה.**

14 **ושמואל – מאי טעמא לא אמר רבי אשיעיא**
 15 **– והוא הדין כל הני אמוראי**
 16 **לדעיל, רבא אשיעיא מאי טעמא לא אמר**
 17 **כשמואל – דבשלמא אמוראי לדעיל סבירי**
 18 **דמותי מנחה – לאו לנדבה אויל, אלא לרבי**
 19 **אשיעיא חדשיב מותר מנחת חוטא – כל שקב**
 20 **מותר עשירית האפיפה**

21 **היא קרייה חטאת – בפרק קמא (מנחות ד.א.)**
 22 **דרשין לו, ותרתי שמעת מינה.**
 23 **ומראינה קרייה חטאת ירקבו – לא דמי**
 24 **למותר מנחה ולא תירקב ואינה**
 25 **קרייה 'חטאת', ועשירית האפיפה תורקב קרייה**
 26 **'חטאת' ביוחזקא (נזו) – אתא האי קרא לאפוקי,**
 27 **דאין מותר קרייה 'חטאת', ותירקב.**
 28 **לפי**

1 **והכבשים והשעירים, והמותרות והמעקה. בלחהו**
 2 **כחוקיה לא אמרי – לא נצטוי לא חיישין, דכל חד וחד**
 3 **וימיח קא עביד. רבבי ויחון לא אמרי – לאיעפוש אי**
 4 **חיישין. קוערי לא אמרי – כיתוראה לא מוקמי. כבר**
 5 **פרא נמי לא אמרי – מותרות בלחהו נמי מותרות,**
 6 **מעה נמי לשקלים וזלא, דתניא: ליהוין קלבוין זה**
 7 **הדף – לשקלים, דבדי רבי מאיר. רבי אלעזר אומר:**
 8 **לנדבה. ושמואל אמר: כנגד מותר חטאת, ומותר**
 9 **אשם, ומותר אשם נזיר, ומותר אשם מצורע, ומותר**
 10 **מנחת חומא. ומותר עשירית האפיפה של בהן גדול.**
 11 **ורבי אשיעיא אמר: כנגד מותר חטאת, ומותר אשם,**
 12 **ומותר אשם נזיר, ומותר אשם מצורע, ומותר קינן,**
 13 **ומותר מנחת חוטא. ושמואל מאי טעמא לא אמר**
 14 **כרבי אשיעיא – קינן תנא ליה רישא. ורבי אשיעיא**
 15 **תני, ולא תני קינן? ותני רבי אשיעיא ותני קינן! –**
 16 **חד לקינן, וחד למותר קינן. ורבי אשיעיא מאי טעמא**
 17 **לא אמר כשמואל – קבר לה פמאן דאמר: מותר של**
 18 **עשירית האפיפה של בהן גדול – ירקב, דתניא: מותר**
 19 **מנחת – ירקבה, מותר מנחה – ירקב. מאי קאמר – אמר**

1 **רב חסדיא, הכי קאמר: מותר מנחת חוטא – נדבה, ירקב, מותר עשירית האפיפה של בהן גדול – ירקב. רבא אמר: אפילו מותר עשירית האפיפה של בהן גדול נמי נדבה, אלא מותר לחמי תודה ירקב. בבבלי וקמא, מותר עשירית האפיפה של בהן גדול – רבי יוחנן אמר: נדבה, רבי אלעזר אמר: ירקב. מיתוכי: מותר שקלים – חלוין, ומותר עשירית האפיפה ומותר קינן וכן וקנין ובות וקנין וילדות והטאות ואשמות – מותריהן נדבה. מאי לאו מותר עשירית האפיפה של בהן גדול? לא, מותר מנחת חוטא. אמר רב נחמן בר רב יצחק, מסתברא פמאן דאמר: מותר עשירית האפיפה של בהן גדול ירקב. דתניא: "לא ישום עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת היא" – אמר רבי יהודה: היא קרייה חטאת, ואין אהרת קרייה חטאת, עשירית האפיפה של בהן גדול שאינה קרייה חטאת ומעונה לבונה, ומראינה קרייה חטאת – מותרה ירקב. משנה "שור זה עולה", ונסתאב – אם רצה יביא בדמיו שנים. "שני שוורים אלו עולה", ונסתאבו – רצה יביא בדמיון אהר, ורבי אומר. "אילו זה עולה", ונסתאב – אם רצה יביא בדמיו כפשו. "כפש זה עולה", ונסתאב – אם רצה יביא בדמיו איל ורבי אומר. נביא**

20 **רב חסדיא, הכי קאמר: מותר מנחת חוטא – נדבה, ירקב, מותר עשירית האפיפה של בהן גדול – ירקב.**
 21 **רבא אמר: אפילו מותר עשירית האפיפה של בהן גדול נמי נדבה, אלא מותר לחמי תודה ירקב.**
 22 **בבבלי וקמא, מותר עשירית האפיפה של בהן גדול – רבי יוחנן אמר: נדבה, רבי**
 23 **אלעזר אמר: ירקב. מיתוכי: מותר שקלים – חלוין, ומותר עשירית האפיפה ומותר קינן וכן**
 24 **וקנין ובות וקנין וילדות והטאות ואשמות – מותריהן נדבה. מאי לאו מותר עשירית האפיפה**
 25 **של בהן גדול? לא, מותר מנחת חוטא. אמר רב נחמן בר רב יצחק, מסתברא פמאן דאמר:**
 26 **מותר עשירית האפיפה של בהן גדול ירקב. דתניא: "לא ישום עליה שמן ולא יתן עליה לבנה**
 27 **כי חטאת היא" – אמר רבי יהודה: היא קרייה חטאת, ואין אהרת קרייה חטאת, עשירית האפיפה של**
 28 **בהן גדול שאינה קרייה חטאת ומעונה לבונה, ומראינה קרייה חטאת – מותרה ירקב. משנה "שני**
 29 **שוורים אלו עולה", ונסתאבו – רצה יביא בדמיון אהר, ורבי אומר. "אילו זה עולה", ונסתאב – אם**
 30 **רצה יביא בדמיו כפשו. "כפש זה עולה", ונסתאב – אם רצה יביא בדמיו איל ורבי אומר. נביא**

1 **טוהוה – לנדבה. אבל מותר מנחה שאר מנחות – לא אויל לנדבת צבור, אלא הוא יוסף משלו, ונביא מנחה אחרת. ומותר עשירית האפיפה – של בהן גדול משקריב**
 2 **יום ויום. ואם הפריש מעות לעשירית האפיפה של היום, וניתותרו – שוב אין יכול לרפרע לשם מחר, אלא תפול לנדבת צבור, שגם היא נקראת 'חטאת', בפרק 'ואילו מגלוחין**
 3 **במנחה קטן (טו.א.): "קריב חטאתו" – זו עשירית האפיפה של בהן גדול. ומותר קנין – המפריש מעות לקנו, וניתותרו מקנין. תנא ליה רישא – בכשבה שפורת קמאי חשיב**
 4 **חד דשמיה 'קנין', ורבי אשיעיא תני במתניתין – שלש עשרה שפורות, ולא תנא קנין בקמאי? חד לקנין – מחוסר כפרה מביא מעות לקנו, ונתון בשופר, ואוכל בקדשים**
 5 **לערי. כדוקמאי לן (עירובין לב.א.) אין ביד דין של כהנים עמומים משם, עד שיכלו כל המעות שבאותו שופר, ולא היישינן שמואל לא יקריבו – והואל ואין באה על חטאת.**
 6 **ואי אידו גופיה לא מצי לאקרבינדו). מנחת חוטא – שהרי לשם חובה הפריש. נדבה – לשפורתו. מותר לחמי תודה ירקב – דלאו 'חטאת' איקרו. ונדבת ידו לא קריב.**
 7 **דבפני עצמו אי אכל חקריבו – שלא מציעו לחם קרב בפני עצמו, ועם תודה אחרת אי אפשר לחקריבו – שהרי אין תודה קריבה בלא לחמה. ורבי מפרש ששקלים במקר**
 8 **שני. מותר שקלים – בהניס מעות מרובים שקלים ושקל, וניתותרו מהן. ואין אחרת – ואף על פי שהיא חובה – אינה קרייה 'חטאת', שהיא לה דין חטאת ולא היא טען**
 9 **לבונה. ומרלנבי לבנה ליה ליה דין חטאת – לבג מותר נמי ליה ליה דין חטאת. ואף על גב דאיקרי 'חטאת' – לאו דין חטאת היה לה, דאיפשטא לה מאאי קרא. מנשה**
 10 **אם רצה יביא בדמיו שנים – ואף על גב דודי גדול ודביא קטן, ובגמרא מפרש טעמא. ורבי אומר – לכתחילה, אבל אם הביא – יצא, וכיון דאמר 'זה' – לאו חייב באחריות. נביא**

רט"ו מנחות. פרק שלוש עשר – הרי עלי עשרון דף קח עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזולץ"
 תוספות

גמרא היא אפרת רישא – אפילו לרבנן. שור בפנה בו – ואמאי יביא בדמיו שנים? זה ונתתאב שאני – דכיון דאמרן "זה אקריב עולה", ונתתאב – אול ליה נדריה, דוח לא מצי למיקרב. אבל הוה דאמר "הרי עלי שור בפנה" – חייב עד שיביאנו. גזול והביא קטן – שבכל מקום שנים חשובים מאחד, ואפילו שניהם שוין. ואף ק"ל בג' ונתתאב – איבא לשמרה חזק ליה נדריה, ובאחריות נמי לא לחייב. דהא אמר "אלו" – אפילו הכי, לבתולה לא שרי. לישלזו נמי ב"ישא – "שור זה עולה", ונתתאב – יביא בדמיו שנים. והוי קטן והביא גדול" נמי לישלזו. ולמנא "ורבי אוסר". דלא שני ליה בין "קטן והביא גדול" ל"גדול והביא קטן". תדע – דארישא דגזר קטן והביא גדול נמי פליג. ורבי אוסר – אלמא בכשב

לפי שאין בילה – שצריך להביא שני מנחות
 עמקו בשני כלים, ואין יכול לערבן יחד
 בכלי אחד, הלכך לא מייחו כי הווא נדריה. וכן
 הדם – לא חיישינן אם תערב, ולכל הפחות
 נעשרה סלתן – יכול לערב לבתולה, כדאמרן
 לעיל בגי' ב"ק.
 שאקריבנה

גמרא והא אמרת רישא: "שור בפנה" והביא שנים
 בפנה – לא יצא! – "שור זה" ונתתאב שאני. "שני
 שוורין אלו עולה ונתתאבו רצה יביא בדמיו אחד
 ורבי אוסר." מאי טעמא? משום דתתה ליה "גדול"
 והביא קטן, ואף על גב דנתתאב – לבתולה לא שרי
 רבי. וליפלזו נמי ברישא! – רבי אמריה מילתא פליג,

והיה להו לרבנן עד דמסקין מילתיהו, והדר מופלגי עליהו. תדע, דתתה: "אלו זה עולה",
 ונתתאב – רצה יביא בדמיו פבש. "כשב זה לעולה", ונתתאב – רצה יביא בדמיו איל, ורבי
 אוסר. שבע מיהו, איבעיא להו: מפינא למינא. מאי? תא שמעי: "שור זה עולה", ונתתאב
 – לא יביא בדמיו איל, אבל מביא בדמיו שני אילים, ורבי אוסר, לפי שאין בילה. שבע מיהו.

אי הכי, מאי איריא תרי? אפילו חד נמי, דהא בנתתאב לרבנן לא שני להו בין גדול לקטן!
 תרי תנאי ואליבא דרבנן. "רבי אוסר לפי שאין בילה". טעמא – דאין בילה, הא לש בילה
 שרי, והתנן: "אלו זה עולה", ונתתאב – רצה יביא בדמיו פבש. "כשב זה עולה", ונתתאב
 – יביא בדמיו איל, ורבי אוסר! – תרי תנאי ואליבא דרבי, ובמקוריהם, "עגל" והביא פר,

"כבש" והביא אול – יצא. סתמא – פרבנן. "רצה יביא בדמיו שנים" (כו'). אמר רב מנשיא
 בר זבד, אמר רב: לא שנו אלא דאמר "שור זה עולה", אבל אמר "שור זה עלי עולה" –
 הוקבע. וילמא "עלי להביאו" קאמר! אלא אי איתמר הכי איתמר, אמר רב מנשיא בר זבד,
 אמר רב: לא שנו אלא דאמר "שור זה עולה", אי נמי אמר "שור זה עלי עולה", אבל אמר

"שור זה דמיו עלי עולה" – הוקבע. משנה האומר "אחד מכבש הקדש, ואחד משיורי
 הקדש", והיו לו שנים – הגדול שבהן הקדש, ובינוי שבהם הקדש. "פירשת, ואני
 יודע מה שפירשת", או "שאמר לי אבא, ואני יודע מה" – הגדול שבהן הקדש. **גמרא**
 אלמא, מקדש – בענין יפה מקדש. אימא סיפא: "בינוי שבהן הקדש" – אלמא, מקדש –

בענין רעה מקדש! – אמר שמואל: חוששין אף לבינוי, דלגבי קטן עין יפה הוא. הוי עבד?
 אמר רבי חיאי בר רב: ממתין לו עד שיוימם, ומחיל ליה לקדשתיה בגדול. אמר רב נחמן,
 אמר רבה בר אבהו: לא שנו אלא דאמר "אחד משיורי הקדש", אבל אמר "שור משיורי
 הקדש" – הגדול שבהן הקדש, "תורא בתורא" קאמר. – איני? והאמר רב הונא, אמר רבי

חיאי משמיה דעילא: האומר לחבירו "בית בביתו אני מוכר לך" – מראהו עליה, לאו משום
 דיריעו! – לא, מעוילה שבתים. מיתיבי: "שור משיורי הקדש", וכן שור של הקדש שנתערב
 באחרים – הגדול שבהן הקדש, וכולם ימכרו לצרכי עולות ודמיהן חולין! – תרגומא אשור
 של הקדש שנתערב באחרים. – והא "וכן" קאמר! – תרגומא אגדול. מיתיבי: "בית בביתו
 אני מוכר לך", ונפל – מראהו נפול. "עבד בעבדיו" אני מוכר לך, ונת – מראהו מת.

קרב למבחן אלא חד מנייהו. אבל היבא דאמר "פירשת" – ליבא לספק, ודאי גדול פירש. היכי עבד – דמשמיהו ליה חד מנייהו? ופחיל לקדושתיה בגדול – דנמנה נפשך
 אי אבינוי חל, ולאו אגדול – הרי זה נתתאב, ודחילו בגדול. ואי אגדול חל מעיקרא – נמצא בעינוי חולין מעיקרא. לא שנו – דחוששין אף לבינוי. תורא בתורא – שור
 החשוב בשווי. מראהו עליה – שמראהו לעליהו, ואומר לו: זו מכרתי לך. קא סלקא דעתך "עליה ממש" קאמר, ודריעא דירתה משל בית – אלמא "ביתו" לאו
 "החשובה בביתו" קאמר, והוא הדין לתורא בתורא. שור בשווי הקדש – עולה. הגדול שבהן הקדש – עולה, וכל האחרים ימכרו לצרכי עולות – שמא אבל חד איבא
 למינח: זה עולה. והיחין חולין – קדש אנוי תופס דמיו, אלא בעל מום שיבא לחולין דתופסין דמיו בקדושתה. אבל האי, דלא נפק לחולין, ולצורך קדשים נבחר – אין מום
 קדשים. ולהקדש נמי לא גזיל מדי – דהא ידוב ליה הגדול שבהן. קתני מיהא "כולן ומכרנו בו", דחוששין לכולן, אף על גב דאמר "שור בשווי", וקתני ליה בתנן. **תרומא**
 דהוה דקתני "כולן ומכרו לצרכי עולות" אשור של הקדש שנתערב באחרים – אבל אישור בשווי – ליבא לספק, ודאי גדול ממש. והא וכו' – שומעין דין שניהם
 שוה. תרומא – הא דקתני "וכן אגדול, דכו דכו שוה, דתון הגדול להקדש. אבל לגבי ספיא ליבא בשווי בשווי, ונפל – אחד מביתו – מראהו, ואומר "זהו שמכרתי לך".
 ואבאי

מנחות. פרק שלוש עשר – הרי עלי עשרון דף קט עמוד א – מתוך מהדרות "אבן ישראל – (שטיינזון)" ר"ט רש"י

1 ואמאי נחיו רי גפיל – אי גדול נפל – הפסיד לוקח, דהא גדול שנבתים משמע.
2 ואי קטן נפל – לית ליה פסידא. בעל השפר – כגון האי לוקח שבא בשטר
3 מכירה – יוד על היתוחמה. דהיי מוציא מתכירו עלוי הראיה. שהוכרז מוחזק
4 בחתיים, הלכך ראה על הלוקח. אבל גבי הקדש – גדול משמע. **משנה**
5 שאקריבנה בבת חונו יקריבנה במקדש –

1 **שאקריבנה** בבת חונו – אין שייך כאן 'חפס' לראשון אחריו. – דהיי כאומר
2 'עוד בית חונו מצינא דאשרח'. כדאיתא במדרא. **אפילו** תימא עליה
3 דגרימיה יד בעל השטר על התוחמה – תימא: בדכפר 'זוהר מן היק' (גירסא נ"א)
4 מסיק: מאי 'עלייה? מעולה שבכספי? ושמוא דהייא הוא. אבל קאי: דתוספי יד בעל
5 השטר על העלוינה? ושמוא לאפיק ריעה דרוקא
6 קאתי. **לא** יעשומו במקדש בירושלים – בספר
7 'זהר' כתוב: כהן שחזיר זהו – לא אשא את
8 כפיה ולא יקרא ראשון, דכתיב 'וקדשתה', והוא
9 אחריתו לקדשותיה. ועבוד ליה רבנן מעלה –
10 מפני דרכי שלום. האי כיון דאדידי – אחריו,
11 כדכתיב: הבהינש ששמשו בבת חונו – לא
12 יעשומו במקדש שבירושלים. רש"י: פירש דבשה,
13 וזה לשונו: דרי אלו כבעלי מומין בו, מנכא
14 כשר לזבחן. ויהו תהוה בשבועה –
15 כשר לזבחן. שהרי לא מצינו כהן בעל מום
16 שיחא מפלו לזבחן, אלא אם הריש לו מום בדיה,
17 כדאמרנן במגילה (בר"ג) מפני שהם מסתכלין
18 בו. והוה זה דקתי 'לא יעשומו במקדש
19 בירושלים', ולכזו איצטרך 'בירושלים' –
20 לאשמעינן: דבגב דבגוב ודדי מותרין לשמש.
21 כל שכן במום הזה, שאין שירות ואין מקדש,
22 ודאי כשר לזבחן ולקרות בתורה תחילה. ותו
23 אמרינן (מעשה בואב) אי מה משרת בעל מום
24 – לא אף מברך בעל מום – לא: תלמוד לומר
25 'לעמוד לשירות' – לעמידה הקשה, ולאו לזכר
26 אחר. עד כאן לשונו. **כהן** ששחט לבעודה
27 וזה קרבנו ריח ניחוח – ולזכר ששחט – בגונג,
28 ולזכר נתמן – אפילו במזבח.

1 **ואמאי ליחיו היידין נפל היידין מתו!** – לוקח קא
2 **אמרת?** שאני לוקח, דיד בעל השטר על התוחמה.
3 **השתא דאחיהו להכי, אפילו תימא עליה דגרימיה**
4 **יד בעל השטר על התוחמה. משנה** "הרי עלי
5 **עולה"** – יקריבנה במקדש, ואם הקריבה בבת חונו
6 **לא יצא.** "הרי עלי עולה שאקריבנה בבת חונו"
7 – יקריבנה במקדש, ואם הקריבה בבת חונו –
8 **יצא.** רבי שמעון אומר: אין זו עולה. "הריני נזיר"
9 **וגלח במקדש, ואם גלח בבת חונו – לא יצא.**
10 **"הריני נזיר שאגלח בבת חונו"** – וגלח במקדש,
11 **ואם גלח בבת חונו – יצא.** רבי שמעון אומר:
12 **אין זה נזיר. גמרא** יצא, הא מקמל קמלה! –
13 **אמר רב המנונא:** נעשה פאומר "הרי עלי עולה על
14 **מנת שלא אתחייב באחריותה"** – אמר ליה רבא:
15 **אלא משתה, סיפא דקתני:** "הריני נזיר שאגלח בבת
16 **חונו"** – וגלח במקדש, ואם גלח בבת חונו –
17 **יצא, הכי נמי דנעשה פאומר "הריני נזיר על מנת**
18 **שלא אתחייב באחריות קרבנותיו"**, אמר רבא: **דלא**
19 **מיתא קרבנותו לא מתפשר! אלא אמר רבא:** ארם
20 זה לזיוון נהפיקו, אמר: אי סניא בבת חונו – ברתא,
21 נזיר נמי – האי אמרא לצעורי נפשיה קא מיפיו, אמר: אי סניא בבת חונו – ברתא,
22 מפי – לא מצינא לאיצטעורי. ורב המנונא אמר ק"ל: נזיר – בךקאמרת, עולה – על
23 מנת שלא אתחייב באחריותה" קאמר. ואף רבי יוחנן סבר לה להא דרב המנונא, דאמר
24 רבה בר בר חנה, אמר רבי יוחנן: "הרי עלי עולה שאקריבנה בבת חונו", והקריבה
25 בארץ ישראל – יצא, וענשה ברת. תניא נמי הכי: "הרי עלי עולה שאקריבנה במקדש",
26 והקריבה עבר הירדן – יצא, וענשה ברת. **משנה** הבהינש ששמשו בבת חונו – לא
27 יעשומו במקדש שבירושלים, ואין צריך לומר לזכר אחר, שאמר "אף לא יעלו פהני
28 תבמות אל מנחה ה' בירושלים פי אם אכלו מצות קרבן אחיהם", הרי אלו כבעלי
29 מומין חולקין ואוכלין ולא מקריבין. **גמרא** אמר רב יהודה: פהן ששחט לעבודה וזה
30 אורכם לפני גלויהם יהיו לבית ישראל למכשול עון פן גלחתי ויהיו עליהם ואם ה'
31 אלהים וגשאו עונם", ובתיב ברתיה "ולא יגשו אלי לעלות לך", אי עבד שירות – אין,
32 שחיסה – לאו שירות הוא. איחמר: שנג בורקה – רב נחמן אמר: קרבנו ריח ניחוח,
33 רב ששת אמר: אין קרבנו ריח ניחוח. אמר רב ששת: מנא אמניא לה? דתיבי "היו
34 לבית ישראל למכשול עון", מאי לאו או מכשול או עון, ו"מכשול" – שונג, ו"עון" –
35 מזיד. ורב נחמן? מכשול דעון. אמר רב נחמן: מנא אמניא לה? – דתניא: "וכפר תבהן
36 על הפשע השגגת בתסאה בשגגה" – מלמד שבתן מתכפר על ידי עצמו. במאי? אילימא
37 בשחיסה – מאי אריא שונג? אפילו מזיד נמוי אלא לאו בורקה. ורב ששת? אמר ק"ל:
38 לעולם בשחיסה, ובמיד לא נעשה משרת לעבודה וזה. ואיזו למעמייהו. דאתמר: הויר
39 בשחיסה – רב נחמן אמר: קרבנו ריח ניחוח, ורב ששת אמר: אין קרבנו ריח ניחוח. רב
40 נחמן אמר קרבנו ריח ניחוח – דלא עבד שירות. רב ששת אמר אין קרבנו ריח ניחוח,
41 נעשה

1 דכין דאמר "הרי עלי עולה" – אחיבי ליה
2 בעולה. אם הקריבה בבת חונו יצא –
3 מפרש טעמא בגמרא. יגלח במקדש – מביא
4 קרבנותיו. **גמרא** והא מקמל קמלה –
5 דהושת חזי הוא, ואידה אחיבי בעולה מבי
6 אמר דרי עלי עולה? אמר רב המנונא –
7 כיון דאמר לעל מנת שאקריבנה בבת חונו –
8 הוי כאילו אמר "על מנת שארונה", ולא
9 אתחייב באחריותה. ומשום הכי יצא אבל
10 חייב ברת מעולה שחטו חזין, שהרי קרי
11 עלה שם עולה. נזיר – לא מצינא לאחייבו
12 "על מנת שלא אתחייב באחריות קרבנותיו",
13 דכיון דחלה עליו נזירות – לא קטע מניה.
14 עד דמיתא קרבנותיה. לזיוון בעלמא קא
15 מיכין – ולא חל עליה שם עולה. שפי לא
16 מצינא לאיצטעורי – ברוקח מנרין שראל
17 עמד, וקרב לחונו. ואילאי דרבא – לא
18 מתייב עשה שחטו חזין, ואמר ליה רב
19 המנונא נזיר הוי ודאי מקמא בראמרת דלא
20 חל עליה שם נזירות – אבל עולה היי
21 טעמא – נעשה כאומר וכו', שם עולה
22 עלה, דחייב ברת. והקריבה בארץ ישראל –
23 שלא בירושלים. ולכזו נקט 'בארץ ישראל',
24 דאף על גב דלא קיים נזיר – יצא,
25 דקביעתא דבית חונו – לאו קביעת הוא
26 (אלא היינו טעמא). דהיי כאומר "על מנת
27 שארונה, ועל מנת שלא אתחייב
28 באחריותה", דמה לי קמלה חתמא ליה
29 קמלה הכא, וענש ברת משום שחטו חזין.
30 אלמא, שם עולה חל עולה, כדרב המנונא.
31 במביי – סקבר: משום משכין שדיה שם
32 יתא עדיק ומזבד קדוש. והקריבה כקרב
33 חורון – בארץ ישראל שלא בירושלים.
34 אפילו הכי – יצא, ד"על מנת שלא אתחייב
35 באחריותה. אמר. **משנה** ואין צריך לומר
36 לזכר אחר – אם ששחט לבעודה וזה – לא
37 ישמשו עד בירושלים. הרי אלו כבעלי
38 מומין – שחולקין ואוכלין בקדשים. כדאמר
39 ב"אלו בבת חונו" (מנחות ג"א) איש חולק,
40 ואפילו בעל מום. **גמרא** כהן ששחט
41 בבהמן לעבודה וזה – לפני בעודה וזה,
42 רשכ – קרבנו שהוא מקריב במקדש אחר כן.
43 ריח ניחוח הוא. אי עבד שירות – בעבודה
44 וזה – מיתוס במקדש, ושחיסה לא אקרי
45 שירות. דהא במקדש שחטה בור. ששחט עבד
46 וזה עד לבעודה וזה בשונג. והא נעשה עבד
47 ליה שירות, אלא שונג וזה. **מאי** לאו או
48 מכשול או עון – כלומר, או שונג או מזה
49 עשו שירות לבעודה וזה. וכתביב ב"מא יגשו
50 אלו לכתך לך". עון מזיד – כדאמרנן במסכת
51 זמא (ל"ג). "שנות" – אלו הודותנו, וכן הוא
52 אומר "וברכת תברת ענה בהן". במתא
53 בשננה – משמע אפילו נפס בהן בחטאה
54 בשננה, יכול לקריב קרבנו. ולקריב על עצמו.
55 וכדאי פירשתיא בעבודה וזה מישתעי, כדתיבי (במדר טו) "וכי חשנו ולא תעשו" וגו' – בו עבודה וזה, שקולחה
56 בגנל כל התורה כולה. במאי – פלה לבעודה וזה, דאיצטרך קרא לאכשורי לעבד במקדש כי שנג?
57
58
59
60

נעשה

רכ מנחות. פרק שלוש עשר – הרי עלי עשרון דף קט עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזליץ"
תוספות

גודלם ל זקן אחד לבוש לבנים – בירושלמי פרין: הכתיב "וכל אדם לא יזיה באהל מועד", ואפילו מלאכים, דכתיב "דמות פיהם בני אדם" ומשני: רשמו שכניה היתה.

חונינו בני ישמש תחתיו – תימיה: הוא ירדשני תורתו כתיבם, "תחת אביך" – כמון שהוא

ממלא מקום אביו, וזה לא היה חדר עבודה, והא קאמר ליה "בא ואלמדך סדר [עבודתך] ושי לומר: ידיקאת חטאי היה ממלא מקום אבותיו. ואם תאמר: וכי לא ראה כהן גדול משמש מעולם, שהיה לבוש באונקלי חדרו כביצילול? ועוד: האי אנו נעשה כהן גדול עד שיעשה סגן ויש לומר: דלא היה יודע, ובה ליכנס בחבונות גודלה תחילה.

והעלה על עולה על לשם שמים – תימיה: הרי יש כאן איסור שתיש חוץ? ורבי אבהו דלביני נח היה מזה (למים) הנודדים נדרים ונבואה.

בתחילה כל האומר עולה ואו מנחה – הרי עליו עולה מנחה אני מטיל עליו כו'. משום דאין טוב לומר "עלי" – שטנא לא יקיים, ורבי (ברבים כג) "וכי תחול לגדור" וגו' כך פירש הקונטרס. עוד פירש בקונטרס פירוש אחר: גרסין "בתחילה כל האומר "עלה" – אני כופתו ומניחו לפני ארי, וכשכיו כל האומר לירד מנחה – אני מטיל עליו קומקום של חמין. בתחילה הייתי שונא הרבנות, וכל האומר לי "עלה לגדולה" כו', תבעשו שעליתי לגדולה" רבי יודעש בן פרחא נשיא היה. במסכת תענית (א.טו). עד כאן לשוננו. ואותו לשון ראשון היה כחוב בספר, ולעיל היה ליה לאיתויה, בני דריי עליו עולה. ורבינו קלונמוס אבוי של רבי משולם הגיה בלשון שני בשעת פסירתו, והסופר טעה בן "עלה לי עולה", וזאת ועוד איתיה שהיה כחוב בספרים בפרק בית שטאי' בובחיס (מהג.) "דברים שאין חייבין עליהם משום פגול – חייבין עליהם משום נותר ומטא, ורין מן הים. וטמא רבי שמועל מחיב ברבר שדריכו להיאכל". פירוש: אמר רבי שמועל, ועד הגיה בשעושת (י.ב.), שהיה כחוב בספרים "קרבות עיבור סכין משכבתו למשה", ולא היה יודע מן מהו אמר דרשני "למה שחן". הלומד

נעשה משרת לעבודה וזה. אמר רב נתן: מנא אמיתא לה? דתניא: פהו שעבר עבודה וזה ושבו קרבנו ריח ניחוח. במאי? אילימא בשונג, מאי ושבו?" שב ועמדו הווא אלא פשיטא כמורד, ואי מןקרה, פי שב מאי הוין? הא עבד לה שירות! אלא לאו בשחיטה. ורב ששית? אמר לך: לעולם בשונג, והכי קאמר: אם שב מעיקרו, דכי עבד בשונג עבד. קרבנו ריח ניחוח, ואם לאו – אין קרבנו ריח ניחוח. השמתיה לעבודה וזה – רב נתן אמר: קרבנו ריח ניחוח, ורב ששית אמר: אין קרבנו ריח ניחוח. הודה לעבודה וזה – רב נתן אמר: קרבנו ריח ניחוח, ורב ששית אמר: אין קרבנו ריח ניחוח, וצריכא, דאי אשמעינן דף מפתחתא – בתהיא קאמר רב ששית – משום דעבד ליה שירות, אכל שחיטה דלא עבד ליה שירות – אימא מודה ליה לרב נתן: ואי אשמעינן שחיטה – משום דעבד ליה עבודה ליה עבודה – אימא לא, צריכא. ואי אשמעינן השתתואה – משום דעבד ליה מעשה, אכל הודה דריבנא בעלמא – אימא לא, צריכא. "ואין צריך לומר דבר אחר" (וכו.). מןקראמר "אין צריך לומר דבר אחר", מפלל בית חוניו לאו עבודה וזה הוא. תניא במתאמר: בית חוניו לאו עבודה וזה הוא. דתניא: אותה שנה שמת פסחים הצדיק, אמר להן: שנה זו הוא מת. אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להן: כל יום תכפרים נודמין לי זקן אחד לבוש לבנים ונתעטף שחורים, ונכנס עמי ולא יצא עמי. שנה זו נודמין לי זקן אחד לבוש שחורים ונתעטף שחורים, ונכנס עמי ויצא עמי. שנה זו נודמין לי זקן אחד וזמת. ונמנעו אחיו הפהנים מלכרד בשם. בשעת פסירתו אמר להם: חוניו בני ישמש תחתיו. נתקנא בו שמעני אחיו, שהיה גדול ממנו שתי שנים ומחצה, אמר לו: בא ואלמדך סדר עבודה. הליבשו באונקלי ותגרו כביצילול, העמידו אצל המזבח. אמר להם לאחיו הפהנים: ראו מה נדר זה וקיים לאחובתו, "אותו היום שישתמש בכהונה גדולה אלוש באונקלי שלכיב ואחורו כביצילול שלכיב". בקשו אחיו הפהנים להרגו, את חוניו. ורבי אבהו הליך לאלפסנדראי של מצרים, ובנה שם מזבח, והעלה עליו לשום עבודה וזה. וכששמעו חכמים בדבר, אמרו: מה זה שלא ירד לה – קד, היורד ליה – על אחת פמה

נעשה משרת – והא דאמרין לעיל בשחיטה לא מופלא – מוקי רב לה ששת שבוג. תורה לעבודה וזה – אמר לה 'אלי אהוה'. קמיתא – שנג בוריקה. אבל שחיטה אימא מודה ליה לרב נתן – ואפילו חוהי. נכנס עמי – לפני ולפנים. אמר ליה – שמועל לחונה בא ואלמדך סדר עבודה. אונקלי = מבוש של עור. ביצילול – אזור. לאחובתו – לאשתו. זה שלא ירד לה – שמועל שלא ירד לה לגדולה. כך נתקנא באחיו. היורד לה על אחת כמה וכמה – שאין מודריך אותו, שלא יקלקל עצמו. בא ואלמדך – חוניו היה חכם משמעני. שבה פסחה – שלא רצה לבלבלה באונקלי. כל האומר עולה [אין מנחה בתחילה קודם שישיר קרבנו ואמר עליו עולה או מנחה אני מטיל עליו כו' – משום דאין טוב לומר "עלי" – שטנא לא יקיים, וכתיב (דברים כג) "וכי תחול לגדור". לשון אחר: בתחילה כל האומר "עלה" – אני כופתו ומניחו לפני ארי. וכשכיו כל האומר לירד מנחה – אני מטיל עליו קומקום של חמין. בתחילה הייתי שונא את הרבנות, וכל האומר לי "עלה לגדולה" כו', תבעשו שעליתי לגדולה וכו'. רבי יודעש בן פרחא נשיא היה במסכת תענית (א.טו.). בפרוהי שפת כנען – שפת ישראל היושבים בארץ כנען. וסיפא דקרא.

ושבעים

וזה הוא מת. אמרו לו: מנין אתה יודע? אמר להן: כל יום תכפרים נודמין לי זקן אחד לבוש לבנים ונתעטף שחורים, ונכנס עמי ולא יצא עמי. שנה זו נודמין לי זקן אחד לבוש שחורים ונתעטף שחורים, ונכנס עמי ויצא עמי. שנה זו נודמין לי זקן אחד וזמת. ונמנעו אחיו הפהנים מלכרד בשם. בשעת פסירתו אמר להם: חוניו בני ישמש תחתיו. נתקנא בו שמעני אחיו, שהיה גדול ממנו שתי שנים ומחצה, אמר לו: בא ואלמדך סדר עבודה. הליבשו באונקלי ותגרו כביצילול, העמידו אצל המזבח. אמר להם לאחיו הפהנים: ראו מה נדר זה וקיים לאחובתו, "אותו היום שישתמש בכהונה גדולה אלוש באונקלי שלכיב ואחורו כביצילול שלכיב". בקשו אחיו הפהנים להרגו, את חוניו. ורבי אבהו הליך לאלפסנדראי של מצרים, ובנה שם מזבח, והעלה עליו לשום עבודה וזה. וכששמעו חכמים בדבר, אמרו: מה זה שלא ירד לה – קד, היורד ליה – על אחת פמה

וכמה. דברי רבי מאיר. אמר לו רבי יהודה: לא קד היה מעשה, אלא א קבל עליו חוניו, שהיה שמעני אחיו גדול ממנו שתי שנים ומחצה. ואף על פי כן נתקנא בו חוניו שמעני אחיו. אמר לו: בא ואלמדך סדר עבודה. והליבשו באונקלי ותגרו כביצילול והעמידו אצל המזבח. אמר להם לאחיו הפהנים: ראו מה נדר זה וקיים לאחובתו, "אותו היום שישתמש בכהונה גדולה אלוש באונקלי שלכיב ואחורו כביצילול שלכיב". בקשו אחיו הפהנים להרגו, את חוניו. ורבי אבהו הליך לאלפסנדראי של מצרים, ובנה שם מזבח, והעלה עליו לשם שמים. שטמאמר: "ותיה ביום ההוא יהיה מזבח לה" בתוך ארץ מצרים ומזבח אצל גבולה לה". וכששמעו חכמים בדבר, אמרו: ומה זה שפרח ממנה – קד, המבקש לירד לה – על אחת פמה וכמה. ורבי יודעש בן פרחא: בתחילה כל האומר "עלה לה" – אני כופתו ומניחו לפני ארי. עתה כל האומר לי לירד מנחה – אני מטיל עליו קומקום של חמין. שהיה שאלו ברם מנחה, ובשעלה – בקש להרגו את דוד. אמר ליה כר קשישא בריה דרב חסדא לאבאי: רבי מאיר, האי קרא דרבי יהודה מאי עבדי ליה? לכתנתאי: לאחר מפלתו של שנחריב, יצא חזקת ומצא בני מלכים שהיו יושבין בקרונות של זהב, הדין שלא לעבוד עבודה וזה, שטמאמר: "ביום ההוא יהיו חמש ערים פארץ מצרים מדרותו שפת כנען ושבעות

מנחות. פרק שלוש עשר – הרי עלי עשרון דף קי עמוד א – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזולץ)" רכג. רש"י

תוספות

1 ה'לומד' תורה נטרה נשא אשה אויך ר' לומד תורה – בפרק קמא קידושין (בט.ב.)
 2 איכא למנא דאמר אפיבא. ואמרין: לא פליגי. הו – קן, הוא – להו.
 3 **ומיכאל** שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן – מדרשת הלוקן. יש מי שאומר:
 4 נשמותיהן של צדיקים. ויש מי שאומר: בכיבש של אש. והיינו דאמרין בשמונה
 5 עשרה ב'עבודת': 'ואש ישראל ותפלת מורה
 6 באובה תקבל ברוך'. ויש אומרים דקאי אדלעיל
 7 'והשבת את המנחה לויבך ביוך ואש ישראל.'
 8 לא מגזרי יתיר.

**הדרן עלך הרי עלי עשרון
 חסיקא לה מסכת מנחות**

ה'הרים' לישנא דשיבשא היא? – דכתיב: "האומר להרים ולא יורה". "הביאי בני מרחוק וכוונתי
 ע'ליהן הארץ", "הביאי בני מרחוק" – אמר רב הונא: אלו גלויות של כהן, שדעתן מיושבת
 ו'עליהן כהנים', ו'כוונתי מקצה הארץ' – אלו גלויות של שאר ארצות, שאין דעתן מיושבת עליהן
 כבנות. אמר רבי אבא בר רב יצחק, אמר רב חסדא, ואמר רב יהודה אמר רב:
 מצור ועד קרטיגני – מבידין את ישראל ואת אביהם שבשמים, ומצור כלפי מערב ומקרטניגני
 כלפי מזרח – אין מבידין את ישראל ולא את אביהן שבשמים. אויביה רב שמי בר חיאי
 לרב: "ממורה שמש ועד מבוא גדול שמי בגוים ובכל מקום מקטר מגש לשמי ומנחה
 מותרה! אמר ליה: שמי, את? דקרו ליה אלהא דאלהא. "בכל מקום מקטר מגש לשמי,
 בכל מקום סלקא דעתך? אמר רבי שמואל בר רבנא, אמר רבי יוחנן: אלו תלמידי חכמים
 העוסקים בתורה בכל מקום, מעלה אני עליהן כאילו מקטירין ומגישין לשמי. "ומנחה מותרה"
 זה ה'לומד תורה בטהרה, נושא אשה ואחר כך לומד תורה. "שיר הפעולות הנה פרכו את
 ה' כל עבדי ה' העמרים בבית ה' בלילות" – מאי "בלילות"? אמר רבי יוחנן: אלו תלמידי
 חכמים העוסקים בתורה בלילה, מעלה עליהן פתוח פיהם ואילו עסוקים בעבודה. "לעולם ואת
 על ישראל" – אמר רב זידל, אמר רב: זה מנחה בני, ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו
 קרבן. ורבי יוחנן אמר: אלו תלמידי חכמים העוסקין בהלכות עבודה, מעלה עליהם הפתוח
 פיהם ונזהר מקדש בימיהם. אמר ריש לקיש, מאי דכתיב "ואת התורה לעלה למנחה ולחפאת
 ולאשם"? – כל העוסק בתורה – כאילו הקריב עולה מנחה חפאת ואשם. אמר רבא: האי
 "לעלה למנחה", "עלה ומנחה" מביע ליה! אלא אמר רבא: כל העוסק בתורה, אינו צריך
 לא עולה (ולא חפאת) ולא מנחה ולא אשם. אמר רבי יצחק, מאי דכתיב "ואת תורת
 החפאת" "ואת תורת האשם"? כל העוסק בתורת חפאת – כאילו הקריב חפאת, וכל העוסק
 בתורת אשם – כאילו הקריב אשם. **משנה** נאמר בעולת בהמה "אשה ריח נוח", ובעולת
 עוף "אשה ריח נוח", ובמנחה "אשה ריח נוח" – לומר לך: אחד המנחה ואחד המנעמי,
 ובלבד שיכוין לבו לשמים. **גמרא** אמר רבי ירמיה: מאי קרא? – "מתוקה שנת הערב אם
 מעט ואם הרבה איכל". רב אדא בר אבהו אמר, מהא: "ברבות הפוקה רבנו אוכליה ומה
 כשרון לעליו". תנאי, אמר רבי שמעון בן עזאי: בוא וראה מה תביב בפרשת קרבנות, שלא
 נאמר בהן לא "אל" ולא "אלהים" אלא ה' – שלא ליתן פתחון פה לבעל דין לחלוק. ונאמר
 בשור הנס "אשה ריח נוח", ובעוף הנס "אשה ריח נוח", ובמנחה "אשה ריח נוח" – לומר לך: אחד המנחה ואחד המנעמי,
 ובלבד שיכוין את לבו לשמים. ונאמר האמר: לאכילה הוא צריך – תלמוד לומר: "אם ארבע לא אמר לך פי לי תבל ומלאה", ונאמר
 "פי לי כל חיתו יער בהמות בהרי אלה". ידעתי כל עוף הרים וזו שדי עמדי". "האוכל בשר אברים ודם עתודים אשתה". לא
 אמרתי אליכם: וכו', כדי שתאמר "אעשה רצוני, ויעשה רצוני". לא לרצוני אתם וזכחים, אלא לרצונכם אתם וזכחים, שנאמר
 "לרצונכם תוהרו". דבר אחר: "לרצונכם תוהרו" – לרצונכם וכו', לרעחכם וכו'. דבכא מצויה שמואל מרב הונא: מנין למתעסק
 בקדשים שהוא פסול? שנאמר: "ושחט את בן הקדר" – שתהא שחיטה לשם בן בקר. אמר לו: זו כבדינו הוא, לעבב מנין? תלמוד
 לומר "לרצונכם תוהרו" – לרעחכם וכו'.

1 נשבעים בשם ה' בצאות. דעת זכרי – מיושבת עליהם יתר משל נבלת בני. ככל – אין
 2 להם על מלכות שאר גלויות שכלל ארצות. מבידין את ישראל – בכבודן הראשון,
 3 מכיוון ואין מבכדין עולם. ואת אביהם שבשמים – שנאמרים בתקדוש ברוך הוא, ואין
 4 מאמינים בעבודה זרה. שמי את – בתמיא. אתה הוא שמי חכם גדול, ומקשה לי דבר
 5 זה: ויש אומרים: רב לא היה זוקף עיניו, אלא
 6 כובש כל שעה משום ענינות. זה ה'לומד תורה
 7 בטהרה – עליו הוא אומר "לשמי ומנחה
 8 טהרה. ועולה הוא את ישראל – מקרא הוא
 9 בדברי הימים (ב סמן ב) בשלמים ובקרבנות
 10 משתעי, דלעולם הם עומדים. והכי רמיז מנחה
 11 בני בשמים, ומביאל עומד ומקטר עליו. מאי
 12 דכתיב: ואת תורה – ולא כתיב בה "החקה"
 13 עולה ומנחה מביע ליה – דלידו משמע: זאת
 14 התורה היא עולה ומנחה בן, אין צריך אל עולה
 15 וכו' – דכתיב משמע: זאת התורה לעלה –
 16 כלומר: במקום העולה. "למנחה" – בשביל
 17 המנחה. כגון "לכס" – בשבילכם. כלומר:
 18 התלמוד תורה מנצל על ענותנות. תורת
 19 השמא – כגון סוד קריש, דמירי בהלכות
 20 עבודה. שנת הערב – עבודת קרבנות, ומביא
 21 למנחה – מתוקה שנתה. שהיא ישן ולא יזא. אם
 22 מעט ואם הרבה איכל – מתן שכו. כרבות
 23 התשובה – קרבנות. רבו אוכליה – כתיב. ומה
 24 כשרון לעליו – להקדוש ברוך הוא, "כי אם
 25 ראת עיני" – שזה מנחמין לטובה. לבעל חיה
 26 לאומרים שריות הרבה הן. והדר מוכיח שיהי
 27 ששמו כן ציום להקריב לו מנחה. וזהו ששמו
 28 כך ציום להקריב לו פרים, זהו אילים – לכך
 29 נאמר בכלום ריח נוחה לה". אחד הריבה –
 30 להביא קרבנות. כדי שתאמר אנתה רצוני –
 31 להקריב לו קרבן ויעשה רצוני. לפי שדוא צריך
 32 לכך ואשתדנו. לא לרצוני אתם וזכחים –
 33 כלומר, לא לתנאותי. שאני רוצה להסירה
 34 אתכם לעשות על כרחכם. לרצונכם –
 35 עצמכם, לקיים מצוותי, שתואו כפרה לכם בכך.
 36 לרצונכם וכו' – שתואו כותבים לשדונו. פרט
 37 למתעסק בסבין לחתוך דבר אחר, ושחט בהמות
 38 קדשים – שפסולה. מנין למתעסק – בדבר אחר
 39 ושחט בהמת קדשים – שתואו פסול: זו כבדינו
 40 הוא – שזהו לכוין דעתו. לרצונכם ותכחו –
 41 מעשה עליו הכתוב לעבב.

**הדרן עלך הרי עלי עשרון
 חסיקא לה מסכת מנחות**

הדרן עלך הרי עלי עשרון חסיקא לה מסכת מנחות

חולין, פרק ראשון - הכל שוחטין דף ב עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטינזליץ) רכה

הכל שוחטין - כתוב בהלכות ארץ ישראל ודניש אל וישתנו מפי עדעתן קלות. ואין
נראה, דאפילו במוקדשין שחוטות לבתולה. כדאמרין פרק כל הפסולין (נכנס)
לא, אבל כל הפסולים ששחנו, דיעבר - אין, לבתולה - לא. ורמינהו: 'ושתו' מלמד
השחיטה כשרה ב'ו' ומשני: הוא דרין וזו דאפילו לבתולה, אלא משום דבעי למינהו אמא
במוקדשין, ולבתולה לא - תנא נמי ששחנו.
ולא קאמר: משום דבעי למינהו נשים, ודנא
לזו ברישא. אלא דאי משום נדישין שחוטות
לבתולה אפילו במוקדשין, והא דלא קתני:
הכל שוחטין אחד אנשים ואחד נשים, ברקתני
ב'תמורה' (בא.) - הוה אצטרף למינהו,
כדפירש בירש תמורה, משום דכל חודשה
כולה נגמרה בשלשן זכר, אבל הכא אין דודשה
באשה יתר מבאישי. ובפרק 'כל הפסולין'
(נכנס) (לא.) נבי קדושין איצטרף למינהו
נשים, משום דכשר עבודתן בשלשן פסולות,
אפילו בתנות. **שמא** אצטרף בו - במגרא
(חולין י"ב.) דייק מרקתני "שמא יקלקל"
ולא קתני "שמא קלקל" - שמע מינה אין
מסורין לחן חולין לבתולה. ופירש הקורטנה:
אפילו אחריהן רואין אותן. וקשה לפירושה, דהא
מספיק שמעתי לה: 'ובלן' ששחנו ואחריהם
רואין אותן' בר - דמשום דיעבר דקאן. וליבא
למימר דיעבר נקט משחנו במוקדשין,
או אין ממוקדש, אבל חרש שותה וקטן אפילו
לבתולה שוחטין באחריהן רואין אותן, והא
דלא קתני דייק: "שמא קלקל" לא קתני, ולרבא
רבא הוא רואין "ובלן" ששחנו אלא שש
וקטן כדאמרין בגמרא ויש מפרשים דגיס
ליקלקל, כל רבא ודלא חרש כדאן ולא קתני
זאם שחוטין. ורבינו הם מפרשי: דלא מסורין
לחן חולין לבתולה לשלשן אפילו כיוו להשליך
אלביבם, דלמא אחי ליתחזק שיעורי להבטיח

משה הכל שוחטין - כל הכא תני 'הכל' כולוה מייחי לזו בשמענא
קמייתא דעריבין, ובפרש "הכל" לאתוי מאי. רובכל שוחטין דומותין פליגי
בה אמוראי בגמרא, למר - לאתוי טמא בחולין, ולמר - לאתוי כתי או
משומר. וכולן - בגמרא מפרש מאי "ובלן". **גמרא** ושיחטתן כשרה יעבר -
בתמה. וקשה: וכל דמשמע דהווא
דאתריב מי'הכל' - לבתולה אתריב, ואילו
סיפא משמע דכי מריבין מי'הכל' - יעבר
מריבין לה, אבל לבתולה לא אתריב. והא
ליבא למימר: כולה מתינתין לבתולה. ודא
קתני. דכיון דתנא "הכל שוחטין" - פשיטא
דכשרה. **ובל הכל לבתולה חוה** - דהקשה
לך, ולא תוכל לומר: כולה יעבר, והכי
קאמר: הכל חוה שחטה נוגת בהן. שאם
שחטו אותן פסולין דמתריב - תוא
שחטתן כשרה. **אלא הכל כפירוש** - מי
מצינ למימר: לבתולה יביא בהמת חולין
אצל בהמת קדשים ואמר "זו תמורת זי?"
הכל' התמורה מפרש דהם ועריבין בא.ו.
לאתוי וירש, שממיר בקרבן אביו לאחד
מתוך אביו, דהוה גזן: אלא ממירין כל
אחריהם. טוב - הם. ער - בעל מום. הם.
ברקתני **טעמא** - דערק ל'הכל' דרישא,
דלא תימא לבתולה הוא. אבל לכל
שוחטין - ברכותיה קאי, דכל כמה דלא
קטר ליה ותנא: לא שדוה הפסולים רשעים
לשחוט, כדערק ההם - משמע דלבתולה
רבינהו. ודדרי תני "שחטתן כשרה" דמשמע
דיעבר: לא שהאדם רשאי - דתני: "לא"
חליפנו, וירשא חכי קאמר: רחל חן ממורה
נוגת בהם. והא דנא ברישא: לכל ממירין,
ואיצטרף ליה זו לפירושה: לא שהאדם
רשאי בו, ולא קטן ברישא לשון קצרה: הכל
שחטו תמורת תמורה - לשון תנאים

שוחטין ושחטתן כשרה, חוין מחרש שומה וקטן,
שמא יקלקלו את שחטתן. **ובלן** ששחטו ואחריהם
רואין אותן - שחטתן כשרה. **גמרא** "הכל שוחטין"
- לבתולה, "שחטתן כשרה" - דיעברו ואמר ליה
רב אחא פירה דרבא **רבא איש: וכל "הכל" לבתולה**
הוא? אלא מעתה, הכל ממירין אחד האנשים ואחד
הנשים, הכי נמי דלבתולה הוא? והא קתני: "לא"
חליפנו ולא ימור אחו טוב קטר או רע פטובו! -
התם פרקתני טעמא: לא שהאדם רשאי להמיר, אלא
שאם המיר - ממיר, וסופג את הארבעים. **אלא הכל**
ממירין ועריבין ונדרין, **הכי נמי דלבתולה?**
והא קתני: "ובי תתהו לנדר לא יתהו כד המא",
וקתני: "טוב אשר לא תדר משתדור ולא תשלים"
והנאי: טוב מהו ומהו שאינו נדר כל עיקר, דכרי רבי
מאיר. רבי יהודה אומר: טוב מהו ומהו נדר ומשלים,
ואפילו רבי יהודה לא קאמר אלא באומר "חרי זו",

הוא או בני גב דחורץ לתאריך - לא שיה תנא את לשונו. מופר - נתפסת
השני, שתחילן קדושתו. **ובטוב** את הארבעים - משום לא לוי ימיר. **הכל**
עריבין - התם ועריבין בא: מפרש: אומר ופופלא אור ראשתי, קטן יהודע
להפלות לשם מי מקדשין, ואם סמוך לפקויה תוא. כגון כי שנים עשרה שנה ויום
אחד - רבינו קיימן, אף על פי שערין קטן הוא עד שלש עשרה שנה ויום אחד.
עריבין - תורת מריבין עליהם, שאם אמר "עריב עלי" או "ערך פלוני עלי" -
נדרו קיים. ואף על פי דקטן הוא זה - הנדר חייב ליתן כפי שנים של נערך.
והדמים קצובין בפרשה. **הכל נעריבין** - יש להם ערף. ואפילו מוכה שחון שאינו
אדם כלום למיכר בשוק - יש לו ערף הנתבן בפרשה, ואם אמר על עצמו "עריב
עלי", או אומר על שחן "ערך מוכה שחון על עלי" - לא אמר על החול האילו הדמים אין
לו, ערך נמי אין לו. **הכל נגרידים** - "דמי עלי או דמי פלוני עלי". ודתם מפרש,
דאידי דבעי למינהו "הכל נדרין" - תנא נמי "הכל נגרידים". **הכל נגרידים** - כל
אדם שחוט כלום יש לו דמים, ואם אמר "דמי עלי", או אמר על אחר "דמי פלוני
עלי" - תתן לימה מאו שדוה נגמר בשוק, ולפלוני חלה הנדר ויה פחות מן חרש,
ואמר "דמי תינוק זה עלי" - יתן דמיו. ואף על פי שאין פחות מבן חרש נערך, ואם
אמר "עריב עלי" - ספור מכלום שלא נתנה בו תורה ערך. דכתבי וקראר (כו) זאם
מבן חרש ועד מבן חמש שנים" - דהים - תנא תורה - יתיה כן תוא. **טוב**
אשר לא תדרו - לעיל מינה כתבי: "את אשר תדרו שלם, ואפילו הכי - טוב
אשר לא תדרו. שחט תדרו ולא תשלם. כל מפרש ליה רבי מאיר. **טוב טוב ומה**
מגדול ומשלם, ומגדול ואינו משלם. שאינו נדר כל עיקר - שרגיל בנגרידים
בא לדי לא יתל דבריה. **רבי יהודה אומר טוב טוב ומה נדר ומשלם** - דרבי
משמני: טוב אשר לא תדרו משתדור ולא תשלים, אבל משתדור ותשלם - לא.
שדוה אור מכולם. **ואפילו רבי יהודה לא קאמר אלא דאמר חרי זו** - דאם מתה
או נגבתה אינו חייב באחיותה. אי נמי, כיון דאפרשה - תן לא תדר ביה.

אבל

שוחטין מתוך שיראו שחוטנים להן. כדפטר לנקט שחוטן כמכסו, דלמא אחי למימר
שחטה מעלייתא היא. ונחא השתא, דבאין אחריהן רואין אותן עסקתן ברישא. **התם**
ברקתני עמנו - פירש קאמר: דיעקר ליה "הכל" דרישא, ולא תימא לבתולה
הוא. ואילו טעמא דבטעמא לא משמע לפירושה. ומה פירש נמי בנקמא? ועמד בו
גבי "דאי יעבר תרתי יעבר למה לי" - אף על פי בבתמורה נמי וחדו מפרש
- הוה לא תנא כי האי נוטא "הכל ממירין ותמורתן תמורה" גבי דהרי, ואי משום
"לא שהאדם רשאי להמיר" - משום דבעי למוסיף איסופה את הארבעים, לאשמעינן
דלוקן על לא שאין בו משה - אין נראה, דאמרי "איסופה את הארבעים" לחידה
לא היה ליה למינהו תרתי יעבר, דהוה מציי למינהו: "הכל ממירים, ודגמיר סופה את
הארבעים", ועוד, דברישי תמורה (פירך): "הכל ממירים" - לבתולה. "לא שהאדם
רשאי להמיר" - דיעברו ומשני תתיהו: הכי קתני, אבל תהפיק בתמורה, אחד
שוגג ואחד מזיד. **חלה ליה לשני תנאן ליה משום** איסופה את הארבעים, כדפירש
בקנטוס באן נראה לריבנו את הברשיא דהבא יהו כחיהא לתמורה. והכי קאמר
התם ברקתני טעמא. דלכתי תנא "הכל ממירים", דמשמע לבתולה, לאשמעינן
מזיני מוהרין, דלבתלה - נמו, דאין תימא ארבעים בביתיה וכשה. כדאמרין
ב'תמורה' (מנחות פ"א.) וקשה לפירושה: דבסוף פרק קמא תמורה (ג.א.) משמע דמן
הדין יאירי ליהות תמורה במזיד יתיה מנשוגג. קאמרי: "יהדי" - לרבות שוגג במזיד
ויש לומר: דלענין בהמה שתהא כשרה למוכה, פשטן לן שוגג יתיר ממזיד. אי נמי,
התם איירי במזיד ולא תתרי ביה, ואלא יהו הארבעים בחתפה. והוא תנא שוגג
יתיר מנשוגג. **ובטוב** את הארבעים - ואם תאמר, הוה ליה למימר: וסופג שמונים,
דאמר חרי לאוי כתבי. "לא חליפנו" רבי ימיר: "שחט חרי לומר: חדו בשלו. דהוי כתר, ויה
דבאמא בתמורה (א.ו.), וכגון דאמר רבא: כל הוצעה לחמינו בבחנתו - ימיר. דבעיק
אחר אין ממירין בשל אחריהם. ודכי איתא בהדיא בתמורה פרק קמא. **ובכתיב** טוב
אשר לא תדרו - מעיקרא מייתי מדברי תורה. והדר מייתי מדברי קבלה. **טוב** מה
ומה שאינו נדר כל עיקר - פירש הקורטנה: דלעיל מינה כתבי "את אשר תדרו
שלם, ואפילו הכי - טוב אשר לא תדרו. שחט תדרו ולא תשלם. וקשה לריבנו: כמ
דלא מייתי בגמרא הווא קרא ככלו ונראה לריבנו תם: דכדלי מלוא דריש מהאי קרא.
דהוה ליה למכתב "טוב אשר לא תדרו משתדור", ואנא ידענא דמשתדור ולא תשלם
אבל

קאמר. אלא לכל קאמר "הכל שחטתן" - לפלוני על משתדור, דמשתדור בדרך הנדרין קאמר,
ואפילו על משתדור, דמשתדור בדרך הנדרין קאמר, נעדרין ומשלטין, כדאמר גבי שכיר ותושב, בא זה ולימד על זה (קרישן ז.א.).

חולין, פרק ראשון – הכל שוחטין דף ב עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – שטיינזילץ"

תוספות

1 **אבל** אמר הרי עלי לא – דך סוניא בלישנא בתרא דפרק קמא תרדים (א.א.) דקאמר
2 דפליגי בנדרה. אבל בלישנא קמא (ד)קאמר דפליגי בנדרה. אבל בנדר מודה רבי
3 מנאי, ואם אתמרה כיון דקאמר בנדר, מנא לא לרבי מנאי אורי טוב מנדר ומשלה:
4 דהרי יהודה נמי, ואמאי. אמאי דהרי עלי לא הא לא היכא דכתבינן נדר – הרי נדר דקא,
5 ונדרה ורי נדרה דקא. ודקא. כדמוכח בריש מנחות
6 (ב.א.) הבהמה (ב.א.) בני 'כאשר נדרת לה אלוהך'
7 נדרה, ודפרק' אורי נדרה נדר הואו ורי מפרשיש:
8 נדרה, מפרק שמשו שרי קאך דברוכיהו דריש, לומר,
9 דקסבר כיון דרישי קרא לתקלה בנדר – הוא
10 הדין בנדרה. דהא איכא למחדש דאפילו
11 מביאה לטורח ומקרישה – יבול לזרות ולמטה.
12 בה, ולכא פלי דהי תקלה בממה עניינים, דכילי
13 עלמא לא כקפאי החילו דמעטל א לא מעל אדם
14 בעלזתו (פסחים) – יבול לזרות נמי, משמע
15 ליה קרא דקא בנדרה. אף על גב דבנדר כתיב,
16 דהא בנדר לא מצי למימר נדרת ומשלה טוב,
17 שריה כתיב: 'וי חתול לנודר לא יחיה בך וטא',
18 והא אם תורח – אף על גב דהא, וללשנא נמי,
19 נדרים מפרשינן לקרא: דהא אם תורח – אפשר
20 שיהיה בך וטא אם לא השלמ, ואם אתמרה לרבי
21 מנאי, דאין ספק שיהא נודר ומשלה כל עיקר
22 למיניה מביא בשבטו בעלזתו. להא לישנא בנדר
23 נדרים, דהא אבלי ישראל שלמים במדבר ויש
24 לומר: כון שאמאי בענין אורח בבישה דהו כאילו
25 עלמא דהו נתקן דאפילו על ידי שלמים, אם
26 אתמרה דהא כתיב (בראשית כח): 'יודר יעקב נדר'
27 וכתבי (וינה ב) 'את אשר נדרתי אשמהו י',
28 ודברש עבד עתה שרי, דבאמרין בריש
29 רבה: 'יודר יעקב נדר לאמר' – לאמר לדורות
30 שיהו נדרים בעת צרה.
31 **אנא** שוחטין כשרה קאמי ליה – מי שמע
32 שרב איש תקשה אתה קושיא, ואף על פי
33 שהיא סוגיית הגמרא. ומכאן ראה שרב איש
34 סידר הגמרא. אף על גב דאביי רבא נמי אתו
35 לקושי דקא קושיא, ודע סד דרבה רבא איש –
36 שגא נמי במיניהם תקשה כבר.
37 **ממא** בחולין נמי למימרא – ואף על גב
38 דאסור לזרוח טומאה לחולין שוחטין
39 ישראל – היינו דקא פפרית, דשיבטי ביה
40 לטומאה, אבל בשר – לא, ואפילו ידא אסור
41 דהוהא נפוי באוכלין שטאין, דברשינן:
42 'וזתקדשתם ויהייתם חוששים' – אזורה לבני
43 ישראל שיאכלו חולין בטוהרה, מכל מקום
44 יכול למטאותו ולאוכלן במיני טומאות.
45 **ובמוקדשין** לא שוחט שמה יגע בשר –
46 אף על גב דאמרין לקמן (חולין
47 ק.ב.א.) דמפרסב דהי איהו – חיה – חיה
48 שמה יגע אורי פירוסא. אי נמי, איהו העמדה והזכרה היא כחיה. אבל לענין שוחט,
49 כיון ששחט שמה אור בנינים – מקבלה טומאה. דחשב אובל, כדאמר בירושלמי דהורבתי
50 (שם) השחט ברמה טמאה לגוי ומפרסב – מטמאה טומאה אוכלין אבל לא טומאת
51 ביולות. **שמה** יגע בשר – אף על גב דרש קרשים אתו מוקדש – חיה מוקדש.
52 וזו הענינהו בנדר ערתינן שחט משה, דקאמר פפרק קמא דפסחים (א.א.) ואלא
53 תאמר: ואמאי לא קאמר דלא ישחוט משה, דלמא אתי למישך בפניה? דאפילו טוהר גמור,
54 לא יזמא דאמי (וימא לא) דהא איכא למקדש טעור כבילה, ואסור לזכר שחטין אבל טמא מנדר
55 אתי לאשכוחי ולי לומר: דכשרותו איכא טעור פגול דלמא אתי לאשכוחי, אבל טמא מנדר
56 הדי ומיכר. אי נמי: שמה יגע בשר – משום דבעי למימר: ואם שחט ואמר די
57 לי שלא נגעת. תקשה רבנא אפריה: איך יתכן שתחא ספור ארובת כל כך מדר הבית עד
58 עורת שרדא? דהא יזמא נמוקמיתן לה כביסוף אף בטמא נמי, ותן פפרק קמא דכילין (משנה
59 עורת שרדא מקדש שחט הריבית. שאין טמא נתיגון ונכנסים לשם. עורת שחט מקדשה הימנו
60 – שכן טבול יום נכנס לשם. ואפילו לנאמן דמוקדש לגמטא בשרין – והלא עורת נשים

1 **אבל** אמר הרי עלי לא – דלמא פשע אלו מקיים. והכי מוקמיתן לה בנדרים בפרק
2 קמא (א.א.) לרבי יהודה תני: נודב ומשלה. אלמא מעריכין ונודרין לבתחלה לא,
3 דהרי עלי הוא. וליכא למימר ביה 'דריזו' וז' עד דאמר ברישא 'שכיב עלי', והרי
4 יהיב כפי הקצוב בפרשה. דרמי עלי נמי, דבעי למישימה כעבדא. והיכי מצי
5 למימר 'דריזו אלו לעריכס' ואי נדר
6 תחלה בערך? וכל הכל לא לבתחלה הוא
7 – ויזי כול 'דובל' שהוא לתקלה חבל
8 חייבים בנפשה – לאתויי כן שטאנו ויזי
9 לאמו. הכל חייבים בנפשה – לאתויי קטן
10 והודע להתענות. חייבין לא קאמינא –
11 היכא דהני חייבין מוכח דאי לבתחלה
12 קאמר. הכל סופכין – לאתויי וישו. והא
13 דאי לבתחלה קאמר, ומדוע רמי עלי
14 דכרדח? דרתי יעקב רמי לה – ויהי
15 איבעי ליה למיתני: שחטתה בשרה חוץ
16 מדרש שוטה וקטן. דמשמע שפיר דהך
17 מרבינן מדרבלי – יעידב מרבינן,
18 לא לבתחלה. או נמי תני: 'דכל שוחטין
19 לחיהו, כדתנן גבי מעריכין ונודרין, ולא
20 מפרש למא לי למיתני הכל שוחטין.
21 ואצטריך לפרושי: ושחטתו כשרה. למימר
22 דשוחטין דרישא יעידב הוא. אי קשיא:
23 בתמורה נמי, דהא ויזי מפרשי דהתם לא
24 תקני כהאי גזנא: 'דכל שוחטין ומקרינן
25 תמורה' בהוי דהדי. ואזי משום לא שאדם
26 רשאי – משום דבעי לאסוקי וסופת את
27 הארבעים, לאשמועינן לרזקין על לאו שאין
28 בו משעה. הכי קתני – דבתחלה לדברי
29 דמתניין הכל שוחטין לבתחלה – לאתויי
30 טמא בחולין. פשיטא – דהא לא הוהדר
31 ישראל על טהרת חולין. שנעשו על פהדת
32 קדש – דקבל עליה לאבול בטוהרת קדש
33 שרצה להרגיל עצמו בטוהרת קדשים, שאם
34 יאכל שלמים את תורה – היא כן
35 בשמיותן. בקדש דמו – ויחייב להביל
36 מדרבנן מכל טומאות הפוסלות בהן. ואפילו
37 חייב שחט טמא לבתחלה, ובסכין ארובה,
38 כדמפרשי. ובמוקדשין – לבתחלה לא
39 ישחוט ואפילו בסכין ארובה. כיון דמזוהר מן
40 תהודה שלא יטמא. דכתבינן (במדר יז)
41 'אזני הנה נתתי לך את משרתת תרומותי.'
42 אלמא בענין שמימה – גזר בתו רבנן
43 לבתחלה, משום יזי לך אמרינן גזר אסור
44 שחור, לכרמא לא תקריב' שבת (י.א.)
45 שחיתו בשרה – והיוני דיעבד מותיקין,
46 ולקמן מפרש אמאי לא מטמא גברא לבסין.
47 והדר נטמייה בלוחה נירי – שלא קבל
48 עליו טוהרת כהן. שמה ישו – והוי נבילה, כדתנן בלוחה בפרק שני. יעקב נמי
49 לא שמה ישו – כלומר, שמה שמו. ולקמן (ב.ב.) מפרש אמאי קמי שמה
50 יקלסלה במתניתין לשון עתיד – לאשמועינן שאין מוסרין לזן חולין לבתחלה
51 ואפילו אחרים אורי אותה. דמדיעתינן לזקתא למיד. וזלע' אף – במיתויא אף
52 לוק, אפי' 'ובזלך' ממשמע דקאי נמי אחריתין 'ואם שחט' כענין לז' ואלא
53 אפסא במוקדשין – דאמרת דאיירי בה מתניתין, ואמר לא ישחוט – מאי איירא
54 אחרים, רואין אתה? הא אמרת אורי מידן אף אמר 'ירי לי'. **מחאב נפקא** –
55 כלומר, דבא סתמו רבי במתניתין דקמי שחטיה תמיהה לבתחלה לא
56 יעידב בשרי כל הפסולין – כגון ז' ואונן טמא ובעל מום וכוונת בני. שחטו
57 קרבן. בורים – דכתבינן (ויקרא א): 'ישחוט אתן בן הבקר לפני ה' והקריבו בני
58 אחרך' – מקבלה ואילך מצות כהונה, לימד על שחיתו קדושת שכשרה בורים,
59 והוא הדין לשאר פסולין. **אבן עזר** – דכרלה פרוקת בריש שחטת אוריית.
60 חרב

1 ארובה הואו שלשים וחשב אמרה. והיא יתכן שחטה ארובה כל כך שו לומר: דלמאי דפרש רבינו עם בעלמא דלא גזר היכא ונבטא בפני – כיון. וכן לפירוש רבינו יצחק ופירש
2 בל דהחמיר אלא בעורת שחט מוקדש ומקדש היצריאה. אבל בשאר מוקמתי יכול ליכנס עד ספור לחונה ממש – מאי נמי שפיר, ואני כן מקמוה. נפרשי: שחטתו יתבאר בפרק
3 במהו, והוא יתישב נמי בסוף. **שמה** יגע – וה' להרגמה ועוקר לא יחישקין. ומיכר, ומידו, עיקר דסכין נמוקתא גמטא – מאי נמי שפיר, ואני כן מקמוה. נפרשי: שחטתו יתבאר בפרק
4 קא: אבל לא פשיטא ועליוהי נמי קא, דייקתין עליו לקמן (חולין ב.ב.) מאן אנא בלי בעי כונה לשחטה. **לירית** קמן דגישליה – ואף על גב דעורתה רשות הרבים היא. כדאמר בפרק
5 קמא דפסחים (יט.ס.) ויהי ליה לטורח כאן מספק – דאי ספק לא דמי לשאר ספק טומאה ברשות הרבים. משום דרוב פעמים לא יכול להוחרר מליגע. ואי איירי בממה – באן שפיר
60 בתן

חולין. פרק ראשון – הכל שוחטין דף ג עמוד ב – מתוך מהדורת "אבן ישראל – (שטיינזון)"

1 בודק סבין ונתן לו – ולא חיישין שנא ישיה וידרוס, דלא שבק התימא ואכל
2 איסורא, ואפילו לא איכל ממנה, ודיש א"לפי עור לא תחן מכשול, אפילו
3 אין אחר עומד על גבוי, ולא יוצא ונגס. אבל כתיב שי לו דין אחר, דאי ישראל יוצא
4 ונגס – לא בעי בבדיקת סבין, ודמרת, דלא מצינו במעוסי מים קבין כותי שהיה צריך
5 בבדיקת סבין, ואי אן ישראל יוצא ונגס –

6 אפילו ברק סבין לא מנחי, דחיישין שמא שהה
7 ושנא דרס, דלא היש א"לפי עור לא תחן
8 מכשול, ותימא דבבית לא מנחי נמי במשומר
9 יוצא ונגס כמו בבית דקאמרי, דבבית כסמוך, א
10 דלחא לטכס כי אחרים רואן אוחו מאי הוי
11 רש לומר דירשאל משומר לא מירתת, דאין
12 סבור שבידק הסבין אחריו, לפי שאין מחוק
13 עצמו בישראל לכל דבריו, והוא ידקחשקו
14 דאמאי צריך לתתלה לברוק הסבין במשומר,
15 ולחיות יוצא ונגס בני כותי? יתירו לשחט
16 לתתלה, ואחרו לן כי בידק הסבין, או לבטוי יקר
17 כות בשחי רש לומר: דחיישין דלמא משתלי
18 ואכיל, כמו שפירש רבינו תם גבי דיש שוחט
19 וקטן, דאך מוסידי לוק חולין לתתלה. ואמ
20 שחט בדיקן אוחו – ואף על גב דאיכא ברייתא
21 לקמן (בבא, ו) דלא מצא דרוב מציין אצל שחיטה
22 מוחזין ח, גבי מצא דרוב תרעלת שחטה – לא
23 מציין ונאני אבתי רבא, אף על גב דרוביה דדיז לה
24 דליתיה קמן דלברקה – תימא, דמשמע:
25 הא איתא קמן אלא ידע – אן שחטתה שפיר,
26 אף על גב דאחרים אוחו איתא דשחט שפיר,
27 ולקמן בפרקין (בבא, ג) דאי דאמר רב תנאי
28 ראת אחר שחטתו, אם רואו מתתלה ועד סוף
29 מותר לאכול משחטתו, ואם לאו – אסור,
30 פרקי' אי ידעי לך גמי' פמיטא –

31 אף על פי שאין מוחזין – פירוש: דלא ידעין
32 אי גמי' אל יא גמי', דאי ידעין ביה דלא
33 גמי' – אפילו דבידענ' שחטתו ספולה, דבארמ
34 רב יהודה לקמן (טא, ו) כל טבב שאינו ידע
35 הלכות שחיטה בו,

36 חולין? שנעשו על סתירת קוד לא בקשר דמו
37 – דאי טעמא עשה דמז' לטבב נמי
38 ללישנא קמא,

39 רוב מציין אצל שחיטה מוחזין חן –
40 ושוחטין אף לתתלה. אבל אין לפרש
41 דידענ' אלא הויא שחיטתו כשהיה אף על פי
42 שאין אחרים רואין אוחו, ולא מצי' לאוקומי
43 מתניתין, ובבא דמיי' משום דקשיא לן "ובולך", דהא
44 לאביו רובא רבא דאיש ברי' בתופק' נמי "ובולך"
45 אלא אדרש שוחט וקטן,

46 קסבר בתים גרי אריות חן – ושחיטתן
47 ספולה כמו של גזים, ממוחזת" – מה
48 שאנה זובח אבתי אוכל, כלומר, אוחו שחט
49 רב וביחה, לאפקי גוי ואוכל גבולת לחכמיס.
50 ואף על גב דאמר סוף פרק שני דייבנת (כ"ב),
51 אחר גרי אריות ואחר גרי הלמות כולם גזים
52 גזורים – היינו כשנחייגי' לגמי' פגזיס
53 אריות, אבל כותיים לא נתגרינו לגמי', כדכתיב
54 במלכים (ב' כ') "את ה' הוי אריות ואת אלחיהם
55 הוי עוברים", ומתן דאמר גרי אמת חן – קסבר
56 דשוח נתגרינו לגמי'.

57 מאי טעמא לא אמר בשמיטה – תימא:
58 דהא קתני באותיות חרי' "יחל שוחטין", ומתש
59 ומפרש אף לקמן (טא, ו) דהא איתוי' כותי'
60 ודוא ליתוי' ישראל משומר, אלמא מוקי חדא
61 כשמעתינא חן לומר: דהכי פריך, דקמיתא
62 איבעי ליה לאוקומי בשמיטה.

63 דקוריא –

בודק סבין ונתן לו ומותר לאכול משחיטתו. אכל לא
בדק ונתן לו – לא ישחוט, ואם שחט – בודק סבין
אחריו, נמצאת סבין יפה – מותר לאכול משחיטתו,
ואם לאו – אסור לאכול משחיטתו; חזן מחרש שוחט

וקטן דאפילו דעבר נמי לא, שמא ישוה, שמא דרסו,
ושמא תלידו – "ובולך ששחטו" אהיא? אילמא אחרש
שוחט וקטן – עלה קא, "ואם שחטו" מיבעי ליה! אלא
אשחטא אחרש; אי בדיק סבין ונתן לו – אלא אפרת:
שוחט לתתלה! אלא דלא ברק; אי דאיתיה לפני –
ליבדיקה השתא! ואי דליתיה לפני – פי אחרים רואין
אוחו מאי הוי? דלמא בפינו פגוהי שחטו! קשיא.

רבנא אמר, הכי קתני: הכל שוחטין – הכל מוחזין
שוחטין, מוחזין ואף על פי שאין מוחזין. כמה דברים
אמורים – שידעין בו שיודע לומר הלכות שחיטה, אכל
אין יודעין בו שיודע לומר הלכות שחיטה – לא ישחוט,
ואם שחט – בודקין אוחו, אם יודע לומר הלכות שחיטה
ומותר לאכול משחיטתו, ואם לאו – אסור לאכול
משחיטתו; חזן מחרש שוחט וקטן דאפילו דעבר נמי
לא, שמא ישוה, שמא דרסו, ושמא תלידו – "ובולך"
ששחטו" אהיא? אילמא אחרש שוחט וקטן – עלה

קא, "ואם שחטו" מיבעי ליה! אלא שאשין מוחזין –
בבדיקן אוחו סבין? – דליתיה לקמן דליבדיקה. ואיכא
דאמר: רבנא אמר, הכי קתני: הכל שוחטין – הכל
מוחזין שוחטין, מוחזין אף על פי שאין מוחזין. כמה
דברים אמורים – ששחטו לפנינו שחטו ושלש פעמים
ולא נתעלה, אכל לא שחט לפנינו שחטו ושלש פעמים
ולא ישחוט, שמא ותעלה, ואם שחט ואמר: "ברי לי
שלא נתעלפתי" – שחיטתו כשרה; חזן מחרש שוחט

וקטן דאפילו דעבר נמי לא, שמא ישוה, שמא דרסו,
ושמא תלידו – "ובולך ששחטו" אהיא? אילמא אחרש
שוחט וקטן – עלה קא, "ואם שחטו" מיבעי ליה! אלא
אשחטא מוחזין – ותאפרת: ב"ביר ל" סבין? – דליתיה
קמן דלשיליה. רבנא ורבה בר עולא קאבין ורבה ורב
אשי לא אמר, משום דקשיא להו "ובולך". ספולה פרבה
בר עולא לא אמר, לחד לישנא דאפרת: הך עיקר –
אדרבה, הים עיקר, דבקדשים קא; לחד לישנא
דאפרת: הים עיקר, והכא אידי' דתנא טמא בחולין
תנא נמי טמא במקדשין – טמא בחולין נגיפה לא

איצטרכי' ליה, חולין שנעשו על סתירת קדש לאו בקדש דמו.
לשנא דאמר: מוחזין אין, שאין מוחזין לא – רוב מציין אצל שחיטה מוחזין חן;
לחד לישנא דאמר: מוחזין אין, שאין מוחזין לא – לעילוי' לא חיישינן.
רבא לא אמר קאבין, פי קושייה. אבין לא אמר רבא, הים לא נענע, רבא לא אמר לתרוויהו, לא
אזיות חן. אבין לא אמר רבא, הים לא נענע, רבא לא אמר לתרוויהו, לא אמר
בשמיטה? – דלבריו דאבין קאמר, ולזה לא סבירא ליה. תנו רבנן: שחיטת כותי מותרת. כמה
דברים אמורים – כשישחטא עומד על גביה, אכל בא מצינא ששחט – חתך פנות ונתן לו, אכל
ומותר לאכול משחיטתו, ואם לאו – אסור לאכול משחיטתו; פיצא בו, מצינא כידו

דקוריא –

1 נמצאת סבין יפה מותר – היינו דיעבר דמתניתין, חזן מחרש שוחט
2 וקטן דאפילו – נמצאת סבין יפה לא, דאיכא לקולא אחרני: שהיה
3 דרסה הלדה, דלא ידעי לאודורי בהו. ודוקא אוכל לחיאבן, אבל לחכמיס
4 – אפילו נמצאת סבין יפה לא, דמועד לגבל בכוחה בידים. שוחט לתתלה
5 – אפילו בלא אחרים רואין אוחו. ליבדיקה
6 השתא – למה לי אחרים רואין? מאי הוי

7 – הא לא בדקו הסבין מוחזין – וידוען
8 הלכות שחיטה. ואף על פי שאין מוחזין
9 – שלא שחטו לפנינו שלש פעמים, לראות
10 אם יש בהם כח שאינן מתעלפין בשחיטה,
11 שכאזי לירי שחיטה, או אין ידעין לאמנן את
12 דידם לכוך. כמה דברים אמורים – דחשיבי
13 מומחין? שידעין בו – אלו המוסרים לו
14 בתמא לשחוט מביין בו, ובדיקהו שיוע
15 הלכות שחיטה. דאפילו דעבר – וידוען
16 הלכות שחיטה – לא דמינן דם מוחזים
17 לקלקל, שאין בהו דעת. מוחזים – שראוי
18 ששחטו כמה פעמים יפה, ולא לקללו. ואף
19 על פי שאין מוחזין – דלא ידעין בהו
20 שידעוים לומר הלכות שחיטה אם לא,
21 נתעלה – לשון עשיפות וחלישת הלב. שאין
22 יכול לראות מכת חרב וסבין וסבין בבדיקה,
23 כמו "ותעלפנה הבתולות" (עמוס ה'). אבין
24 ורבה ורב אשי – לא מצו לתרנין לעיל
25 "ובולך דמתניתין, אריבה הים עיקר –

26 ואלא איבעי ליה לתתיה חבא. דאקאמר –
27 אידי דהנא בו, לאו בקדש דימי – ואין
28 חיבי ליהודי בהו, ופשטא דשוחטין נמציס
29 לתתלה. מוחזין חן – הלכך לא בעי
30 למיבדיקה. פי קושייה – דאותותיה מומחזין
31 גוי בתנותו. ואבין לא אמר כרבא –

32 דליף משחטתו את התות דרצא ונגס
33 לתתלה. הים לא נענע – והוא גוי בין
34 בשעה שהוא מחרש מנמו. רבא – בתמא
35 זו בדי הכותי נתונה, כדוף עץ שהיה או
36 דורס, הלכך לא מצינן איצא ונגס. לא

37 כבירא ליה חד דרבא – דאמר דידא
38 ישראל משומר שוחט לתתלה בבדיקה
39 סבין, אלא רבא – כיון דאמר ישראל
40 לא אמר בשמיטה – אמאי לא אוקמיא
41 מתניתין בישראל משומר, ולבתתלה דקתני
42 בבדיק סבין, ודיעבר דקתני – שלא ברק
43 דכאומקא רב אשי בתר שמיטה דרבא?
44 לכירו דאבין – דלא סבירא ליה הא דרבא
45 ואוקמיא בבתי, ואוקי לתתלה בישראל
46 עומד על גביה, ואוקי דיעבר כיוצא ונגס.
47 ואמר רבא: לדידך לא סבירא לך
48 במשומר, ומוקמת ליה הכי – אפילו כיוצא
49 ונגס מציא לאוקמיא לתתלה. ודיעבר אוק
50 בבא ומצאו שחטו. מותר – לתתלה.

דקוריא –

חז"ל, פרק ראשון - הכל שוחטין דף ד עמוד א - מתוך מהדורת "אבן ישראל" (שטיינזולץ) רלב

דקוריא - מהחרות של צפרים שחוטין. ריישיט בעלו. אביי - דאמר לעיל: ויצא
 ונכנס לבתחלה לא שריתן גבי שחיטה. דייק מרישא. ורבא - דשרי, דייק מסיפא.
 ולא מצריך תנא בדיקה אלא היכא דבא ומצאו. כעומד על גבי דמי - ועומד
 על גבי דקמיה תנא היינו רוציא ונכנס. האי הוא דהוי שחיט שפיר - אותו עוף

דקוריא של צפרים - קוטע ראשו של אחד מהן
 ונותן לו, אכלו - מותר לאכול משחיטתו, ואם לאו
 אסור לאכול משחיטתו. אביי דייק מרישא, רבא
 דייק מסיפא. אביי דייק מרישא: מעמא - דישראל
 עומד על גביו, אבל יוצא ונכנס - לא. רבא דייק
 מסיפא: מעמא - דבא ומצאו ששחט, אבל יוצא
 ונכנס - שפיר דמי. ולאביי קשיא סיפא! - אמר רב:
 יוצא ונכנס נמי כגא ומצאו! קרי ליה. ולרבא קשיא
 רישא - אמר רב: יוצא ונכנס נמי עומד על גביו
 דמי. כיצא בו, מצא בידו דקוריא של צפרין - קוטע
 ראשו כו, אפוא? לוחש דקמא האי הוה דההו
 שחיט שפיר! אמר רב מנשה: (סימן) מבני"ם אימ"ל
 (בור"ם) במבני"ם תחת פניו. - ודלמא סימנא הוה
 דהוב ליה פניה! אמר רב משירא: דמסמסם ליה
 מסמסוי. ודלמא קסברי פותים: אין שחיטה לעוף מן
 התורה! - ולטעמיה, שהיוה, דרסה, חלדה, תגרמה,
 ועיקרו, מי פתיב? אלא פיון דאחויקו ביה - אחויקו
 בהו, הכא נמי פיון דאחויקו - אחויקו. ואחויקו ולא
 אחויקו בלדא פתיבא - תנאי היא, דתנאי: מצת פותי
 מותרת, ואדם יוצא בה ידי חובתו בפסח. רבי אלעזר
 אומר, לפי שאין בקיאות בדיקודן מצות בהשיראל. רב
 שמעון בן גמליאל אומר: כל מצוה שהחיקו בה

דקוריא - סל, כמו 'דקוריא' דפרק 'השוכר את הפועלים' (בבא מעיעא פ"ט)
 ודמפנין (שבת ק"ג). מבני"ם - סימני מכתות
 מנשה דאז מכלילתהו. הך דמכניס תחת כנפיו, ולקמן בפרק שני (לא"א) אימל שאין
 לו קרנים, ובפרק 'אלו טרפות' (לקמן ג"א). הנהו דריבוי דגבוי גבוי אין תחשין לריסין
 אברי. מיהו, גם במקומות אחרים יש,
 כדאשכחנאן בפרק שני דבבבית (ה"א) דאמר
 רב מנשה, גולו דרביהם כגור לעלות אשה.
 ובפרק 'מי שהשחיר' (שבת ק"א) אמר רב
 מנשה, דאז קמי חזאי, הרי קמי תרי - שפיר
 דמי. מצת כותי מותרת - ואם תאמר: ואלא
 גזול על פתח, לפי שהיו מבטלין בניה בית
 המקדש בימי עזרא, כדאמר בפרקיין דרבי
 אליעזר (פרק לח) וליכא דלמטר דריבוי
 כותים ראשונים דכתיב בהם 'זאת אלהים
 יחד עובדים', ודא קאמר התם, מנאן אמר רב
 אליעזר: לא דלמא פתח כותי כוליא כדשל
 חזיר. ותניא נמי לקמן (ג"א) שחיט מין -
 לעבודה זרה, פתח - פת כותי ואומר רביע
 תם: דמידי חבא בעיסה דישראל עשה
 הכותי מנחה מצה. אם תאמר: ודיאך יוצא
 בה: ושמן הוא לא שמר לשם מצה, דהא
 השירי אלפני עור לא תתן מכסה: ויש לומר:
 כגון שכל האוכל פתח כותי אחרת כל הלילה.
 איכא בינייהו דלא כתיבא ואחויקו בה כו -
 בפרק קמא דביטול (א) מוכח דכתיבא ולא
 אחויקו בה נמי איכא בינייהו, דלתנא קמא
 מהני, ולרבן שמעון בן גמליאל לא מהני. והבא
 לא נקט אלא לא כתיבא ואחויקו בה, משום
 דאשחיטת כותי בעל לאתייבא. אי נמי, ולא
 אתא לשנויא אלא מה שהקשה: אם אחויקו
 בה כתיבא ליה. ויש פירוש.
 מותר

פותים, הרבה מנדקדקין בה יותר משרא. אמר רב: מצת פותי מותרת, ואדם יוצא בה
 ידי חובתו בפסח. פשיטא! - מהו דתימא: לא בקיאי בשמור, קא משמע לן, רבי אלעזר
 אומר, לפי שאין בקיאות בדיקודן מצות. קסבר: לא בקיאי בשמור. רבן שמעון בן גמליאל
 אומר: כל מצוה שהחיקו בה פותים, הרבה מנדקדקין בה יותר משרא. היינו תנא קמא!
 - איכא בינייהו דכתיבא ולא אחויקו בה, תנא קמא סבר: פיון דכתיבא, אף על גב דלא
 אחויקו בה; ורבן שמעון בן גמליאל סבר: אי אחויקו - אי, אי לא אחויקו - לא. - אי
 תכי, כל מצוה שהחיקו בה פותים, אם החיקו" מוכיח ליה! אלא, איכא בינייהו דלא
 פתיבא ואחויקו בה; תנא קמא סבר: פיון דלא פתיבא, אף על גב דאחויקו בה נמי לא;
 רבן שמעון בן גמליאל סבר: פיון דאחויקו אחויקו. גופא, אמר רבא: ישראל משפך אוכל
 בלילות לאתבון - בודק ספין ונותן לו, ומותר לאכול משחיטתו. מאי משרא? פיון דאיכא
 התירא ואיסורא, לא שביק התירא ואכל איסורא. - אי תכי, פי לא פרק נמי! - משרא
 לא טרה. אמרו ליה רבנן לרבא, תנאי דמסייע לך: תמנן של עוברי עבירה אחר הפסח
 ליה - הכי מפרש: לא בקיאי לשמור
 מלתחמי, ויש מפרשים: ורבי אלעזר אומר לבאת בה ידי חובתו בפסח. ולא מילתא היא, שאין זה לשון איסור. איכא בינייהו - מילתא דכתיבא באורייתא, ולא דיעין
 דהוה אחויקו בה. תנא קמא - דלא איירי בחוקה כלל - אכתיבא דאורייתא קפיד, ותנא מצה חזאי הדין לכל הכתובים בתורה. אף על גב דלא דיעין אי אחויקו בה
 אי לא אחויקו - מנכין עלייהו, דכין דכתיבא - דאי אחויקו בה, ורבי אלעזר אומר אפילו אחויקו בה, דהא אינם בקיאות בדיקודן מצות. ורבן שמעון בן גמליאל אתא
 למימר: אחויקו - אין, לא אחויקו - לא. ולא היינו תנאי דאמר לעיל, עד מסקא דמילתא. כל פגוה - משמע דלרביי תנא, אפילו הך דלא איירי בהו, וכין דאקמין
 דאזני דאורייתא הוה לעיל קא, דהיינו כדכתיב, למעוטי אתא. אם אחויקו בינייהו ליה - דהשתא הוי משמע שפיר פליגי אתרייהו, לתנא קמא דשרי בלא חוקה, ולרבי
 אלעזר דאסור אפילו החיקו, אפוא אידע למימא: אם אחויקו - מנדקדקין בה מותר, ודלא כרבי אלעזר, דהא לא אחויקו. אמר, ודלא כותנא קמא שרי בלא חוקה. אחויקו.
 אבל השתא דקתי 'כל' משמע דאפילו הך דלא כתיבין נמי קאמר, דסמכין אחויקוהו. אלא איכא בינייהו דלא כתיבא ואחויקו בה תנא קמא סבר - מצה וכל דדמיא
 ליה דכתיבא - סמכין עלייהו, בין אחויקו בין לא אחויקו. ורב אלעזר סבר: אפילו כתיבא ואחויקו לא סמכין עלייהו.
 ורבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מצוה שהחיקו, ואף על גב דלא כתיבא - סמכין עלייהו, כין דאחויקו אחויקו. היינו תנאי דלעיל, תנא קמא רבן שמעון בן גמליאל.
 כין דאחויקו התירא ואיסורא - קמיה, שבדו לחכשהו וידרו נבלת. שפיר לא שרת - לא אחויקו אחר כתיבא יפה - לא חזור אחר כתיבא יפה - דכל
 מי שאינו עושה להכשיר ואיכא התירא קמיה - לא שביק התירא ואכל איסורא. של עוברי עבירה - שאין מבטלין חמץ בפסח מפני הפסדה.

מותר מיד מפני שהן מולתיפ: פירוש: מותר בהנאה, למכור או לאכול ולפעול
גוים, או לכלבים. אבל לישראל אסור באכילה, גזרו על פה של גוים. אי נמי,
כדיפשי רבינן תם: דבבג איתר, ומותר באכילה, השתא אתר שפיר, דלא תקשי: הו"ב
סבורה דאתאי כרבי יהודה: האי אית ליה בפרק "כל שעוה" (פסחים כח.ב.) דמי של גוי
שעבר עליו הפסח אסור. אסורא דהאי לא כ' 1
איתר, ומולתיפ בבבב על גוים שלשו אורח הפסת. 2
ומותר מיד דקאמר - היינו בשעויה לישנה. ומה 3
שפירש בקונטרס שדורקין, ולדרבן מידא שרי, 4
דאף תופס את רמוי, דדקא לרדיה אסור שבא 5
לו מןתם חמץ בפסת. ונהא שגורוקין נמי לובי 6
דרידא, למאי דסלקא דעתך השתא דרתי 7
דאורייתא. דהתליפן לא אסור אלא מדרבנן. 8
כמו שפירש בקונטרס בעבודה וזה בפרק "רבי 9
שמעאל" (ג.ב.) בני "כי ורחם אורי" ורש"י 10
"הוא" - למעוטה ביהולא וכלאי הברס, שאר 11
מכרס וקדש מרידה - מוקדשה, ופירש 12
בקונטרס: דקוקא בקודשי אשה, אבל בשאר 13
התליפן - אסור מדרבנן. ונהא שפוטש לו 14
לרשי' דאסור מדרבנן מנעם משפירש באן, דאב 15
כן מצינו דמיס לחמץ בפסת. ואין זה דיקוקא, 16
דאפילו ירה דהמיס מותרין שסבוקין, מכל מקום 17
כיון דלחמץ אסור למכור - לאו בר דמיס 18
הוא, ומיהו, נראה שרי אסור מדרבנן. דגרמיס 19
פרק "השוחטין" (מ.ג.) בני רמי בר חמא: "קוב 20
פירות הללו על מילין" מני בחוליתין. את שמע 21
מוקדש בעתלה, כן, מטרן וקדש בדמיתין - 22
שמועשת. שמע מינה דהחילפי איסורי הנהא 23
מותרין. והדי' דלמא לתתלה הוא ולא, הא 24
דיעבד - עבר, מדידה, אף על גב דבשאר חליפין 25
אסור - באשאר שרי משום פריה ורביה. אי נמי 26
לא אסור אלא כגון פירות וכלים, שהוא דבר 27
היעיר ותרעה, ואם אתמני, מאי פירש ברי 28
בתיא דבניהו ור' (ס.כ.) בני השוכר הפעול 29
לעשות עמיו וכן נפק אסור, מאי מעמנא? 30
אילמנא משום דיון נפק אסור בהנאה - שברי 31
מני אסור, דהיה ערלה וכלאי הברס דאסור 32
בהנאה. וכן מדרש וקדש בדרבימס - מוקדשת 33
ומאי קשיא? הא לתתלה אסור לחיותו ויש 34
לומר: ודמעט ליה שכרו אסור גם לאחרים נמי 35
יין כן עצמו. ולכרי שפיר, דאי אסור גם 36
לאחרים עמו יין נסך - אמאי? מוקדשת אתי כגם 37
היא אסורה לחיותו. ונהו דאמרין בריש "כל 38
שעוד" (פסחים ס.ח.) דהומקדש בשנת ביהולא 39
חמץ דרבנן דהושטין קלודקו. מכל מקום 40
מוקדשת גמורה לא היא. דאם בא אחר וקדשה 41
- הושטין קלודקו. שנימס, **משווא** אחי 42
מחמת מותר - שנימולו בשתן גדולתו ומתו. 43
דאי בשמיני - דלמא משום ולא נבלע בה 44
דהם, דיאמר במסכת שבת (ק.ל.) אי נמי, 45
אפילו בשמיני, (כגון שהציב כוחו וראו שנבלע 46
בין דמן, **א"ל** משומד לאותו דין 47
ולחיאבן, דאי להכיעס - פשיטא דפסולת. 48
משומד לעבודה וזה מותר לאכול משוחטתו 49
- תימנה. דברכפ בתורה והורית (י.א.) פליגי 50
בה בר אורא וברבינא משומד להכיעס, אי דוי נמי 51
לא משומד. אבל עובד עבודה וזה - לכולי 52
עלמא דיי מין, ולקמן (י.א.) הניג שחיטת סור 53
לעבודה וזרתי ויש לומר: דמי ולקמן הייתי כומר 54
לעבודה וזה, שעובד לעבודה וזה המיה. 55
על 56

מותר מיד, מפני שהן מחליפין, סבורה, הא מני? רבי
יהודה היא, דאמר: חמץ אחר הפסח דאורייתא; וקתני:
מפני שהן מחליפין, אלמא לא שקיב התירא ואביל
איסורא. - מנא? דלמא רבי שמעון היא, דאמר: חמץ
אחר הפסח דרבנן, וכי מקילינן - בדרבנן, בדראורייתא
מקילינן; ויתרו נמי רבי שמעון, מי קתני: שאני אומר
החליפין? "מפני שמחליפין" קתני, ודאי מחליפין; וזה
בדרבנן לא שקיב התירא ואביל איסורא, בדראורייתא וזה
כל ששני לימא מפניע ליה: וכל ששכנין, ואפילו כותי
ואפילו ערל ואפילו ישראל משופד. האי ערל היכי דמי?
אילמא כתי אחי מןמת מילה - האי ישראל מילא
הוא! אלא פשיטא משופד לערלה, וקא סבר: משופד
לדבר אחר לא הוי משופד לכל התורה פולח. אימא
סיפא: ואפילו ישראל משופד; האי משופד היכי דמי? אי
משופד לדבר אחר - היינו משופד לערלה! אלא לאו
משופד לאותו דבר, וכדרבא. - לא, לעולם אימא קדי:
משופד לאותו דבר לא, מאי מעמנא? ביון דרש ביה -
התירא דמי ליה. אלא משופד לעבודה וזה, וכדרב וזה
דאמר בר עין אמר שמאלי: ישראל משופד לעבודה וזה,
מותר לאכול משוחטתו. גופא, אמר בר עין, אמר
שמאלי: ישראל משופד לעבודה וזה - מיתר לאכול
משוחטתו, שכן מצינו ביהושע מלך יהודה שפנה
מסעודת אחאב, שפאמר: "ויקח לו אחאב צאן וקבך קור
לעם אשר עמו ויסתווה לעלות אל רמת לעגה" - ודלמא
מיובם ובה, מיכל לא אכל! - "ויסתווה" כתבי. ודלמא
בדבריהם - אין הסתה בדרבימס. ולא? ותכתיבו: "כי
ויקח אחד!" - פאיכלה ובסתיה. ותכתיבו: "ויסתמי
בו בלעוו חנם!" - למילעה שאני. ודלמא משתא אשתו,
מיכל לא אכל! - מאי שנא שתיה? דאמרין: משופד
לעבודה וזה לא הוי משופד לכל התורה פולח; אכילה
נמי, משופד לעבודה וזה לא הוי משופד לכל התורה
פולח. - הכי השתא? שתיה - סתם יין הוא, ועגיון לא
נאסר יין של גוים, אבל אכילה - אימא קדי: משופד
לעבודה וזה הוי משופד לכל התורה פולח! - איפיעית
אימא: לאו אורחיה דמלכא משתאי בלא מיכלא, ואיפיעית
אימא: "ויקח... ויסתווה" כתיב, פמה הסיתו? כותיה -
ודלמא עובריה ובחי! - "ליוב" כתיב, עובריה לא הוה
ספק. - ודלמא שבעת אלפים וכו', דכתיב: "הושארתי
בישראל שבעת אלפים כל הפרצים אשר לא קרעו לבעל"
ו'גו' - טמורי היו מופתמי מאיובל. ודלמא גברי דאחאב
הווי מעלו! - לא סלקא דעתך, דכתיב: "משל מקשיב על
דבר שקר כל משרתיו ושעים" - ודלמא גברי דיהושע
נמו לא הווי מעלו, ובזה גברי דאחאב. - אבל גברי
דיהושפט, ובזה עובריה - אבל דיהושפט! - לא סלקא

1 מותר מיד - ואף על גב דלא שהו כדי לאפות, ודאי עבר עליה הפסח - מותר
2 לכשרים לאכול מחמצן מיד. מפני שהן מחליפין - בשל גוים. ודיון דמצי לאכול
3 דהירא. דחמץ של גוי שעבר עליו הפסח מותר - לא אביל דרידה, דחמץ של
4 ישראל שעבר עליו הפסח אסור. ואף על גב דהשתא נמי איסור הוא לגביה, דהא
5 מותרני מחמץ שעבר עליו הפסח. דחמץ לא
6 דיהיב ליה לגוי לא הוה יהיב ליה דרידה,
7 אפילו הכי, כל מה דמצי למעבד בהיריא
8 פורתא עביד. ולדיון מחמץ שרי, דאין כך
9 איסור הנהא תופס חליפין חוץ מעבודה וזה
10 הקדש ושבעית. ויש אומרים שאף לעצמו
11 מותר. ופסח הוא בידם, דאם לאו מצינו רמיס
12 לחמץ וטפת ולשור ורבס, שאם רצה
13 מוכרו לגוי, ותנן: האוכל תרומת חמץ בפסח
14 - פטור מן התשלומין ומדמי צעים, כרבי
15 יהודה - בפרק "כל שעוה" (פסחים כח.ב.).
16 איסור דאורייתא - ואף על גב דאורייתא
17 דהא, סמכין אתהילפי. בדראורייתא לא
18 מקילין - כגון נבלה. מי קתני שאני אומר
19 החליפין - דהוי משומד ולא פשיטא לך
20 דהחליפין, ואגן הוא ותלינן לקולא משום
21 דאיסור דרבנן הוא. מפני שהן מחליפין
22 קתני דריא מחליפין - ואי נמי אקומינן לא
23 כרבי שמעון - לא שכן דבטיע ליה שפי
24 לרבא, דהשתא, ומה בדרבנן דקילא איסורא
25 אלא דיענו כוזה דרבינא ומשבח היתירא לא
26 אבל איסורא דרבנן, כל שכן נבלה
27 דאורייתא. לימא בסעיף ליה - לרבא.
28 משומד לערלות - כמעט במצוה זו. לא הוי
29 משומד לכל התורה כולה - ושחט שפיר.
30 אי משומד לרב אחר - למצוה אחרת
31 דלא לשחטה, ולא איניהו משומד
32 לנבלות לאותו דבר - לנבלות לחיאבן.
33 ואיגטריך לאשמועני דאפילו מצוה
34 חדשי עלה, כי ממניין ליה היתירא -
35 סמכין עלה. בחיתריא דפי ליה - וליכא
36 למייר לא שבק היתירא אימא איסורא,
37 דדא היתירא חשיב ליה אלא משומד -
38 דקתני, לעבודה וזה. ואיגטריך לאשמועני,
39 משום דאמר מה תמורה עבודה וזה שכל
40 הכופר בה כמודה בכל תורה כולה, ואפילו
41 הכי סמכין עליה ברב עור, הא אחאב
42 ויסעונו חיוני כוזה דרבינא עבדה וזה הוה
43 ונבלה לא אשכחן כוזה דפקרי, ואיכא
44 למייר דרבא דעבדה וזה תקיף עלייהו.
45 ויהושפט צדיק גמור היה. מיזבח וזה -
46 שהיה סבור שיאכל עמו. מיכל לא אכל -
47 יהושפט ויסתווה - לעלות על רמת
48 (ליאור) גלעד. למעלה שאני - דאין
49 אכילה לפניו. אבל אדם דצריך לאבילה -
50 עיקר הסתה דרידה באכילה ושתיא. מאי
51 שאני שנת - חיתראנא הוא. אכילה נמי -
52 בניחואו. סתם יינם הוא - שלא איניהו
53 שנסכו לעבודה וזה דלימסר, דכתיב (דברים
54 לב): "ישתו יין נסיכם." אפילו חטת ליה
55 משומד לכל התורה כולה - שרי, ודיקין
56 לא נאסר יינם של גוי, דמשומענו עשר דבר
57 דתלמידי שמה והמא עליה הוא. לא הות ספק
58 דלא היה דהא מספיק לבדו לשחוט כולמו.
59 שבעת אלפים הורכים אשר לא כיעו
60 לבעל - באחאב כתיב. גברי דאחאב -
61 הממנים על ביתו ושוטין. כל ויכין. דהא
62 בבית אחאב - לא הוי דאין מאכיל, דהא
63 עובדיה ממונה על ביתו, וצדיק גמור היה.
64 אל

והא דבילה בבוזרה! שהיקה היא. והא תמרין באלכסנדריא! דקימין אינון. והא תרוב בביארי! גידוד הוא.

והא אוזרו בחולתא! אכתר הוא, סומק הוא. והא פמוז בקיפרוס! עקום הוא.

אמר רבי אלעזר: לא שנו אלא הלוקח מן העכו"ם, אבל הלוקח מן ישראל (דמאי) – ודאי. רבי יוחנן אמר: לא שנייא, היא הלוקח מישראל, היא הלוקח מן העכו"ם – דמאי.

רבי לעזר סבר מימר: רוב ארץ ישראל – נתונה ביד עכו"ם. רבי יוחנן סבר מימר: רוב ארץ ישראל – נתונה ביד ישראל. ואפילו יסבור רבי לעזר ברבי יוחנן: רוב ארץ ישראל נתונה ביד ישראל, רבי לעזר חש למעוט. בהדא סורקיא שהיא מסתפקת יום אחד מן האיפור – נעשה אותו היום הוכח לכל הימים.

רבי יוסי בעי: מעתה, גר שבא להתגייר – אין מקבלין אותו! אני אומר: מעמון ומואב הוא. ונעשה אותו הגר הוכיח לכל הגרים! אלא ביני הא: רבי לעזר סבר מימר, רוב ארץ ישראל – נתונה ביד עכו"ם, ורבי יוחנן סבר

[דף ז' ע"ב]

מימר: רוב ארץ ישראל – נתונה ביד ישראל.

ועוד מן הדא: רבי זעירא שלח שאל לרבי אלכסנדריא דדוקא: אילין נקלוסין דהכא מה אתון משערין בהון? רוב מן העכו"ם, או רובן מישראל? אמר ליה: לית אגז יכלין משערין בהון.

מתניתא מסייע לדין. ומתניתא מסייע לדין. מתניתא מסייע לרבי לעזר, התגר – בכל מקום דמאי. אימתי? בזמן שרוב מכנסו מישראל. אבל אם היה לוקח מן העכו"ם – ודאי.

מתניתא מסייע לרבי יוחנן. תני: רבי נחמיה אמר: אחד עכו"ם ואחד ישראל, אחד פותי ואחד עם הארץ, פעמים שהוא לוקח פעם אחת מן העכו"ם, פעם אחת מישראל – דמאי.

רבי תייר בר אדא בעי קומי רבי מנא: ממי לקח האי ש תזוז? נאמר מישראל – דמאי. מן העכו"ם – ודאי תיפתר: שהיה התגר עכו"ם, ועכו"ם וישראל מטיילין לפניו – דמאי.

התיב רב הושעיא: והא מתניתא מסייע לרבי יוחנן! דתני: אמר רבי יודן: לא הוזכרו רימוזי בדין וחקיר גבע, אלא שהו מתעשרין ודאי בכל מקום.

מה אגז קיימין? אם בלוקח מישראל, בהדא תנינן ודאי! אלא כי אגז קיימין: בלוקח מן העכו"ם. הא שאר כל הדברים – דמאי.

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: גודאי אגז קיימין, ובלוקח מישראל אגז קיימין. תיפתר: שהיה אגרונימוס גדול ודחק עליו להיות מוכר בזול, והתירו לו להיות

[דף ח' ע"א]

מוכר מקלים. והלוקח – יהוש לעצמו.

איזהו התנא? כל שהביא, ושנה, ושילש.

רבי יונה בעי: הכיאו שלשה משואין פאחת - אין זה תנא. זה אחר זה - הרי זה תנא. רבי יונה בעי: למפרע נעשה תנא, או מפאן ולהפא? מה נפס מפניניהו? בא והתקין, אין תימר מפאן ולהפא - מעשר מזה על זה.

רבי מנא בעי: הוא ובנו ופועלו, מהו שויצטרפו לשלשה משואות פאחת? רבי יונה בעי: ספינה הפאה מרומי, וכמה מינין יש בה, את רואה אותה פאילו אחת?

הפירות, לא תילכו בהן לא אחר הריח, ולא אחר המראה, ולא אחר הטעם, ולא אחר הדמים, אלא אחר הרוב. רבי יעקב בר אהא בשם רבי יוחנן: אם היה יין, כגון יין חדש ויין ישן - תלכו בו אחר הטעם.

אמר רבי מנא: אולית לקיסרין, והמיתון נהיגין בהדא דבילתא שוריי. שאולית לרבי יצחק בר אליעזר ואליעזר, ואמר לי, כך נהג זוגא, שוריי.

רבי יצחק בר אליעזר ואליעזר בשם זוגא דקיסרין: כל דחמי מיא, שוריי. אית דבעי מימר: עד מגדל מילחא. ואית דבעי מימר: עד מערת מלימוז.

אמר רבי אבא מרי: מיליהון דרבנן אמרי בן: כל המינין האסורין בקיסרין, החיטים, והפת, והיין, והשמן, והתמרים, האורז, והכמון. ולא פרשינן דבילהו כגין דתניתא, והא תנינן: אורז וכמון ופרשתנן. הוי שיריה היא.

הרי אלו, בשביעית - היתר. בשאר שני שבוע - דמאי.

הרי אלו בשביעית היתר. ויהיו בשביעית - שביעיתו ושביעית ישראל משמטין, ועבד'ם פטור. וישראל ועבד'ם רבים על כותיים.

בשאר שני שבוע - דמאי. דיהודאי ישראל מתקנין, ועבד'ם פטורין. וישראל וכותים רבים על כותיים. עד תיבן? פונדקא דעמודא, פונדקא רטיבתא, עד כפר סבא.

וצורן - ודאי בקיסרין.

רבי אבהו בשם רבי יוסי בר הנינא: פולכסין הנמכרין בקיסרין - הרי אלו אסורים, מפני שרובן באין מהר המלך. רבי חייא בר אדא אמר: בלכנין. ורבנן דקיסרין אמרי: באדומין.

רבי זעירא, רבי חייא בשם רבי יוחנן: רבי התיר בית שאן. מפי יהושע בן זריז בן חמיו של רבי מאיר שאמר: אני ראיתי את רבי מאיר לוקח ירק מן הגינה בשביעית. והתיר את כולה.

אמר רבי זעירא: הדיא אמרה: אסור לבר נש למיעבד מלה פציבורא אני אומר: אותה הגינה היתה מיוחדת לו דהתיר את כולה.

רבי התיר בית שאן. רבי התיר קיסרין. רבי התיר בית גוברין. רבי התיר כפר צמח. רבי התיר ליקח ירק כמוצאי שביעית, והיו הכל מלויזין עליו.

אמר להו: באו ונדידו, פתיב (מלכים-ב יח, ד): וכתת נחש הנחוששת. וכי לא עמד צדיק ממשע עד הנקיהו להעבירו? אלא אותה עמרה הניח לו הקדוש ברוך הוא להתעטר בהו ואנו, העמרה הזאת הניח הקדוש ברוך הוא לנו להתעטר בהו!

[דף ח' ע"ב]

רבי יהושע בן לוי היה מפקד למליאי: לא תיזבין לי ירק אלא מן גינתא דסיסרא. קם עימיה הזכור למוב, אמר ליה: זיל אומר לרבך, לית הדיא גינתא דסיסרא, דייהדיי הות וקטלו, ונסביה מיניה. ואין בעית מהמרא על נפשה, אשתרי להכרך.

רבי יוסי דכפר דן בשם רבי בן מעדיה: המינין האסורים בבית שאן, הקצח, והשימוש, וההרדל, והשום, והבולקסין, האפונים השחורים, ובצלים הנמכרים, ובני המדינה הנמכרים במידה, ופול הנאגד בשיפה, מינתה הנאגד בפני עצמה, והאסטפניני לעולם. וקפלוטות מן עצרת עד הנופה.

אמר רבי זעירא: מן העצרת עד הנופה - איסור רבה על ההיתר. מן הנופה עד העצרת - ההיתר רבה על האיסור. ולענין ספיהין, מראש השנה עד הנופה - אסור ספיהין. מן הנופה עד עצרת - היתר ספיהין. מן העצרת עד ראש השנה - צריכה.

הקישועין, והדלועין, והאבטיחים, ומלפפונות, והיון, והשמן, ותמרין אפסיות. ויש אומרים: אף התורמסין, ופת חלה - לעולם הרי אלו פשביעית.

שביעית בשאר שני שבוע מה? רבי יונה אמר: דמאי. רבי יוסי אמר: ודאי. ולא פליגי, מה דרבי יונה אמר דמאי - בלוקח מן הפלגקים, ומה דרבי יוסי אמר ודאי - בלוקח מן הגינה.

עד היקף פרשתא וריצפתא ונפשא דפגוטי עד כפר קרנים. מכפר קרנים - בבית שאן. רבי יונה בשם ר"ש בן זכריה: המינין האסורים בפנינים, האגוזים, והאורז, והשמשמין, ופול המצרי. גמליאל זיגא אמר: אהינות הבכורות.

אמר רבי יונה: הדיא דתימר, מתרנגול קיסרן ולמעלן. אבל מתרנגול קיסרן ולמטון - פארין ישראל היא.

רבי יונה בעי: היתה שדהו זרועה ירק, ובה ומצאה אורז - ירק מותר ואורז אסור. אורז מלמעלן וירק מלמטון - ירק מותר ואורז אסור. אבל רוב השדות הללו עושות המינין הללו. ואפילו תימר: רוב השדות הללו עושות רוב מינין - רוב המינין הללו אינן באות אלא מן האיסור.

תנא: האורז שבחולת אנטוכיא - מותר במקומו. רבי לעזר ברבי יוסי התיר עד בורן.

רבי יונה בעי: וכמדתה לכל רוח?

אילו עיירות אסורות בתחום צור, שצת, ובצת, ופי מצובה, עליותה, וחנוטה, תחתיה, ובית פריא, וראש מנא, ואמו, ומיו. אמר רבי מנא: הדיא דאת אמר - בראשונה, אבל עכשיו - יש מוסיתה, עיניש, ועין תדע, ורם פרין, ועיון, וערוט, וכפר, והרוב, ונוב, והכפיה, וכפר צמה. רבי התיר כפר צמה.

רבי אימי בעי: ולא מופעלי מסין הו? סבר רבי אימי, מופעלי מסין כמי שנתפכשו. אילו עירות שהן מותרות בתחום צור, נכי צור, וציר, וציר,

[דף ט' ע"א]

וגשמי, וזיוו, ויגדי חמס, ודבב תרבתיה, ופרכב דבר חורג.

חד טעין דצמוקין עאל לטבריא. שאל גמליאל זוגא לרבי בא בר פהנה: אמר לו: אין כל ארץ ישראל עשוי משאוי אחד של צמוקין. ואין כל ארץ ישראל עשוי משאוי אחד של צמוקין? אלא כן אמר ליה: אין מקום בארץ ישראל עושה משאוי אחד של צמוקין.

חד בר נש איתיה תדא אשפלה דקפלוטין לרבי יצחק בר טבליי. שאל לרבי יוחנן, אמר ליה: פוק שאל לחנניה בן שמואל דתנניתא. נפק ושאל ליה. אמר ליה: מתנניתא לא יחמי לי, שמועה אמר לי. דאמר רבי יסא בשם רבי יוחנן: איתפלגין רבי ורבי אלעזר ברבי שמעון. חד אמר: אחר מקומו. תרנה אמר: אחר מעמדו. רבי אבהו אמר: רבי אמר: אחר מקומו. והורי ליה פהדא דרבי אלעזר ברבי שמעון, אחר מעמדו.

תדא דתימא - באילין אשפלתא. ברם, באילין טוענייא - כל עמא מודיי: אחר מקומו. הנה מקומו ומעמדו היתר והוא עתיד להעבירו דרך איסור, אותו האיסור כמי שלא העבירו.

רבי בא בר פהן בעי קומי רבי יוסי: לא בן אמר רבי חייא בשם רבי יוחנן: רבי וחבירו הלכה ברבי. ואמר רבי יונה: ואפילו רבי אצל רבי אלעזר ברבי שמעון? אמר ליה: מה את בעי מרבי יוחנן? רבי יוחנן כדעתיה. דרבי יוחנן אמר: קל הקילו בשביעית שהיא מדבריהם. אית דבעי מימר: נצטרפה דעתו של רבי יוחנן עם רבי אלעזר ברבי שמעון ורבו על רבי.

הלכה ב'

מתני' המקבל עליו להיות נאמן - מעשר את שהוא מוכר, ואת שהוא אוכל, ואת שהוא לוקח. ואינו מתארח אצל עם הארץ.

רבי יהודה אומר: המתארח אצל עם הארץ - נאמן. אמרו לו: על עצמו אינו נאמן, כיצד יהא נאמן על של אחרים?

גמרא מה שהוא לוקח על מנת לאכול. והא תנינן: את שהוא אוכל! אלא את שהוא לוקח על מנת למכור. והא תנינן: את שהוא מוכר! אלא את שהוא לוקח על מנת למכור, את שהוא מוכר מפירות מכנסו.

תני: אמר רבי יודה: מימיהן של בעלי בתים, לא נמנעו להיות מתארחין אצל בעלי בתים חביריהם. אף על פי כן נהנין בפירותיהם מתוקנין לתוך בתיהן. אמר רבי יונה: חברין - אינן חשודין לא לאכול ולא להאכיל. אמר רבי יוסי: חברין - חשודין לאכול, ואינן חשודין להאכיל.

מתניתא פליגא על רבי יוסי ויונה! אמרו לו: על עצמו אינו נאמן, היאך יהא נאמן על של אחרים?

מיליהון דרבנן מסייעין על רבי יוסי דאמר רבי חנינא, רבי ייסא בשם רבי יוחנן: לא אמר רבי יודה אלא בסוף. אבל בתהילה – אף רבי יודה מודי. אין תימר: חברין אינן חשודין לא לאכול ולא להאכיל, מה בין בתהילה מה בין בסוף?

(דתני) תני: המקבל עליו להיות נאמן חוץ מדבר אחד – אין מקבלין אותו. החשוד על דבר אחד – חשוד על הכל. רבי יודה אומר: אינו חשוד

[דף ט' ע"ב]

אלא על אותו דבר בלבד. תני: הנאמן על הטהרות – נאמן על הפעולות.

תניתה רבי ינאי בי רבי ישמעאל, ואמר טעמא. הדין דתימר: במתארת אצלו. אבל ברבים – אינו נאמן עד שיקבל עליו ברבים.

רבי זעירא, רבי יסא בשם רבי יוחנן: אפילו חבר ששלח לחבר – צריך לעשר. רבי זעירא בעי קומי רבי יסא: כגון אני לרב שמואל בר רב יצחק, ורבי שמואל בר רב יצחק לי. אמר ליה: מה את בעי מרבי שמואל בר רב יצחק? דכל מה דהוא אוכל – משוקא הוא אבל.

הוא נאמן, ואשתו אינה נאמנת – לוקחין מפניו ואין מתארחין אצלו. אבל אמרו: הרי כדר עם הנחש בכפיפה.

אשתו נאמנת, והוא אינו נאמן – מתארחין אצלו ואין לוקחין מפניו. אבל אמרו: תבוא מאירא למי שאשתו נאמנת והוא אינו נאמן.

תני: לא ישמש חבר במשתה עם הארץ, ולא בסעודת עם הארץ, אלא אם כן היה הכל מתוקן ומעושר תחת ידו. ואפילו מניקת של יין.

ואם ישמש חבר במשתה עם הארץ ובסעודת עם הארץ – הרי זו חזקה למעשרות. ראו אותו מיסב – אינה חזקה, אני אומר: על התנאים שקבלו הוא מיסב. בנו מיסב אצלו – צריך לעשר על ידיו. חבירו – אין צריך לעשר על ידיו.

הלכה ג'

מתני' המקבל עליו להיות חבר – אינו מוכר לעם הארץ לח ויבש, ואינו לוקח מפניו לח, ואינו מתארח אצל עם הארץ, ולא מארחו אצלו בכסותו.

רבי יהודה אומר: אף לא יגדל בהמה ודקה, ולא יהא פרוץ בנדורים, ובשחוק, ולא יהא מטפוא למתים. ומשמש בבית הפודרש. אמרו לו: לא באו אלו לפלל.

גמרא אינו לוקח מפניו לח. הא יבש – מותר, שעמי הארץ נאמנים על הכשירות. ותני כן: נאמן עם הארץ לומר: הפירות הללו לא הוכשרו. אבל אינו נאמן לומר: הוכשרו אלא שלא קבלו את המומא. הא מפלל, דו מודי בקמייתא.

לית הדין פליגי עלה דרבי יונה! דרבי יונה אמר: חבירין – אינן חשודין לא לאכול ולא להאכיל, שלא ילך ויטמא גופו ויבא ויטמא טהרות. ואפילו על דרבי יוסי לית הדין פליגא! דרבי יוסי אמר: חבירין – חשודין לאכול, ואינן חשודין להאכיל! תמן – לטהרות. אבל הכא – למעשרות. הנאמן על הטהרות – נאמן על המעשרות.

תנא: פל הכא – צריך לקבל עליו, אפילו חבר תלמיד חכם. אבל חכם שישב בשיבה – אינו צריך לקבל

גביי – דוחין אותו מחבורתו. יצא מונכיתו – הרי הוא כחבר. היי אר בר בון בשם רבי יוחנן: חבר שיצא הוצה לארץ – אין דוחין אותו מחבורתו. הא קמן – אין צריך קירוב.

הלכה ד'

מתני' הנחתומין – לא הייבו אותם חכמים להפריש אלא כדי תרומת מעשר וחלה.

החננונין – אינן רשאים למכור את הדמאי. וכל המשפיעין במידה גסה, כגון: הסיטונות ומוכרי תבואה.

גמרא תמן תנינן: הלוקח מן הנחתום כיצד הוא מעשר? הכא את אמר: הלוקח – מפריש. והכא את אמר: הנחתום – מפריש. רבי יונה אמר: איתפלגין רבי לעזר ורבי יוחנן. חד אמר: כאן – בעושה בטהרה. וכאן – בעושה בטומאה. וחרנה אמר: כאן – במידה דקה. וכאן – במידה גסה. ולא ידעון מאן אמר דא. ומאן אמר דא. מן מה דאמר רבי יוחנן: מפני הטהרות, הוי רבי לעזר דו אמר, כאן במידה דקה כאן במידה גסה.

וקשיא על דרבי יוחנן, אם בעושה בטהרה – יפריש על הכל! בדין היה שלא יפריש כלום שאין מוסרין ודאי לעם הארץ ואלא שאין מוסרין טהרות לעם הארץ. וקשיא על דרבי לקיש, אם במדה דקה – יפריש על הכל!

[דף י' ע"ב]

הננוני – אין רשאי למכור דמאי. חברייא בשם רבי לעזר: דרבי מאיר היא. דרבי מאיר אמר: לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד.

התיב רבי יוסי: והא מתניתא פליגא, אילו הן המשפיעין במידה גסה, כגון הסיטונות ומוכרי תבואה. הוי: אית חורנין!

אמר רבי יוסי: לא על הדין רבי אילא אמר הדין מילתא, אלא על הדין דתני: בפה דברים אמורים? בזמן שהוא מוכר בהנותו או על פתח הנותו. אבל אם היה מוכר בפלטר או בהנותו שהוא סמוך לפלטר – מעשר על הכל. עליה, חברייא בשם רבי לעזר: דרבי מאיר היא. דרבי מאיר אמר: לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד.

היידן רבי מאיר? הדין דתנינן לכתרה: רבי מאיר אמר: את שדרבו למדוד בנפה ומדדו בדקה – מפילה דקה לנפה.

תני רבי חייא בן: את שדרכו להימדד בגסה ומדדו בדקה – מפילה דקה לגסה. את שדרכו להימדד בגסה ומדדו בדקה – מפילה דקה לגסה. וכן פלטר – מידה דקה, והנות – מידה גסה – מפילה היא גסה לדקה.

חברייא בשם רבי יוחנן: מפני התינוקות דלא ייכלון טבל.

רבי לא בשם רבי יוחנן: מידה דקה, הואיל והמוכר משתפר – המוכר מפריש. מידה גסה, הואיל והלוקח משתפר – הלוקח מפריש.

[דף י"א ע"א]

מתניתא מסייע לדיו, מתניתא מסייע לדיו.

מתניין מסייע לחברייא, רבי נחמיה אומר: את שהוא טפל לדקה – בדקה, ואת שהוא טפל לגסה – בגסה.

מתניתין מסייע לרבי לא, תני: רבי ישמעאל בנו של רבי יוחנן בן ברוקה אומר: מדד לו בדקה – הויב. אפילו לא מדד לו אלא סאה ורובע – צריך לעשר את אותו הרובע.

אמר רבי זעירא: השבון שבר ביניהן. מדד לו סאה לענין רביעיין, הואיל והמוכר משתפר – המוכר מפריש. מכר לו רביעיין לענין סאה, הואיל והלוקח משתפר – הלוקח מפריש.

הלכה ה'

מתני' רבי מאיר אומר: את שדרכו למדוד בדקה, ומדדו בגסה – מפילה דקה לגסה. ואת שדרכו למדוד בגסה, ומדדו בדקה – מפילה גסה לדקה.

איזו היא מידה גסה? ביבש – שלשה קבין. ובלח – דינר. רבי יוסי אומר: סלי תאנים וסלי ענבים וקופות של ירק, כל זמן שהוא מוכרן אכסרא – פטור.

גמרא על דעתיה דהאי תנא: נתנו שיעור ליבש, לא נתנו שיעור ללח. נתנו דמים ללח, לא נתנו דמים ליבש.

תני רבי חייא: "היו" – מידה גסה. מן ההין ולמטן – מידה דקה. מטן – מידה דקה. מן הטמן ולמעלה – מידה גסה. על דעתיה דהדין תנאי: נתנו שיעור ללח, ולא נתנו שיעור ליבש. נתנו דמים ליבש, ולא נתנו דמים ללח.

רבי יוחנן בשם רבי שמעון בן דהוצדק: תניי בית דין הוא, שתהא תרומת מעשר – משל מוכר, ומעשר שני – משל לוקח. מה אנו קיימין? אם במידה דקה, הואיל והמוכר משתפר – המוכר מפריש. ואם במדה גסה, הואיל והלוקח משתפר – הלוקח מפריש!

אמר רבי בון בר חייא: תפתר, באומר לו מכנסו.

אמר רבי יוסי: אפילו תימר שלא מהכנסו, באומר: בדעתו נתקן, אף על פי כן אמרו לו, תניי בית דין הוא, שתהא תרומת מעשר – משל מוכר, ומעשר שני – משל לוקח.

רבי לעזר בשם רבי הושעיא: תניי בית דין הוא, תחלב – משל טבחה, וגיד הנשה – משל לזקה.
הנהיג רבי אבהו בקיסרין: שיהו שניהן משל לזקה, כגון דיהווין מרבין טבאות.

הדרן עלה דבריי

פרק שלישי

הלכה א' מתני' מאכילין את העניים דמאי, ואת האכסניא דמאי. רבן גמליאל היה מאכיל את הפועלים דמאי.

גבאי צדקה, בית שמאי אומרים: נותנין את המעושר – לשאינו מעושר, ואת שאינו מעושר – למעושר. נמצאו: כל אדם אוכלין מתוקן. והקמים אומרים:

[דף י"א ע"ב]

גובין סתם ומהלקין סתם, והרוצה לתקן – יתקן.

גמרא אמר רבי יונה: מתניתין – בעניי חברים. ובאכסניא – רבי יהושע.

תני: מעשה ברבי יהושע שהלך אחר רבן יוחנן בן זבאי לברור טיל, והיו אותן בני עירות מביאין להן פירות. אמר להן רבי יהושע: אם לנו כאן – תיבום אנו לעשר. ואם לאו – אין תיבין לעשר.

רבי יוסי אמר: בעניי עם הארץ היא מתניתא. אם אמר את בעניי חברים, נמצאת נועל דלת בפני עם הארץ!

מה מקיים רבי יוסי לאכסניא? בהדא דתני: **הגרים עמכם** (ויקרא כה, ו) – לרבות את האכסניא. רבי לעזר אומר: זו אכסניא של עבדים.

תני: צריך להודיע. על דעתיה דרבי יונה דו אמר בעניי חברים היא מתניתא – ניקא. על דעתיה דרבי יוסי דו אמר בעניי עם הארץ היא מתניתא, אפילו מודיעו, מהו מועיל? מפני אחד שהוא (שאינו) מתקן.

אמר רבי מנא: הדיא אמהרה: אילין דיהבון בביתין – אסור ליתן מדמי שביעית, שאינו אלא פפורע חובו מדמי שביעית.

בהדא דתני: אחד שביעית, ואחד מעושר שני – אין נפרעין מהן מלוה וחוב, ואין עושין מהן שושבינות, ואין משלמין מהן תשלומים, ואין פוסקין מהן צדקה לעניים בבית הכנסת. אבל משלמין מהם דבר של גמילות חסד, וצריך להודיע.

[דף י"ב ע"א]

תמן תנינן: פועל שאינו מאמין לפעל הבית, תמן את אמר: הפועל מפריש. וכא את אמר: בעל הבית מפרישו! אמר רבי יונה: תמן – במאכילו מן המנויין. ברם הכא – במאכילו מן האבוס.

רבי זריקו, שמעון בר ווא בשם רבי יוחנן: רופא חבר שהיה מאכיל לחולה עם הארץ – נותן לתוך ידו, ואינו נותן לתוך פיו.

בדמאי. אבל בודאי, אפילו לתוך ידו – אסור.

משל חולה. אבל משל רופא – אסור.

בישראל. אבל בכזו, אפילו בודאי – מותר. משל רופא – אסור.

אם היה אבר מן החי, אפילו משל חולה – אסור, שלא יבא לידי תקלה. וקשיא על דבית שמאי,

[דף י"ב ע"ב]

בגין דו כשר יפסדו! נותן לו כדי תיקונו.

מה טעם דבית שמאי? אפילו תגדרנו, עכשיו – יכול את לגדרו, לאחר זמן – אין את יכול לגדרו.

מה טעם דרבנן? אם מדקדק את אחרי, אף הוא ממעט בצדקה.

גבאי צדקה ביום טוב – לא יהו מקריזין פדרה שמקריזין בחול. אבל גובים בצנעה, ונותנין לתוך היקו, ומחלקין לכל שכונה ושכונה בפני עצמה.

גבאי קופה בשביעית – לא יהו מדקדקין בחצירות של אוכלי שביעית. נתנו להן פת – מותר, שלא נחשדו ישראל להיות נותנין אלא או מעות או ביצות.

רבי חנינא בשם רבי פנחס: הדיא דתימר: במקום שזורעין ולא אוכלין. לאכול – אינן חשודין, כל שכן להאכיל.

פתיים המגבלין בטהרה – לא יהו מדקדקים בחצירות של אוכלי שביעית.

אית תניי תני: מדקדקין.

אמר רבי פנחס: מאן דתני מדקדקין – מפני חלתן.

מאן דאמר אין מדקדקין – מכריחו מן תקלה ומכניסו לתמורה. טבל – בעון מיתה. שביעית – בלא תעשה.

פיצד הוא עושה? אמר רבי חונה: מביא בהן חשוד, ומטבילה ומאכילה לו.

ולא נמצא מוסר טהרות לעם הארץ? אמר רבי מנא: מביא בהן חשוד ומטבילה, ומשמרה עד הערב, ומאכילה לו.

ולא נמצא מחזיק יד עוברי עברה? רבי שמעון בר בר שני בשם רבי אחא: משמרה עד ערב הפסח ושורפה.

[דף י"ג ע"א]

מתני' הרוצה לחזום עלי ירק להקל ממשאו – לא ישליך עד שיעשר.

הלוקח ירק מן השוק ונמלך להחזיר – לא יחזיר עד שיעשר, שאינו מחסר אלא מנין.

היה עומד ולוקח, וראה טוען אחר יפה ממנו – מותר להחזיר, מפני שלא משך.

גמרא אמר רבי אלעזר: דרבי מאיר היא דרבי מאיר אמר: לא התירו למכור דמאי אלא לסיטון בלבד.

אמר רבי יוחנן: דברי הכל היא! שנייא היא, שהזוכה – זוכה בדקה, ואין המפקיר מבקיר בגסה. [שנייא היא, שהמפקיר – מפקיר בגסה, ואין הזוכה זוכה בדקה].

ולית הדיא פליגי על דרבי מאיר! דרבי מאיר אמר: בין שאדם מבקיר דבר ויוצא מרשותו – הפקרו הפקר. שנייא היא, שהזוכה – זוכה בדקה, ואין המפקיר מבקיר בגסה.

ואפילו על דרבי יוסי לית הדיא פליגי דרבי יוסי אמר: אין ההפקר יוצא מתחת ידי הפעלים אלא בזכיה, אין הפקרו הפקרו! שנייא היא, שהמפקיר – מפקיר בגסה, ואין הזוכה זוכה בדקה [בגסה].

חוקיה אמר: אין מהוסר לפעליון אלא בזכיה מניין. כיצד הוא עושה? נוטל מן העליון ומתקן, ואינו אסור משום גזל.

בהדיא רבי שמעון בר כהנא הוה מסמיך לרבי לעזר, עברו על חד פרום, אמר ליה: "אייתי לי חד קיסם מהצד שיניו". חזר ואמר ליה: "לא תיתי לי פרום!" אמר: דאין אייתי כל בר נש ובר נש מיעבדו בן – הא אזיל סינא דגוברא!

רבי חגי הוה מיסמיך לרבי זעירא. עבר חד טעון חד מיכיל דקיסין. אמר ליה: "אייתי לי חד קיסם מהצד שיניו". חזר אמר ליה: "לא תיתי לי פרום!" דאין אייתי כל בר נש ובר נש מיעבדו בן – הא אזילא מיכלא דגוברא. לא רבי זעירא פשר כל פד, אלא מילין דייצרון שמע לך.

[דף י"ג ע"ב]

ניעבדין.

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: בין שמשך – קנה, לא היה חסר אלא ממני ליה. כיצד הוא עושה? נותן דמי אחת מהן ומתקן.

ולא נמצא עושה תקלה לבאים אחריו? עושה אותן ציבור לפניו.

ויקבע אותן תוך פירותיו! ולא בן תני: קובע אדם מעשרותיו של חברו לתוך פירותיו, ואפילו עושה תקלה לבאים אחריו! אמר רבי חיננא: תקנו בלוקח, ולא תקנו במחזיר. ביני מתניתא: היה עומד ובורר. עד כדון באתו מין, אפילו מין אחר?

הלכה ג'

מתני' המוצא פירות בדרך, ונטלן לאכלן, ונמלך להצניע – לא יצניע עד שיעשר. אם מתחילה נטלן בשביל שלא יאבדו – פטור.

כל דבר שאין אדם רשאי למכרו דמאי – לא ישלח לחברו דמאי. רבי יוסי מתיר בודאי, ובלבד שיודיענו.

גמרא תני: אין מעבירין על האוכלין. רבי יעקב בר זבדי בשם רבי אבהו: הא דמר – בראשונה. אבל עכשיו – מותר מפני הפסחים.

תמן תנינן: החופף את הנלל ברשות הרבים והזק בזה אחר – תייב בגזקו. תני: ואסורין משום גזל. כהנא אמר: והוא שהפכה על מנת לזכות בה. אבל אם הפכה על מנת שלא לזכות בה – לא בדיא. ולענין גזקין – לא בדיא שנייא. בין הפכה על מנת לזכות בה, בין שהפכה על מנת שלא לזכות בה, והזק בזה אחר – תייב בגזקו. והכא את אמר הכן?

אמר רבי אבי: תמן בתיב: **בעל הבור ישלם**, בעל הנזק ישלם. ברם הכא: **עשר תעשר** – משלף את מעשר, ואין את מעשר משל אחרים.

כל דבר שאין אדם רשאי למכרו דמאי – לא ישלח לחבירו דמאי. מידה דקה שאין אדם רשאי למכרה דמאי – לא ישלח לחבירו דמאי. מידה גסה שאדם רשאי למכרה דמאי – ישלח לחבירו דמאי. רבי יוסי מתיר בודאי, בין דקה בין גסה, ואוסר בדמאי בדקה.

[דף י"ד ע"א]

רבי אבהו בשם רבי יוחנן: מפני גידורו התירו דמאי בגסה. דו מתניתא, רבי יוסי אמר: סלי תאנים וסלי ענבים וקופות של ירק, כל זמן שהוא מוכרו אכסרה – פטור.

אמר רבן שמעון בן גמליאל: שלח לי רבי יוסי בי רבי אתרוג, ואמר לי: "זה בא בידי מקיסרין!" ולמתי בו שלשה דברים. שהוא ודאי, שהוא טמא, שלא בא בידי אחר.

שהוא ודאי, שפירות קיסרין – ודאי. שהוא טמא, שפרכיזין עליו מים. שלא בא בידי אחר, שאילו בא בידי אחר – היה מעשר מזה על זה.

ועשר מפני עליו! דו חשש להדא דבר קפרא, דבר קפרא אמר: אין דרד בגי אדם להיות משלחין לחביריהו דברים חסרין.

ולא מתניתא היא, רבי יוסי מתיר בודאי, בלבד שיודיעו! אתא מימר לה: אף על גב דו פליג על רבן – לא עבד עובדא פותיה.

רבי זעירא בעי קומי רבי יסא: ולא מפירות שהן מותרין בקיסרין הוא! אמר ליה: ולא רבי התיר קיסרין? ורבן שמעון בן גמליאל קודם לרבי היה.

הלכה ד'

מתני' המוליד היטין לטוחן כותי או לטוחן עם הארץ – בהזקתו למעשרות ולשביעית. לטוחן עכו"ם – דמאי.

המפקיד פירותיו אצל הביתי או אצל עם הארץ – בהזקתן לפעושרות ולשביעית. אצל העכו"ם – בפירותיו. רבי שמעון אומר: דמאי.

גמרא רבי חייא בשם רבי יוחנן: נתחלפה קופתו אצל הטוחן, אם היהזק עם הארץ להיות טוחן שם באותו היום – חושש. ואם לאו – אינו חושש.

ויחוש! מה בינה ולסירקי? לא בן תני: סרקי שהיתה מסתפקת יום אחד מן האסור – נעשה אותו היום הזכה לכל הימים!

סירקי – אפשר לה שלא להסתפק? ברם הכא – לא היהזק עם הארץ להיות טוחן שם באותו היום. רבי מייפה סמוקה בשם רבי אבהו: כותים – נאמנים על הפקדון.

[דף י"ד ע"ב]

ולא מתניתא היא? אצל הביתי! מתניתא – עד שלא נחשדו. אתא מימר לך: אפילו משנחשדו. מהו שיהא נאמן לומר: "נטלתיו והנהתי אחרים מתוקנים תחתיהן"? אם את מאמינו שנמל תאמינו שנתן. אם אין את מאמינו שנתן – אל תאמינהו שנמל. כותי – את מאמינו שנמל, ואין את מאמינו שנתן.

רבי יונה בעי: מה נן קיימין? אם באומר: "משלי חם" – אפילו עם הארץ לא יהא נאמן. אם באומר: "פלוגי עישר לי" – אפילו כותי יהא נאמן!

אמר רבי בא: תפטר כמאן דאמר: כותי – פעכו"ם.

דאיתפלגין, כותי – פעכו"ם; דברי רבי. רבן שמעון בן גמליאל אומר: כותי – בישראל לכל דבר.

הכא את אמר: לטוחן העכו"ם – דמאי. והכא את אמר: אצל העכו"ם – בפירותיו!

כאן – קופה בקופות, וכאן – פירות בפירות.

רבי ירמיה בעי קומי רבי זעירא: מה? בפירותיו ממש? פטר טבל ברור במקום אחר.

אמר ליה: ולכל דבה?

[דף ט"ו ע"א]

ולא על יאות הנה רבי חנינא מתרים לקביל רבי אחא.

רבי חייא בר בון בשם רבי יוסי בן חנינא: לא אמר רבי שמעון – אלא כדי קופתו. הפקיד אצלו שתים – אחת דמאי ואחת ודאי. בקיימות. אכל אם נאכלה הראשונה – השנייה דמאי.

נמלו ממנו מאה בני אדם מאה סאין בת אחת – כל אחד ואחד מתקן דמאי. נתנם לאדם אחר – כבר נראה להיות ודאי [דמאי]. נמל ממנו אדם אחד פמה סאין בת אחת, הראשונה – דמאי,

והשאר – ודאי. נתנם למאה בני אדם – כבר נראו להיות ודאי.

מִסְכַּת בָּלַיִם בְּתַרְא פְּרָק שְׁנַי

א. כֶּפֶת חֲלָקָה שְׂאִינְ בַּה גְּבַה טַפַּח - טְהוּר, וְשֵׁישׁ בַּה גְּבַה טַפַּח; רַבִּי מְאִיר וְרַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַמְּאִין, רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק מְטַהְרִין. אָמַר רַבִּי מְאִיר: מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שְׁכַפַּת שְׁתֵּי כַּפֵּינִי שֶׁל תְּמַרָה לְהִיּוֹת יוֹשֵׁב עֲלֶיהָ. וְכֹא מַעֲשֵׂה לְפָנַי חֲכָמִים וְטַמְּאוּהָ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: מַעֲשֵׂה בְּאֶחָד שֶׁהֵבִיא גְרוּפִית שֶׁל זֵית שֶׁהוּא מְשַׁפֵּה כִּמְגַדֵּל לְפָנַי רַבִּי עֲקִיבָה, וְאָמַר: עַל זֶה הֵייתִי יוֹשֵׁב, וְטַמְּאוּהָ לֹא. רָאָה תַלְמִידֵי תוֹהֵינן, אָמַר לָהֶן: מַה לָּכֶם תוֹהֵינן? כַּעֲוָרָה מִזֶּה טַמְּא רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַעֲשֵׂה בְּאַרְבַּעַת זְקָנִים שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבֵינן אֶצֶל רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה חֲרַשׁ בְּצַפּוּרִי, רַבִּי חֲצַפְיִת הַמֵּתְרַגְּמָן וְרַבִּי יִשְׁכָּב הַסּוֹפֵר, וְרַבִּי חֲלַפְתָּא אֲבָא, וְרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, וְהֵבִיא לְפָנֵיהֶם אֶחָד - רֹאשׁ כְּלוּנס שֶׁהוּא נֹטֵל בְּרַהֲיֻטְנִי, וְאָמַר: עַל זֶה הֵייתִי יוֹשֵׁב, וְטַהֲרוּהָ לֹא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק: רֹאשֵׁי כְּלוּנסָאוֹת הָיוּ בְּהַר הַבַּיִת, שֶׁעֲלִיהֶן אֲמִנִּין יוֹשְׁבֵינן וְשָׁפִין אֶת הָאֲבָנִים, וְלֹא חָשׂוּ לָהֶן חֲכָמִים מִשּׁוֹם טַמְּאָהּ. וְכֵן הָיָה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק אֹמֵר: שְׁנֵי כְּפוֹתֵינן הָיוּ בְּבֵית אֲבָא, אֶחָד טַמְּא וְאֶחָד טְהוּר, אֲמַרְתִּי לְפָנַי אֲבָא: מִפְּנֵי מַה זֶה טַמְּא, וְזֶה טְהוּר? אָמַר לִי: זֶה שֶׁהוּא חֲקוּק - טַמְּא, וְזֶה שְׂאִינן חֲקוּק - טְהוּר, וְעָלְיוֹ יֹשֵׁב חֲגֵי הַנְּבִיא. וְכֵלְזָן, אִם לֹא נִתְכַּוְּנָן לְחֻקְקָן - טְהוּרִין. מִצָּאנן חֲקוּקִין וְחֹשֵׁב עֲלֵיהֶן - מְקַבְּלִין טַמְּאָה מִכָּאֵן וְלַהֲבָא. חֹשֵׁב עֲלֵיהֶן חֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן, אוֹ אָדָם שְׂאִינְ שְׁלוֹ - טְהוּרִין.

ב. כּוֹפִית שֶׁהַכֹּהֲנִים גּוֹבְלִין בָּהּ. וְכֵן כּוֹפִית שֶׁל קִדְרָה, אִם חֲקוּקִין וּמְקַבְּלִין כָּל שֶׁהֵן - טַמְּאִין. וְאִם לֹא - טְהוּרִין. מַעֲשֵׂה בְּטַבְּחוֹ שֶׁל אוֹנְקָלוֹס הַגֵּר, שֶׁהֵבִיא כּוֹפֶתוֹ לְפָנַי רַבִּין גְּמְלִיאֵל, וְהָיוּ שָׁם שְׁמוֹנִים וְחֲמִשָּׁה זְקָנִים יוֹשְׁבֵינן. נִטְלָה רַבִּין גְּמְלִיאֵל וְנִסְתַּכַּל בָּהּ, וְנִתְּנָה לְחִבְרוֹ, וְחִבְרוֹ לְחִבְרוֹ, כְּשִׂרְאָה שֶׁלֹּא אָמְרוּ בָּהּ דְּבַר, נִטַּל רַבִּין גְּמְלִיאֵל חוּט מִסְדִּינוֹ שֶׁל תַּלְמִידוֹ, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב לְפָנָיו,

וּמִתְחַזְּו עֲלֶיהָ, וְנִמְצְאוֹת חֲקוּקָה כָּל שֶׁהוּא, וְטַמְּאָה לֹא. אִם לֹא נִתְכַּוְּנָן לְחֻקְקָן - טְהוּרִים. מִצָּאנן חֲקוּקִין וְחֹשֵׁב עֲלֵיהֶן - מְקַבְּלִין טַמְּאָה מִכָּאֵן וְלַהֲבָא. חֹשֵׁב עֲלֵיהֶן חֲרַשׁ שׁוֹטֵה וְקָטָן, אוֹ אָדָם שְׂאִינְ שְׁלוֹ - טְהוּרִין.

ג. הַמְקַצֵּעַ לְמִשְׁכָּב - אֵינן פְּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה. וְלְמוֹשֵׁב - טַפַּח. וְלְמַעֲמִיד - כָּל שֶׁהוּא. שֶׁל עֵץ - עַד שֶׁיִּחֻק אוֹ עַד שֶׁיַּעֲשֵׂה רִגְלִים. הַכְּדוּר, וְהָאִימוּם, וְהַקְּמִיעַ, וְהַתְּפַלִּין, וְכִסֵּת עֲגָלָה, שְׁנִקְרְעוּ, אִם מְקַבְּלִין אֶת מַה שֶׁבִּתּוּכָן - טַמְּאִין. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קַרְחָה אֹמֵר, מִשּׁוֹם רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה: אִף מְטַבְּלִין כְּמוֹ שֶׁהֵן.

ד. הָאֲכָף - טַמְּא מוֹשֵׁב. וְהַתְּפוּס שְׁלוֹ - טַמְּא מְרַכָּב. וְשָׂאֵר כָּל תְּפִיּוֹת שֶׁבְּצַדְדֵינן, אִם הָיוּ רְחֹבוֹת טַפַּח - טַמְּאוֹת. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר: שְׁלֹשָׁה מְרַכָּב וְשֹׁלְשָׁה מוֹשֵׁב. זְרִיז הָאֶשְׁקֻלוֹנִי, וּמְדוּכָה הַמְּדִית וְהַתְּפוּס - אֵלוֹ שְׁלֹשָׁה מְרַכָּב. יִשְׁיַבֵּת הַסּוֹס וְהָאֲנָקָה וְהָאֲכָף - אֵלוֹ שְׁלֹשָׁה מוֹשֵׁב. הַמְּטָה, הַכֹּר וְהַכִּסֵּת שֶׁל מַת; רַבִּי מְאִיר אֹמֵר: אֵינן מְטַמְּאִין מְדָרְס. וְחֲכָמִים אֹמְרִים: מְטַמְּאִין מְדָרְס, מִפְּנֵי שֶׁהַנְּשִׂים יוֹשְׁבוֹת עֲלֵיהֶן וּמְכַכּוֹת אֶת מַתְּיָהֶן, וְהַכֵּל שׁוֹיֵן שֶׁהֵן טַמְּאִין טַמְּאֵת מַת. שְׁלֹשָׁה מַטּוֹת הֵן: הַעֲשׂוּיָה לְשִׁכְיָה - טַמְּאָה מְדָרְס. שְׁפוּרָמִים עֲלֶיהָ כָּלִים - טַמְּאָה טַמְּא-מַת. וְשֶׁל מַלְבָּנֵי בְּנֵי לֹוִי - טְהוּרָה מְכֻלוּם. שְׁלֹשׁ עֲרִיסוֹת הֵן: הַעֲשׂוּיָה לְשִׁכְיָה - טַמְּאָה מְדָרְס. וְשֶׁל סָרְגִין וְשֶׁל צִצְרִין - טְהוּרָה מְכֻלוּם. שְׁלֹשׁ סְבֻכוֹת הֵן: שֶׁל זִקְנָה - טַמְּאָה מְדָרְס. וְשֶׁל יָלְדָה - טַמְּאָה טַמְּא מַת. נִקְרְעָה וְאִינָה מְקַבְּלַת רַב הַשְּׁעָר - טְהוּרָה מְכֻלוּם. שְׁלֹשָׁה סַנְדְּלִין הֵן: שֶׁל אָדָם - טַמְּא מְדָרְס. שֶׁל בְּהֵמָה שֶׁל מַתְּכַת - טַמְּאָה טַמְּא מַת. וְשֶׁל שַׁעַם וְשֶׁל צְפִירָה - טְהוּרָה מְכֻלוּם. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר: כָּל הַפְּרָקְלִינִין - טְהוּרִים. וְחֲכָמִים אֹמְרִים שְׁלֹשָׁה פְּרָקְלִינֵי הֵן: שֶׁל צְדִי חֲזֵיה וְעוֹף - טַמְּא מְדָרְס. וְשֶׁל הַגְּבִינִין - טַמְּא טַמְּא-מַת. וְשֶׁל קִצְצִין - טְהוּר מְכֻלוּם. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי צְדוּק אֹמֵר: כִּף שֶׁל מֵאזְנַיִם - שֶׁהוּא

טמא טמא-מת וטלאו על שולי המיחם מבפנים, בין נקוב ובין שאינו נקוב - טמא. מבחוץ, נקוב - טמא. ושאין נקוב - טהור. טלאו על צדו מבפנים, נקוב - טמא. שאינו נקוב - טהור. מבחוץ, בין נקוב ובין שאינו נקוב - טהור.

מִסְכַּת כְּלִים בְּתָרָא פְּרָק שְׁלִישִׁי

א. כר שהפכו, נעשה אחוריו - תוכו, ותוכו - אחוריו. קפה שהפכה, נעשה אחוריה - תוכה, ותוכה - אחוריה. רבי מאיר אומר: כל שיש לה תפראות - יש לה אחורים ותך. וכל שאין לה תפראות - אין לה אחורים ותך. רבי יהודה אומר: כל שיש לו פנים - פניו תוכו. המזנין שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - כלו טמא. על אחוריו - אין טמא אלא אחוריו בלבד. נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. טרפס חלק וטבלא חלקה שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא; דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר: נפלו על תוכו - כלו טמא. על אחוריו - אינו טמא, אלא אחוריו בלבד, נפלו על גבי הרחב שלו - מנגבו והוא טהור. שלחן שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא. נפלו על אחוריו - אינו טמא אלא אחוריו. נפלו על גבי הרגל שלו - מנגבו והיא טהורה. אומר רבי יהודה: אני אומר, הלכה, מימיהם של כהנים לא נמנעו מלהיות נותנין על גבי רגלו של שלחן משקין טמאין. ואמרו משקין שעל גבי רגליו - מנגבה והיא טהורה.

ב. המרדע שנפלו משקין על מקצתו - כלו טמא. (נפלו לאחוריו - אין טמא אלא אחוריו); דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים: נפלו על התרחור - אינו טמא אלא שבעה. ועל הדרבן - אין טמא אלא ארבעה. זומא-ליסטרון שנפלו משקין על תוכה - טמאה כלה. נפלו על אחוריה - אינו טמאה אלא אחוריה. תוכה והמזלג והיד - טהורין. נפלו על גבי המזלג - חולקין את היד. המשמש את הטמא - טמא. והמשמש את הטהור -

טהור. נפלו על גבי היד - מנגבה והיא טהורה. קפה שנפלו משקין לתוכה - כלה טמאה. נפלו על אחוריה - אחוריה טמאין. תוכה והאזן - טהורין. נפלו על גבי האזן - מנגבה והיא טהורה. אלא שנהגו כהנים, שלא יהו מקימים את הגבים טמאין, מפני התקלה. הרבע וחצי הרבע, חקק את הרבע, ועתיד לחוק את חצי הרבע, חקק את חצי הרבע, ועתיד לחוק את הרבע - טהור, עד שיחוק את שניהם. נטמאו אחורי הרבע במשקין - אחורי חצי הרבע טמאין. וכשהוא מטביל את הרבע - צריך להטביל את חצי הרבע. היה עליו דבר חוצץ והטבילו - לא עשה כלום.

ג. הרבע שמלאוהו עצים ותקעו; רבן שמעון בן גמליאל ורבי מטמאין עד שיקבענו במסמר. אמר רבי עקיבה: לא הזכרו בית הצביטה אלא לכוסות, שלא יהיה שותה, וראשון ראשון מטמא. משקין טמאין שהיו נתונין אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כבר טהור - נטמא הכפר. משקין טהורין שהיו נתונין אבית צביטתו של כוס, ונגע בהן כבר טמא - נטמאו המשקין. משקין טמאין שהיו נתונין על גבי הארץ, ונגע בהן כוס, שאחוריו טהורין בבית צביטתו - נטמאו אחורי הכוס. משקין טהורין שהיו נתונין על גבי הארץ, ונגע בהן כוס שאחוריו טמאים בבית צביטתו - נטמאו המשקין. רבי מאיר אומר: לידים הטמאות, כיצד? אי אפשר לומר בנגוב, שאין הידים מטמאות הנגוב. אי אפשר לומר במלא משקין, שעד שלא יגע בהן נטמאו המשקין, אמור מעתה, היו ידיו טמאות ואחורי הכוס היו טהורין, ומשקה טופח באחורי הכוס - אוחזו בבית צביטתו, ואינו חושש שמא נטמאו המשקין שבאחורי הכוס, מחמת ידיו, ויחזור ויטמאו את הכוס.

ד. רבי יוסי אומר: לידים טהורות כיצד? היו ידיו טהורות ועליהן משקה טופח, ואחורי הכוס טמאין - אוחזו בבית צביטתו, ואינו

חושש שְׂמָא נְטָמָא מְשַׁקֵּין שְׁעַל גְּבִי יְדִיו מחמת הכּוֹס, וַיִּחְזְרוּ וַיִּטְמְאוּ אֶת יְדֵיו. רַבִּי טְרַפּוֹן אוֹמֵר: עֲרִיבָה גְדוּלָה שֶׁל עֵץ - יֵשׁ לָהּ בֵּית הַצְּבִיטָה. זֶה הַכֶּלֶל, נְטִילתוֹ בְּאַחַת - צְבִיטתוֹ בְּאַחַת. נְטִילתוֹ בְּשֵׁתִים - צְבִיטתוֹ בְּשֵׁתִים. מְקוֹם אַחֲזִיתוֹ - שָׁם צְבִיטתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כְּלֵי שֵׁישׁ לֹא אֲגִן וְאֶזֶן, וְאֶזֶן וַיֵּד, וְאֵין לוֹ בֵּית הַצְּבִיטָה. כְּלֵי הַקֶּדֶשׁ - אֵין לָהֶם אַחֲזָרִים וְתָךְ וּבֵית הַצְּבִיטָה, וְאֵין מְטַבְּלִין כְּלִים בְּתוֹךְ כְּלִים לַקֶּדֶשׁ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מַה זֶה לְשׁוֹן כְּפוּל, כֵּל שֵׁישׁ לוֹ אַחֲזָרִים וְתָךְ - יֵשׁ לוֹ בֵּית הַצְּבִיטָה. וְכֵל שֵׁאֵין לוֹ אַחֲזָרִים וְתָךְ - אֵין לוֹ בֵּית הַצְּבִיטָה. אַחַד קֶדְשֵׁי הַמִּקְדָּשׁ וְאַחַד קֶדְשֵׁי הַגְּבוּל לִכְךָ. כֵּל הַכְּלִים יוֹרְדִין לִיְדֵי טְמֵאתָן בְּמַחְשָׁבָה, וְאֵין עוֹלִין מִיְדֵי טְמֵאתָן אֶלָּא בְּשׁוּגֵי מַעֲשֵׂה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין שׁוּגֵי מַעֲשֵׂה אֶלָּא לְקַלְקוּל.

מִסְכַּת כְּלִים בְּתָרָא פְּרָק רַבִּיעִי

א. תְּפִלָּה, אֵימְתִי מְקַבֶּלֶת טְמֵאָה? מִשְׁתַּגְּמַר מִלְּאֲכַתְּהָ. קֶצְעָה, אָף עַל פִּי שְׁהוּא עֵתִי לְתַן בָּהּ אֶת הַרְצוּעָה - טְמֵאָה, וּמֵאֵימְתִי טְהַרְתָּה? שֶׁל יָד - מִשְׁיֵתִיר מִשְׁלַשׁ רוּחוֹת. וְשֶׁל רֹאשׁ - מִשְׁיֵתִיר שֶׁלשׁ רוּחוֹת וּבֵין קֶצְיָצָה לְחִבְרָתָה. כִּיס בְּתוֹךְ כִּיס שֶׁנְטָמָא אַחַד מֵהֶם בְּמִשְׁקָה - הוּא טְמֵא וְחִבְרוּ טְהוֹר. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּזִמָּן שְׁהִיו שְׁנִיחָן שׁוּין. אֲבָל אִם הָיָה חִיצוֹן עַל הַפְּנִימִי, נְטָמָא פְּנִימִי - נְטָמָא חִיצוֹן. נְטָמָא חִיצוֹן - לֹא נְטָמָא פְּנִימִי. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּמִשְׁקָה, אֲבָל בְּשֵׁרֶץ - שְׁנִיחָן שׁוּין. אָמַר רַבִּי נִתָּן: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחַכְמִים עַל צְרוּר הַמְּעוֹת שְׁהוּא טְהוֹר, עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל צְרוּר הַמְּרַגְלִיּוֹת, שְׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַמֵּא, וְחַכְמִים מְטַהְרִין. צְרוּר הַמְּרַגְלִיּוֹת, תּוֹכָה - טְמֵא, פְּשׁוּטוֹ - טְהוֹר. מְטַמֵּא וּמְטַהֵר, אֶפְלוּ עֲשָׂרָה פְּעָמִים בַּיּוֹם. עוֹר שֶׁשְׁעָאוּ לְהִיּוֹת נוֹתְנוּ עַל לְבוֹ, בְּשַׁעַת הַקְּצִיר, מִפְּנֵי הַשְּׂרָב,

אִם יֵשׁ בוֹ חֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה - טְמֵא. וְאִם לָאוּ - טְהוֹר. לְעַקְבוֹ וּלְפָרְסוֹ, אִם חוֹפָה אֶת רַב הַרְגֵל - טְמֵא. וְאִם לָאוּ - טְהוֹר.

ב. סַנְדַל שֶׁל קֶשׁ, רַבִּי עֲקִיבָה מְטַמֵּא. וְהָאִשָּׁה חוֹלְצַת בוֹ וַיּוֹצֵאֵין בוֹ בְּשִׁבְתָּ, וְלֹא הוֹדוּ לוֹ. סַנְדַל שֶׁנִּפְסַק שְׁתֵּי אֲזָנָיו, אוֹ שְׁתֵּי תְּרַסְיֹתָיו, אוֹ שֶׁנִּטְלַל כָּל הַכֶּף שְׁלוֹ - טְהוֹר. נִפְסְקָה אַחַת מֵאֲזָנָיו אוֹ אַחַת מִתְּרַסְיֹתָיו, אוֹ שֶׁפָּרְשָׁה מִמֶּנּוּ רַב הַכֶּף שְׁלוֹ - טְמֵא. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: הַפְּנִימִית - טְמֵא. הַחִיצוֹנָה - טְהוֹר. סַנְדַל שֶׁנִּפְסַחַת, וּמְקַבֵּל אֶת רַב הַרְגֵל, מְנַעֵל שְׁנִפְרָם וְחוֹפָה אֶת רַב הַרְגֵל, וְנִתְפָּסְקוּ רְצוּעוֹתָיו אוֹ שֶׁנִּטְלוּ הָאוֹנֵטְלִים שְׁלוֹ - טְמֵא. נִפְחַת וְאֵינוּ מְקַבֵּל אֶת רַב הַרְגֵל, נִפְרָם וְאֵינוּ חוֹפָה אֶת רַב הַרְגֵל, וְנִתְפָּסְקוּ אֲזָנָיו - טְהוֹר. מְנַעֵל שְׁעַל הָאֵימוּם. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר וְחַכְמִים מְטַמְּאִין. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן שְׁזוּרִי: לֹא נִחְלְקוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְחַכְמִים עַל מְנַעֵל שְׁעַל הָאֵימוּם שְׁהוּא טְהוֹר, עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל שֶׁנִּטְלַל מִן הָאֵימוּם, שְׁרַבִּי אֱלִיעֶזֶר מְטַהֵר וְחַכְמִים מְטַמְּאִין, מִפְּנֵי שְׁהָאִשָּׁה נִנְעַלְתָּ בוֹ, וּמִחֲזִירָתוֹ לְאֵימוּם.

ג. עוֹר הַחֲמוֹר¹, וְעוֹר הַחֲמֹר², וְעוֹר הַכֶּתָן³, וְעוֹר הַרֹפֵא, וְעוֹר הַלֵב שֶׁל קֶטָן, וְעוֹר שֶׁהַכְּנוֹת טוֹת עֲלֶיהָ, אִם יֵשׁ בוֹ חֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה - טְמֵא. וְאִם לָאוּ - טְהוֹר. עוֹר הַשְּׂטִיחַ, וְעוֹר הָעֵרִיסָה, וְעוֹר הַקְּטַבְּלִיא, וְעוֹר הַכַּר, וְעוֹר הַכֶּסֶת, אָף עַל פִּי שֵׁאֵין בוֹ חֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה - טְמֵא. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אִם יֵשׁ בוֹ חֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה - טְמֵא. וְאִם לָאוּ - טְהוֹר, שֵׁאֵין עוֹר טְמֵא פְּחוֹת מִחֲמִשָּׁה עַל חֲמִשָּׁה. עוֹר שֶׁשְׁעָאוּ לְתַכְרִיד⁴, אֶפְלוּ כָּל שְׁהוּא - טְמֵא. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי יוֹסִי: לֹא נִחְלְקוּ בֵּית שְׁמַאי וּבֵית הַלֵל עַל עֲבֵי אַרְגָּמָן, וְעַל עֲבֵי תַכְרִיד אַרְגָּמָן שֶׁחֵן טְמֵאִין טְמֵא-מַת, עַל מַה נִּחְלְקוּ? עַל עֲבֵי כֶסוֹת וְעַל תַּכְרִיד כֶּסוֹת,

³ אומני פשתן.

⁴ לכרף בו דבר.

¹ שמיניחין תחת משא החמור.

² המולוך את החמור.

שֶׁל צִפְרִיָּה; רַבִּי דוֹסָא בֶּן הֶרְפִּינְס אֹמֵר: טַמְא-מֵת. וְחֻכְמִים אֹמְרִים: טַמְא מִדְּרַס.

מִסְכַּת כְּלִים בִּתְרָא פֶּרֶק חֲמִישִׁי

א. חֲלוּק שֶׁל בַּד, מֵאִמְתִּי מִקְּבֵל טַמְאָה? מִשְׁתַּגְּמַר מְלֹאכְתָּהּ. וְאִיזוּ הִיא גָמַר מְלֹאכְתָּהּ? מִשִּׁפְּתַח אֶת פִּיהָ. הַגְּדוּל לְפִי גָדְלוּ, וְהַקָּטָן לְפִי קָטָנוּ. וּמֵאִמְתִּי טְהַרְתּוּ? מִשְׁבֵּלָה, וְאִינוּ מְשַׁמֵּשׁ מֵעֵין מְלֹאכְתּוֹ. בְּלָה וּנְשִׁיתִיר בּוּ רַבּוּ מִלְּמַעְלָה - טַמְא. רַבּוּ מִלְּמַטָּה - טְהוֹר. וְאִם נִקְרַע מִבֵּית פִּי - טְהוֹר. חֲלוּק שֶׁל עוֹר, מֵאִמְתִּי מִקְּבֵל טַמְאָה? מִשְׁתַּגְּמַר מְלֹאכְתּוֹ. אִיזוּהִי גָמַר מְלֹאכְתּוֹ? מִשִּׁפְּתַח אֶת פִּיו. הַגְּדוּל לְפִי גָדְלוּ, וְהַקָּטָן לְפִי קָטָנוּ. וּמֵאִמְתִּי טְהַרְתּוּ? מִשְׁבֵּלָה וְאִינוּ מְשַׁמֵּשׁ מֵעֵין מְלֹאכְתּוֹ. בְּלָה, וּנְשִׁיתִיר בּוּ רַבּוּ, מִלְּמַעְלָה - טַמְא. רַבּוּ מִלְּמַטָּה - טְהוֹר. וְאִם נִקְרַע מִבֵּית פִּי טְהוֹר. הָעוֹשֶׂה לְתַכְרִיךְ, אֶפְלוּ כֹל שֶׁהוּא - טַמְאָה. הָעוֹשֶׂה חֲלוּק מִן הַלְבָד, אִם יֵשׁ בּוּ שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה - טַמְא. וְאִם לָאוּ - טְהוֹר, שְׂאִין בְּלִבְדִּין פְּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה. חֲלוּק שֶׁל לְבָד שְׁבֵלָה, אִם מְשַׁמֵּשׁ מֵעֵין מְלֹאכְתּוֹ רֵאשׁוֹנָה - טַמְא. וְאִם לָאוּ - טְהוֹר. הָעוֹשֶׂה מַעֲטָפֶת מִן הַלְבָד אֵינָה מִקְּבֵלַת טַמְאָה, עַד שֶׁתִּגְמַר מְלֹאכְתָּהּ. בְּלִתָּהּ, אִם יֵשׁ בָּהּ שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה - טַמְאָה. וְאִם לָאוּ - טְהוֹרָה.

ב. כֶּף שֶׁל עוֹר, שֶׁהִתְקִינָה לְחִגּוֹר בָּהּ אֶת מְתָנֶיהָ - טַמְאָה. כֶּף שֶׁל סִיב, שֶׁהִתְקִינָה לְחִגּוֹר בָּהּ אֶת מְתָנֶיהָ - טְהוֹרָה. שְׁתֵּי כַפֵּינָה שֶׁל סִיב, שֶׁתִּפְרָן זוּ בְּזוּ, וְהִתְקִינָם לְחִגּוֹר בָּהֶן אֶת מְתָנֶיהָ - טַמְאוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, שְׂאֵל יוֹנָתָן בֶּן חֶרְסָא אִישׁ גְּנוֹסֵר לִפְנֵי זְקֵנִים בִּיבְנָה: שִׁנִּי כַפֵּינָה שֶׁל סִיב שֶׁתִּפְרָן זוּ בְּזוּ וְהִתְקִינָם לְחִגּוֹר בָּהֶן אֶת מְתָנֶיהָ, מַה הֵן? אָמְרוּ לוֹ: טַמְאוֹת. נִקְוִירִי רֵטֵב בְּאַבְיָהֶן, מַה הֵן? אָמְרוּ לוֹ: אֶפְלוּ כֶּל הַדְּקָל כְּלוּ - אָסוּר. מוֹתֵר הַפִּיפְרוֹת⁸ כְּמָה

שְׁבִית שְׂמַאי מְטַמְאִין מִדְּרַס. וּבֵית הַלֵּל אֹמְרִים: טַמְא טַמְא-מֵת. תַּכְרִיךְ אַרְגָּמָן, תּוֹכוֹ - טַמְא. פְּשוּטוֹ - טְהוֹר. מִטַּמְא וּמִטְהַר אֶפְלוּ עֲשָׂרָה פְּעָמִים בַּיּוֹם. עַבִּי הַצֶּמֶר וְאוֹרִיטִין⁹ הַבְּאִין מִמְדִּינַת הַיָּם, אִף עַל פִּי שֶׁהֵן בְּאִין בְּמַדְּהָ - טַמְאִין.

ד. הַשְּׂדֵה וְהַתְּבָה וְהַמְּגֹדֵל שֶׁל עֵצִים וְשֶׁל גָּמִי; רַבִּי מְטַמְא וְרַבִּי יוֹסִי כְּרַבִּי יְהוּדָה מִטְהַר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן מְנַסִּיא אֹמֵר: אֲצַבַּע שֶׁהוּא עֲתִיד לְקַצֵּעַ וְלִטּוֹל זָנְבָה - טְהוֹרָה. וְכֵלָן שֶׁהֵן מְחַסְרִין לְשֶׁלֶק, לְמַתַּח וְלִנְגַב - טְהוֹרִין. מְחַסְרִין סִיכָה - טַמְאִין. מְחַצֵּלֶת, בֵּין בֵּית הַגֶּנֶב וּבֵין בֵּית הַגְּזֵלָן - מְחַשְׁבָּה טַמְאָה, מִפְּנֵי שֶׁהַבְּעָלִים מְתִיאֲשִׁין מִמֶּנָּה. חֲפוּי בֵּית הַלְּגִינִין וּבֵית הַכּוֹסוֹת, אִף עַל פִּי שִׁישׁ בּוּ חֲמֹשֶׁה עַל חֲמֹשֶׁה - טְהוֹר, שְׂאִינוּ אֶלָּא חֲפוּי, וּמִשׁוֹם חֲבוּרֵי כְּלִים - טַמְא. עוֹר שֶׁבִפְנֵי הַחֲמוֹר, אִף עַל פִּי שִׁישׁ בּוּ חֲמֹשֶׁה עַל חֲמֹשֶׁה - טְהוֹר, שְׂאִינוּ אֶלָּא חֲפוּי. הַכֶּסֶת שֶׁלּוֹ - טְהוֹרָה. הֵיתָה תְּפוּרָה לְאַכְף - טַמְאָה. וּמִקְּבֵלַת כֹּל שֶׁהוּא - טַמְאָה. הָעוֹשֶׂה פְּסִיקָא לְשִׁפְרִי, וְלֵלֵב, וְלִצְדָדֵי בֵּהֶמָּה - טְהוֹרָה. לְתַחַת כְּרִסּוֹ שֶׁל חֲמוֹר - טַמְאָה. שִׁירֵי פְּסִיקָא - אַרְבָּעָה טְפָחִים, כְּדִי לִתֵּן תַּחַת כְּרִסּוֹ שֶׁל חֲמוֹר. הָעוֹשֶׂה פְּסִיקָא כֹּל שֶׁהוּא, לְחֻזַק בָּהּ שֶׁקִּיִן וּמְרַצּוּפִין - טְהוֹרָה. לְהֵלֶךְ בָּהּ מִמְּקוֹם לְמְקוֹם - טַמְאָה. כָּל הַגְּדֻלוֹת⁷ בְּאָדָם - טְהוֹרִין, חוּץ מִשֶׁל שֶׁק וְשֶׁל בְּגָד. וּבִבְהֶמָּה - כֵּלָן טְהוֹרִין. הַקָּלַע שְׁבִית קְבוּל שְׁלָה שֶׁל מִשׁוּחוֹת; רַבִּי דוֹסָא בֶּן הֶרְפִּינְס מְטַהַר, וְחֻכְמִים אֹמְרִים: שְׁלֹשׁ - טַמְאָה. וּשְׁתֵּים - טְהוֹרָה. נִפְסָקָה אֲמֻצְעֵית - טַמְאָה. וְהַחִיצוֹנָה - טְהוֹרָה. נְשִׁיתִיר בָּהּ טְפַח - טַמְאָה. נִפְסָק בֵּית הַפְּקוּעַ שְׁלָה - טַמְאָה. כֹּל הַחוּצָלוֹת, בֵּין שֶׁל שַׁעַם, וּבֵין שֶׁל שֶׁק, וּבֵין

⁵ כְּלִים גְּדוּלִים שְׁמוּלִיכִין בְּתוֹכָן סְחוּרָה עַל הַסְּפִינָה - טַמְאִין, הוֹאִיל וְאִין לְהֵם שׁוּלִים.
⁶ הַגֶּר"א גּוֹרֵס - עוֹר.
⁷ מִקְּוִלְעִין, וְהוּא אֵרִיג.
⁸ עֵצִים הַתְּקוּעִים בְּאַרְץ וּמְדֻלָּה עֲלֵיהֶם אֶת הַגֶּפֶן.

בו, כֵּל שֶׁהוּא צָרֵךְ הַתְּפִירָה - חֲבוּר. וְכֵל שֶׁאֵינוֹ צָרֵךְ הַתְּפִירָה - אֵינוֹ חֲבוּר. חֲלוּק שֶׁל יוֹצֵאת-הַחוּץ, שֶׁהוּא עֲשׂוּי כְּשִׁבְכָה, עֲשֵׂה לֹו שְׁפָה שֶׁלש אֶצְבָּעוֹת, בֵּין מִלְמַעְלָה וּבֵין מִלְמַטָּה וּבֵין מִן הַצְּדָדִין - טְמָא. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר: הַעוֹשֶׂה בְּגַד מִן הַחֶרֶם, וּמִן הַמְצוּדָה, וּכְפָלוֹ וּתְפִירוֹ, וְאֵין בְּשָׂרוֹ נִרְאָה מֵתוֹכוֹ - טְמָא. שְׂבִיס שֶׁל סִבְכָה - טְמָא בְּפָנָי עֲצָמוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִתְקַנֵּו לְשִׁבְכָה אַחֲרָת. וְכִמָּה יִהְיֶה שְׁעוּרוֹ? כְּדִי שִׁיְהֶא מְקִיף מֵאֲזֵן לְאֲזֵן. הַטְּסִין, וְהַצְּפוּיִין, וְהַחֲלוּת שָׁבוּ - טְהוּרִין. וּמִשׁוּם חֲבוּרֵי שְׂבִיס - טְמָאִין. וְהִרְצוּעוֹת שָׁבוּ, תְּפוּרוֹת - חֲבוּר. קְשׁוּרוֹת - אֵינָן חֲבוּר. אַחֲרִים אוֹמְרִים: שְׂבִיכָה שֶׁל זָקֵנָה שְׁנֹקְרַע, וְנִתְּנָה עַל הַכֶּסֶּא, וּבְשָׂרָה נֹוגַע בְּכֶסֶּא - טְהוּרָה. וְאֵם לְאוֹ - טְמֵאָה. שִׁירֵי פְּסִיקָא - כְּדִי לַחְגוֹר עַל מִתְּנִיָּה שֶׁל קֶטְנָה. שִׁירֵי הַקֶּלֶקֶן וּפּוּזְמִיאוֹת - כְּדִי לְכַרֵּךְ עַל אֶצְבַּע קֶטְנָה.

מִסְכַּת כָּלִים בְּתָרָא פֶּרֶק שִׁישִׁי

א. הַמְשָׁנָה בְּכָלֵי עוֹר, מִן הַפְּשוּט לְפְּשוּט - טְמָא. מִן הַפְּשוּט לְקַבּוּל, מִן הַקַּבּוּל לְפְּשוּט, מִן הַקַּבּוּל לְקַבּוּל - טְהוּר. וּבְבִגְד - הַכֹּל טְמָא. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, חֲבָרֵי הָיוּ אוֹמְרִים: הַשֶּׁק, וְהַעוֹר, וְהַמֶּפֶץ, שֶׁטְלָאָן זֶה עַל זֶה - לֹא בִטְלוּ זֶה אֶת זֶה. הַשֶּׁק, וְהַעוֹר, וְהַמֶּפֶץ שְׁנֹקְרַעוּ, אִם נֹוֹתֵנָן עַל הַכֶּסֶּא, וּבְשָׂרוֹ נֹוגַע בְּכֶסֶּא - טְהוּר, וְאֵם לְאוֹ - טְמָא. הַשֶּׁק, וְהַעוֹר, וְהַמֶּפֶץ, שְׁזָרְקָן לְאַשְׁפָּה - טְמָאִין. מִטְּלִית שֶׁטְלָאָה עַל הַקֶּפֶס - צְרִיכָה מִחֻשְׁבָּה אַחַר פְּרִישְׁתָּהּ. טְלִית שֶׁל עֵנִי שְׂבִילָתָהּ, אִם הָיוּ רַב שְׁפֹתוֹתֶיהָ קִימוֹת, אַף-עַל-פִּי שֶׁאֵין בָּהּ שֶׁלש עַל שֶׁלש - טְמֵאָה. אֵין רַב שְׁפֹתוֹתֶיהָ קִימוֹת, אִם יֵשׁ בָּהּ שֶׁלש עַל שֶׁלש - טְמֵאָה, וְאֵם לְאוֹ - טְהוּרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: בֵּין כֶּךָּ וּבֵין כֶּךָּ, אִם יֵשׁ בָּהּ שֶׁלש עַל שֶׁלש - טְמֵאָה, וְאֵם לְאוֹ - טְהוּרָה. הָיוּ דְּבִדּוּלִין¹⁰ יוֹצֵאִין הֵימְנָה, כֹּל שֶׁנִּגְדַּר

הֵן? אָמְרוּ לוֹ: עַד מְקוֹם שֶׁהִחֲדָשׁ יָכוֹל לְהִלָּךְ כֹּל אוֹתָהּ שָׁנָה. הַעוֹשֶׂה חֲגוֹר מְצוּדוֹ שֶׁל בְּגָד, וּמְצוּדוֹ שֶׁל סְדִין; בֵּית שְׂמַאי מְטַמְּאִין, וּבֵית הֶלֶל מְטַהְרִין, עַד שִׁימוּל⁹. מֵאֲמַצְעֵיתוֹ שֶׁל בְּגָד וּמֵאֲמַצְעֵיתוֹ שֶׁל סְדִין, וּמֵל מְרוּחַ אַחַת; בֵּית שְׂמַאי מְטַמְּאִין וּבֵית הֶלֶל מְטַהְרִין, עַד שִׁימוּל מְצוּדוֹ הַשְּׁנִי. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אָמַר מִשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן: לֹא נִחְלַקוּ בֵּית שְׂמַאי וּבֵית הֶלֶל עַל הַעוֹשֶׂה חֲגוֹר מֵאֲמַצְעֵיתוֹ שֶׁל בְּגָד וּמֵאֲמַצְעֵיתוֹ שֶׁל סְדִין, וּמֵל מְרוּחַ אַחַת - שֶׁהוּא טְהוּר, עַד שִׁימוּל מְצוּדוֹ הַשְּׁנִי, עַל מַה נִּחְלַקוּ? עַל הַעוֹשֶׂה חֲגוֹר מְצוּדוֹ שֶׁל בְּגָד וּמְצוּדוֹ שֶׁל סְדִין, שְׂבִית שְׂמַאי מְטַמְּאִין וּבֵית הֶלֶל מְטַהְרִין, עַד שְׁעֵה שִׁימוּל. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: חֲגוֹר שֶׁבִּלְוֵי צְדָדֵיו וּמֵאֲמַצְעֵיתוֹ קִימַת - טְמָא מִשׁוּם שִׁירֵי חֲגוֹר. שְׁפָה שֶׁפָּרְשָׂה מִן הַבְּגָד, וְהַתְּקִינָה לַחְגַר בָּהּ מִתְּנִיּוֹ - טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא בְּגִלְגָּלִין.

ג. טְלִית שֶׁהִתְחִיל בָּהּ לְקְרוֹעַ, עַד שֶׁלֹא נִקְרַע רַבָּה, הַנּוֹגַע אֶפְלוֹ בַּמְּפָרֵשׁ מִכָּאן וּמִכָּאן - חֲבוּר. מִשְׁנֹקְרַע רַבָּה, הַנּוֹגַע אֶפְלוֹ בַּמְּחָבֵר - אֵינוֹ חֲבוּר. אֵלוֹ הֵן הַעֲבִין וְאֵלוֹ הֵן הַדְּקִין: כְּגוֹן הַבּוֹרְצִין, וְהַבְּרַתְצִים, וְהַפְּמִלְיאוֹת, וְהַחֲמִילוֹת, וְהַלְכָדִים, וְהַסְּגוּסִין - אֵלוֹ הֵן הַעֲבִים. הַשִּׁירָאִין, וְהַסְּרִיקִים, וְהַכְּלָף, וְהַפִּילִיוֹן שֶׁל רֹאשׁ - הֵן הַרְכִּין - אֵין בָּהֶן מִשׁוּם שֶׁלש עַל שֶׁלש, אֲבָל יֵשׁ בָּהֶן מִשׁוּם שְׁלִשָּׁה עַל שְׁלִשָּׁה. הַעוֹשֶׂה חֲלוּק מִן הַמְּשֻׁמְרָת, אִם יֵשׁ בָּהּ שְׁלִשָּׁה עַל שְׁלִשָּׁה - טְמָא. אִם לְאוֹ - טְהוּר. מִשְׁמֶרֶת שֶׁל יַיִן שְׂבִילָתָהּ, אִם מְשֻׁמְשֶׁת מֵעֵין מְלֹאכְתָּהּ - טְמֵאָה. וְאֵם לְאוֹ - טְהוּרָה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: שֶׁל שֶׁק וְשֶׁל בְּגָד - שְׁעוּרָה בְּשִׁמְרִים. שֶׁל שַׁעַם וְשֶׁל צְפִירָה וְשֶׁל חֲלָלִים - שְׁעוּרָן בְּרַמּוּנִים.

ד. מִשְׁפָּךְ שֶׁל גִּתוֹת, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עֲשׂוּי כְּכִבְרָה - טְמָא. חוּט שֶׁפָּרַשׁ מִן הַבְּגָד, אֶפְלוֹ מֵאָה אֵמָה - כֹּלוֹ חֲבוּר אַחַד. וְזֶה שֶׁהוּא תוֹפֵר

¹⁰ מְקוֹם שְׁנֹקְרַע - יוֹצֵאִים שֶׁם חוּטִים.

⁹ שִׁימְעָה אִימְרָא גַם מְצוּדוֹ הַשְּׁנִי.

הַשְּׁפָה - חֲבוּר. וְכָל שְׁאִינוּ כְּנִגְדַּ הַשְּׁפָה - אִינוּ חֲבוּר.

ב. הַחֲמַת שְׁפָחְתָּהּ הַכֹּהֵן לְהִיּוֹת רוּדָה בָּהּ כִּכְר תְּרוּמָה - טְהוּרָה. עוֹר שֶׁעֲשָׂאוּ לְשַׁלְּחֵן, לְהִיּוֹת אוֹכַל עָלָיו - טְמֵא, וְשַׁעֲוֹרוֹ בְּטַפַּח. בֵּית יָד וְחַפְתָּ שֶׁל חֲלוּק - הָרִי אֵלּוֹ נִמְדָּדִין כְּפוּלִין. זֶה הַכֶּלֶל, הַבָּא כְּפוּל - נִמְדָּד כְּפוּל. הַבָּא פְּשוּט - נִמְדָּד פְּשוּט. אָמַר רַבִּי יוֹסִי: [וְכִי בְּאִיזָה מְדָרְס נִגַּע זֶה? מוּדָה רַבִּי יוֹסִי¹¹], שְׂאֵם הָיוּ שְׁנַיִם זֶה עַל גְּבִי זֶה - לֹא בִטְלוּ זֶה אֶת זֶה. שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ שְׁנַמְצָצָ בְּתוֹךְ הַבֵּית - הָרִי זֶה טְמֵאָה, שְׁכַל הַבֵּית מִן הַמְצָנַע. מְצָאָה אַחַר הַדְּלֶת, אוֹ כְּסוּחָה, אוֹ פּוֹנְדִיּוֹן צְרוּר בָּהּ, אוֹ מַחַט תַּחוּב בָּהּ, אוֹ שְׁהִיְתָה פְּקוּקָה בְּסַל וּבִקְפָּה - טְהוּרָה. וְלַעוֹלָם אִינְהָ טְמֵאָה, עַד שֶׁיִּצְנִיעֶנָּה לְבִגְד. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: לְדַבֵּר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טְמֵאָה - טְמֵאָה. וְלְדַבֵּר שְׂאִין מְקַבֵּל טְמֵאָה - טְהוּרָה.

ג. שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ שְׁהִיָּה בָּהּ חוּט שֶׁל תְּאוּמוֹת - טְמֵאָה. רַבִּי יוֹסִי בְּרַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אִם הִיְתָה כְּלָה שֶׁל תְּאוּמוֹת - טְמֵאָה. אִם יֵשׁ בָּהּ אִימְרָא - טְהוּרָה. פְּחוֹת מִשְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁהִתְקִינוּ לְפוּק בּוֹ אֶת הַמְּרַחֵץ, וְלִנְעַר בּוֹ אֶת הַקְּדֻרָה, וְלִקְנַח בּוֹ אֶת הַרְחִים, מִן הַמוּכָן - טְמֵא, וְשְׂאִינוּ מוּכָן - טְהוּר; דְּבַרִּי רַבִּי אֱלִיעֶזֶר. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: בֵּין שֶׁהוּא מִן הַמוּכָן וּבֵין שְׂאִינוּ מִן הַמוּכָן - טְהוּר; דְּבַרִּי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: בֵּין שֶׁהוּא מִן הַמוּכָן וּבֵין שְׂאִינוּ מִן הַמוּכָן - טְמֵא. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: בֵּין מִן הַמוּכָן וּבֵין שְׂאִינוּ מִן הַמוּכָן - טְהוּר. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִן הַמוּכָן - טְמֵא. שְׂלֵא מִן הַמוּכָן - טְהוּר.

ד. שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ שֶׁעֲשָׂאָה לְאַסְפְּלַגְנִית, מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה - טְהוּרָה. שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה שֶׁעֲשָׂאוּ לְאַסְפְּלַגְנִית, מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה -

טְמֵאָה. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף - כֶּף טְהוּרָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֲסַפְּלַגְנִית - טְהוּרָה, מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה - טְמֵאָה. וְכֵן הָיָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: הַעוֹשֶׂה אֲסַפְּלַגְנִית מִן הַסְּמַמְנִין - טְהוּרָה, וּמִן הָעֵשְׂבִים - טְמֵאָה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא נִנְעֶרֶת. וּבַעוֹר, אֲסַפְּלַגְנִית - טְהוּרָה. מְלוּגְמָא וּרְטִיָּה - טְמֵאָה. רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמְרִים: נִרְאִין דְּבַרִּי רַבִּין גְּמְלִיאֵל בְּמִטְפָּחוֹת סְפָרִים, וְכִדְבָרָיו אֲנִי מוֹרִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵף שֶׁל קַלְתִּית¹² כִּיּוֹצֵא בֵּהֶן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֵר: אֲנִי גִילִין¹³ שֶׁל סֶפֶר - טְהוּר. וְהִתִּיק שְׁלוֹ - טְמֵא. וְהַעֲמוּד שָׁבוּ - חֲבוּר לְטְמֵאָה וְלַהֲזָאָה.

ה. כֶּפֶה שֶׁל זְקֵנָה שֶׁהוּא טְמֵא מְדָרְס, וְנִתְּנוּ לְסֶפֶר; רַבִּי מֵאִיר מְטַהֵר וְרַבִּי יוֹסִי מְטַמֵּא. כָּל הַכְּלִים יוֹרְדִין לִידֵי טְמֵאָתָן בְּמַחְשָׁבָה, וְאִין עוֹלִין מִיַּד טְמֵאָתָן אֶלָּא בְּשִׁנּוּי מַעֲשֶׂה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: שְׁנוּי מַעֲשֶׂה, אִינוּ אֶלָּא לְקַלְקוּל.

מִסְכַּת כְּלִים בְּתָרָא פֶּרֶק שְׁבִיעִי

א. נִימִי פְּסִיקֵיא וּמְקַטְרוּן - כָּל שֶׁהֵן. נִימִי שֶׁל אֶפּוֹקְרִסִין - עֶשֶׂר. וְאִם יֵשׁ בֵּהֶן סִבָּךְ - כָּל שֶׁהֵן. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: סִבָּךְ עוֹלָה לְמַדַּת שְׁלֹשָׁה עַל שְׁלֹשָׁה, וְאִינוּ עוֹלָה לְמַדַּת שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ. הִיָּה רַחֵב וְנִתְּנוּ עַל הַכֶּסֶא, אִם נִתְּנוּ עַל הַכֶּסֶא וּבִשְׂרוּ נוֹגַע בַּכֶּסֶא - טְהוּר. וְאִם לֹא - טְמֵא. נִימִי הַבְּרַסִין, וְהַפְּמִלִיאוֹת, וְהַלְבָּדִין, וְהַסְּגוּסִין, וְהַכְּסָתוֹת - שְׁלֹשׁ אֶצְבְּעוֹת. חוּט הַמְּשַׁקֶּלֶת - שְׁנַיִם עֶשֶׂר. וְשֶׁל חֲרָשִׁים - שְׁמֹנֶה עֶשֶׂר. וְעֵבְיוֹ כַּעֲבֵי כְּלִינוּ. חוּט שֶׁל בְּנָאִין וְשֶׁל סִידִין - חֲמִשִּׁים אַמָּה. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן גְּמְלִיאֵל אוֹמֵר: אֵף שֶׁל מְשׁוּחוֹת - חֲמִשִּׁים אַמָּה. חוּט הַמְּאֻזְנִים שֶׁל

¹¹ הוֹסֵפָה זוֹ עַל פִּי הַבְּהָה שֶׁל גִּירְסַת 'אוֹר הַגְּנוּז' עַל הַתּוֹסֵפֶתָא.
¹² סוֹלִים.
¹³ סוֹפֵס לְשִׁמּוּם עָלָיו אֶת הַסֶּפֶר.

שוקלי מתכות - טפחים, מפני שהוא תופס בשתי ידיו ומגביה.

ב. יד הסכין - טפח, ושירי הסכין - טפח, ושירי הכוש - טפח, ושירי השפוד - טפח, ושירי המזרה - טפח, ויד הקרדס מאחוריו - שלש אצבעות. ורבי יוסי אומר: טפח מאחוריו - טהור כלו. יד הפילוף וכן הפילוף - חמשה. יד הפוחת וכן הפוחת - חמשה. יד בן חולף - חמשה, וישל חולף - ששה. יד מגרפה של בעלי בתים, בית שמאי אומרים: שבעה. ובית הלל אומרים: שמנה. של סדין, בית שמאי אומרים: תשעה. ובית הלל אומרים: עשרה. יותר מכאן, אינו חבור, לא לטמאה ולא להזאה. במה דברים אמורים? בזמן שעתיד לגוד, אבל בזמן שאינו עתיד לגוד - חבור לטמאה ואין חבור להזאה; דברי רבי מאיר. ורבי יוסי אומר: אף לא לטמאה. אמר רבי יוסי: אני אמרתי דבר אחד, והם אמרו דבר אחד, אני אמרתי להם - אי אתם מודים בחוט של בנאים, וישל סדין, חמשים אמה, שאם רוצה לקיים יותר מכאן - שהוא טהור. והם אמרו לי: אי אתה מודה בנימי הסדין והסודרין, והטרטין, והפליזן של ראש - ששה אצבעות. וישל אפקרסות - עשר. שאם רוצה לקיים יותר מכן - שהוא טמא. ורואה אני את דברי מדבריהן, שאני משיבן מדבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה על דבר שאינו חבור לטמאה ולהזאה, והן משיבין אותי מדבר שהוא חבור לטמאה ולהזאה על דבר שמודים שאינו חבור להזאה. כל אלו שאמרו שירי - וידות ידותיהן מלפניהם. את שדרכו לאחזו בידו אחת, כגון יד הקרדס - טפח. ואת שדרכו לאחזו בשתי ידיו כגון יד [המקור] המגרפה - טפחים.

ג. כלי זכוכית - טמאתן מדברי סופרים. פשוטיהן - טהורין. ומקבליהן - טמאין. השדה, והתבה, והמגדל של זכוכית, הבאין במדה - טהורין. ושאר כל כלי זכוכית, אף על פי שבאין במדה - טמאים. וזה חמר בכלי זכוכית מפלי עץ. כלי זכוכית - אין

מקבלין טמאה עד שתגמר מלאכתן, ורבי שמעון בן גמליאל אומר: משינטלו מן הספות. תמחוי שעשאו אספקלריא, אף על פי שמשתמש בו - טהור. היה טמא ועשאו אספקלריא - טמא, עד שיקבענו במסמר. תרוד של מתכת, בין שיש לו יד ובין שאין לו יד, בין מקבל כל שהוא ובין שאין מקבל כל שהוא - טמא. וישל עץ, וישל עצם, וישל זכוכית מקבל כל שהוא - טמא, שאין מקבל כל שהוא אלא ממגמג ושופך. רבי אליעזר אומר: טמא, ורבי יוחנן בן גורי מטהר.

ד. כוס של זכוכית שנקב והטיף לתוכו אבר, רבי יוסי אומר משום רבי יוחנן בן גורי: טמא משום כלי זכוכית. רבי שמעון בן גמליאל אומר: יהודה בן שמוע היה מטמא משום רבי מאיר משום כלי מתכות, וחכמים מטהרין. קתון של זכוכית שנטלו שוליו, אם יכול לישיב כדרכו, רבי מטמא וחכמים מטהרין. ואם מתחלה עשאה שלא שוליים - הכל מודים שהוא טמא. הכוס והצלוחית שנקבו, בין מלמעלה ובין מלמטה - טהורין. תמחוי וקערה שנקבו מלמעלה - טמאין. מלמטה - טהורין. נסדקו, אם יכולין לקבל את החמין כצונן - טמאין. ואם לאו - טהורין. רבי אליעזר בן רבי צדוק אומר: הכוסות, הצידונים, החתוכין - טהורין, מפני שסורחין את הפה, וחכמים מטמאין. צלוחית של שמן, וישל יין, שנטל פיה, אם נטלת ביד אחת - טמאה. ואם בשתי ידיו - טהורה. פנס של זכוכית שיש בו בית קבול שמן - טמא. בית קבול נר - טהור. ואינו טמא אלא המשמש את הצרף. המטה, והכסא, והספסל, והקתדרא, ועריסה של זכוכית, וכל מדרס כלי זכוכית - טהורין. האולר, והקולמס, והמטוטלת, והמשקלות, והעכירין, והפן, והפנה של זכוכית - טהורין.

מסכת אהלות פרק ראשון

א. אחד הנוגע, ואחד המאהיל, ואחד המסיט - כלן מונין במת. אין לה שמשמא במשא אלא אדם בלבד. האוכלין והמשקין

והכלים - אין מטמאין במשא. אמר רבי יוסי: כדרך זו אתה יכול לומר בזב, כל הטמא במת טמאת שכעה - טמא בזב טמאת ערב. וכל הטמא במת טמאת ערב - טהור בזב מכלום. כיצד? אדם באדם - שנים במת ואחד בזב. כלים בכלים - שלשה במת ושנים בזב. כלים אדם וכלים - ארבעה במת ושלשה בזב. במה דברים אמורים? בתרומה ובקדשים, אבל אין הנזיר מגלח אלא על המת בלבד, ואין חיבים על טמאת מקדש וקדשיו אלא על המת בלבד. אמר רבי עקיבא: יש לי חמשה: השפוד התחוב באהל, או הנוגע באהל. אמרו לו: האהל והשפוד - שם אחד הן.

ב. העובד כוכבים והבהמה, וכן שמנה, וכלי חרס, והאוכלים והמשקין הנוגעים במת. כלים הנוגעים בהן - טהורין. וכשם שאבר מן החי שחסר עצם באדם - טהור, כך בנבלות ובשרצים - טהור. המת: בין באדם, ובין בבהמה, ובין בחיה, ובין בעופות, ובין בנבלות, ובין בטרפות, ובין בשקצים, ובין ברמשים - טמא. וחיבין עליו משם פגול נותר וטמא, ומטמא כזית במשא וכעדשה במגע. כללו של דבר: מח הרי הוא כבשר לכל דבר.

ג. תשעה בראש והלחיין עמהן, חמשה בארפה, שנים מכאן ושנים מכאן, והפיקה באמצע. כל שיש בו גידים ועצמות - הרי זה אבר. ושאינו בו גידים ועצמות - אינו אבר, והיותו עולה מן המנין. חסר שאין בו אלא מאתים ויתיר, שיש בו מאתים ושמונים ואחד - כלם מצטרפים למנין מאה עשרים וחמש, החי אין בו ממנין, ואין בו רבע עצמות.

<p>25</p>	<p>ראשון Sunday</p>	<p>יז 17</p>	<p>נץ החמה 6:54 סו"ז קר"ש - גר"א 9:18 סו"ז תפלה - גר"א 10:06 צה"כ לשיטת ר"ת 5:44 נ"ך: יחזקאל ד-ה תוספתא: כלים בתרא ב</p>	<p>עלות השחר 5:42 סו"ז קר"ש - מג"א 8:42 סו"ז תפלה - מג"א 9:42 שקיעה 9:42 בבלי: מנחות קז ירושלמי: דמאי ח</p>
<p>26</p>	<p>שני Monday</p>	<p>יח 18</p>	<p>נץ החמה 6:55 סו"ז קר"ש - גר"א 9:19 סו"ז תפלה - גר"א 10:07 צה"כ לשיטת ר"ת 5:43 נ"ך: יחזקאל ו-ז תוספתא: כלים בתרא ג</p>	<p>עלות השחר 5:43 סו"ז קר"ש - מג"א 8:43 סו"ז תפלה - מג"א 9:43 שקיעה 9:43 בבלי: מנחות קח ירושלמי: דמאי ט</p>
<p>27</p>	<p>שלישי Tuesday</p>	<p>יט 19</p>	<p>נץ החמה 6:56 סו"ז קר"ש - גר"א 9:19 סו"ז תפלה - גר"א 10:07 צה"כ לשיטת ר"ת 5:43 נ"ך: יחזקאל ח-ט תוספתא: כלים בתרא ד</p>	<p>עלות השחר 5:44 סו"ז קר"ש - מג"א 8:43 סו"ז תפלה - מג"א 9:43 שקיעה 9:43 בבלי: מנחות קט ירושלמי: דמאי י</p>
<p>28</p>	<p>רביעי Wednesday</p>	<p>כ 20</p>	<p>נץ החמה 6:57 סו"ז קר"ש - גר"א 9:20 סו"ז תפלה - גר"א 10:08 צה"כ לשיטת ר"ת 5:42 נ"ך: יחזקאל י-יא תוספתא: כלים בתרא ה</p>	<p>עלות השחר 5:45 סו"ז קר"ש - מג"א 8:44 סו"ז תפלה - מג"א 9:44 שקיעה 9:44 בבלי: מנחות קי ירושלמי: דמאי יא</p>
<p>29</p>	<p>חמישי Thursday</p>	<p>כא 21</p>	<p>נץ החמה 6:58 סו"ז קר"ש - גר"א 9:21 סו"ז תפלה - גר"א 10:08 צה"כ לשיטת ר"ת 5:42 נ"ך: יחזקאל יב-יג תוספתא: כלים בתרא ו</p>	<p>עלות השחר 5:46 סו"ז קר"ש - מג"א 8:45 סו"ז תפלה - מג"א 9:44 שקיעה 9:44 בבלי: חולין ב ירושלמי: דמאי יב</p>
<p>30</p>	<p>ששי Friday</p>	<p>כב 22</p>	<p>נץ החמה 6:59 סו"ז קר"ש - גר"א 9:21 סו"ז תפלה - גר"א 10:09 צה"כ לשיטת ר"ת 5:42 נ"ך: יחזקאל יד-טו תוספתא: כלים בתרא ז</p>	<p>עלות השחר 5:47 סו"ז קר"ש - מג"א 8:45 סו"ז תפלה - מג"א 9:45 שקיעה 9:45 בבלי: חולין ג ירושלמי: דמאי יג</p>
<p>1</p>	<p>שב"ק Shabbos</p>	<p>כג 23</p>	<p>נץ החמה 7:00 סו"ז קר"ש - גר"א 9:22 סו"ז תפלה - גר"א 10:10 צה"כ לשיטת ר"ת 5:42 נ"ך: יחזקאל טז-יז תוספתא: אהלות א</p>	<p>וישב עלות השחר 5:48 סו"ז קר"ש - מג"א 8:46 סו"ז תפלה - מג"א 9:46 שקיעה 9:46 בבלי: חולין ד ירושלמי: דמאי יד</p>

Candle Lighting 4:12 זמנך הנרות

Shabbos Ends 5:42 זמנך מוצש"ק

מברכים חודש טבת המולד: פרייטאג צונאכטס 29 מינוט און 13 חלקים נאך 10

דוּרְכָן צִינְדֵען הַנּוֹפֵה לִיכֵט און שְׁבֵת לִיכֵט, אִיז מְעַן זֹכֶה צו קִינְדֵער תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים.

(ספר המדות אות בנים סימן נ"ד)